

ATHENS voice

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
BUSINESS

Το μέλλον του επιχειρείν
στην Ελλάδα του 2023

ΤΙΤΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ

Ο σημαντικός μεταπολεμικός
ποιητής μιλάει στην Α.Υ.

Της Κατερίνας Αγγελιδάκη

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΡΕΓΟΥ

Η καλλιτεχνική διευθύντρια του ΕΜΣΤ
μιλάει για τη νέα εποχή του μουσείου

Της Μαρίας Μανωλοπούλου

ΜΠΕΝΟΥΑ ΒΙΕΛΕΦΟΝ

Αποκλειστική συνέντευξη
του κορυφαίου μουσικού

Του Ρωμανού Γεροδήμου

Τα νέα αθηναϊκά πάρκα τσέπης

Της Κατερίνας Καμπόσου

Γέμισε το καλοκαίρι
σου ιστορίες!

**Άκου όλα τα
καλοκαιρινά
Best Seller!**

Μόνο με 9,99€/μήνα

Περισσότερα από **600 Audiobooks** και
απεριόριστη ακρόαση με **μια μόνο συνδρομή.**

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλίη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide) Ελένη Μπεζιριάνογλου

Editorial Manager Ηλένα Κρητικού

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Ανδριωτάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωναίος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζόρογλου, Τζ. Μελιτά, Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Λ. Τρούγκου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσιος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Directors Γιώτα Αθανασοπούλου, Κωνσταντίνα Ευθυμίου

Direct Market Advertising Director Άννα Αντωνίου

Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Advertising & Marketing Director ATHENS VOICE Radio 102.5 Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr Αν δεν βρίσκετε την Α.Υ. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164

ATHENS voice
Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

24
ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

Οδός Πραξιτέλους - Σηματοδότηση πάρκινγκ για παπάκια
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!
της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω να κυκλοφορείς στον ουρανό της Λα Παζ

Σε βλέπω, Βολιβιανέ άνθρωπε, ήρεμο και χαλαρό να περνάς αλόγουστα τον φτωχικό σου βίο. Στον δρόμο όλες οι γριές τσολίτες κάθονται ώρες ατελείωτες πάνω στις χρωματιστές πλισέ φούστες τους που μοιάζουν με γκαρσονιέρες – τόσο ογκώδεις είναι. Στήνουν ηρωί ηρωί πάγκους και σπρώχνουν ολημερίς το πιο αλλόκοτο εμπόρευμα: φύλλα κόκας με στέβια, γλειφιτζούρια εμπριμέ, βότανα για πάσα νόσο, εντελώς ύποπτα ζαχαρωτά, ψωμάκια, ρύζι με στιδήποτε, κουκιά τεράστια, κομματάκια εξωτικών φρούτων με το ζουμί τους. Αυτές αράζουν στο πεζοδρόμιο. Ο δρόμος

όμως είναι κόλαση: πούλμαν, βανάκια των 15 ατόμων που εκτελούν το συγκοινωνιακό έργο με στάση όπου γουστάρει ο πελάτης, ιδιωτικές σακαράκες, χαμός! Τις ώρες αιχμής μπορεί να κάθεσαι ώρες για να μετακινηθείς 1 μέτρο. Το πρόβλημα το έλυσαν με μια λύση υπερβατική οι Βολιβιάνοι: έφτιαξαν ένα υπέργαιο δίκτυο cable cars που σε προσγειώνει χωρίς πρόβλημα στο σημείο που επιθυμείς. Δεν είναι πανάκριβο όπως το μετρό και δίνει επιπλέον χαρά στον πελάτη καθότι βλέπει την πόλη του από ψηλά και χαίρεται. Η συνταγή των στωικών, ξέρετε. Όταν τα βλέπεις απ' υψηλό όλα είναι πιο ανεκτά, και οι πόλεις και η ζωή σου...

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο Παναγιώτης Αλεξίου. Σπούδασε ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, με καθηγητή τον Γ. Ψυχοπαίδη, απ' όπου αποφοίτησε με Άριστα (το 2006) και με πρόταση για υποτροφία σε όλα τα ενδιάμεσα έτη σπουδών. Κέρδισε το Α' βραβείο στον διαγωνισμό-έκθεση «BIN PARADE». Βραβεύτηκε επίσης σε έκθεση του περιοδικού Car and Driver και της Lexus. Έχει παρουσιάσει 3 ατομικές εκθέσεις και έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές. Τα έργα του άπτονται της σύγχρονης αναπαράστασης και πολλά εξ αυτών ανήκουν σε ιδιωτικές συλλογές. Συνεργάζεται με την γκαλερί Αστρολάβος.

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΘ ΖΑΧΑΡΟΥ

160 ψήφους υπέρ και 88 κατά έλαβε η πρόταση για διεξαγωγή συνεδρίου του ΣΥΡΙΖΑ στις 3/9 και εκλογή προέδρου 10 και 16/9. Η γνωστή παράδοση της εγκώριας αριστεράς. Δεν συμφωνούν σε τίποτα και κυρίως στις διαδικασίες.

42 εκλογείς μοιάζει να απείχαν. Πρόκειται μάλλον για τη γνωστή μάστιγα. Οι ψηφοφόροι πηγαίνουν για μπάνιο αντί να αποφασίσουν για το μέλλον του κόμματός τους.

4 υποψήφιοι θα διεκδικήσουν την προεδρία. Πρόκειται για τους Ευκλείδη Τσακαλώτο, Έφρη Αχτσιόγλου, Νίκο Παππά και Στέφανο Τζουμάκα.

2 επιπλέον υποψήφιοι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον αλλά δεν κατεβαίνουν στην κούρσα της διαδοχής γιατί μένουν πιστοί στην προαναφερθείσα παράδοση και επιθυμούν οι εκλογές για πρόεδρο να γίνουν μετά τις αυτοδιοικητικές. Πρόκειται για τους Τεμπονέρα και Πολάκη.

3,8 εκατ. πολίτες δήλωσαν εισόδημα έως 10.000 ευρώ το 2021. Αν είσαι αντιπολιτευόμενος πιστεύεις ότι το 1/3 των Ελλήνων ζει στα όρια. Αν είσαι φιλοκυβερνητικός πιστεύεις ότι όλοι ανεξαιρέτως φοροδιαφεύγουν. Η αλήθεια – όπως πάντα – βρίσκεται κάπου ενδιάμεσως, αλλά μάλλον όχι στη μέση.

36,6% των φορολογουμένων δήλωσαν πέρυσι εισοδήματα μέχρι 5.000 ευρώ. Όλοι αυτοί δεν συμβάλλουν στον κρατικό κορβανά αλλά είναι βέβαιο ότι ζητούν συνεχώς ευθύνες από το κράτος.

18,3% των συμπολιτών μας δηλώνει εισοδήματα άνω των 20.000 ευρώ. Αυτοί θα είναι που γεμίζουν ταβέρνες, παραλίες, μπιτσομπάρα και μπουζούκια. Αγοράζουν πανάκριβα αυτοκίνητα και πολυτελείς κατοικίες. Οι υπόλοιποι απλώς ζούνε πάμφτωχα και «δεν φθάνει ο μισθός μετά το πρώτο 10ήμερο του μήνα», όπως λένε οι αντιπολιτευόμενοι πολιτικοί.

43 χρόνια είχαν να απεργήσουν οι εργαζόμενοι στο Χόλιγουντ, κάτι που έκαναν την περασμένη

© REPORTERS ASSOCIÉS, GETTY IMAGES

εβδομάδα. Αιτία, οι φόβοι ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη απειλεί τα δημιουργικά επαγγέλματα. Σύμφωνα με τους διαπραγματευτές των ηθοποιών, οι επικεφαλής των στούντιο ζήτησαν να σκανάρουν τα πρόσωπα των καλλιτεχνών, να τους καταβάλουν αμοιβή μιας ημέρας και στη συνέχεια να μπορούν να κατέχουν και να χρησιμοποιούν το ομοίωμά τους «για το υπόλοιπο της αιωνιότητας». Θα σας ειδοποιήσουμε.

21,6 τόνους λαθραίας αιθυλικής αλκοόλης για νόθευση ποτών κατέσχεσε η ΑΑΔΕ σε φορτηγό στον Ασπρόπυργο με προέλευση τη Βουλγαρία.

667.000 ευρώ ήταν μόνο οι διαφυγόντες φόροι και το προϊόν είναι βέβαιο ότι θα κατέληγε στο στομάχι ανυποψίαστων μερακλήδων.

43 ευρώ πιστεύουν οι αναλυτές της Morgan Stanley ότι θα φθάσει η αξία της μετοχής της Μυτιληνναίος, στην πρώτη έκθεση που δημοσίευσαν μετά την απόφαση να «καλύπτουν» με αναλύσεις τους τη δραστηριότητα του ομίλου. Πρόκειται για την πρώτη μετοχή εκτός τραπεζών που μπαίνει στο ραντάρ των αναλυτών του διεθνούς οίκου και σίγουρα αποτελεί προάγγελο καλών ειδήσεων σε ό,τι αφορά στην επενδυτική βαθμίδα.

33,92 ήταν η αξία της μετοχής στο άνοιγμα της συνεδρίασης της Τρίτης.

60 ευρώ πιστεύουν οι αναλυτές της MS ότι θα φθάσει η μετοχή, αν επιβεβαιωθεί το καλό σενάριο που έχουν υπόψη τους.

76 ετών έφυγε από τη ζωή η Jane Birkin. Η Βρετανίδα τραγουδίστρια και ηθοποιός εντοπίστηκε νεκρή στο σπίτι της στο Παρίσι. Υπήρξε η απόλυτη φαντασίωση των 60s και σαν να μην έφτανε αυτό στα τέλη της δεκαετίας ερμήνευσε με τη φωνή της απόλυτης λολίτας το «Je t'aime... moi non plus», ντουέτο με τον Σερζ Γκενσμπούρ. R.I.P.

48,8 βαθμοί Κελσίου είναι το ρεκόρ υψηλότερης θερμοκρασίας (του αέρα) που έχει καταγραφεί ποτέ στην Ευρώπη. Σημειώθηκε στη Σικελία στις 11 Αυγούστου 2021, όπως απειράνθη ομάδα ειδικών του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού.

48 βαθμοί ήταν το προηγούμενο πανευρωπαϊκό ρεκόρ και είχε καταγραφεί στις 10 Ιουλίου 1977 ταυτόχρονα στην Ελευσίνα αλλά και το Τατόι.

-27,8 βαθμοί ήταν η χαμηλότερη θερμοκρασία που έχει καταγραφεί ποτέ στην Ελλάδα. Σημειώθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1963 στην Πτολεμαΐδα.

58 βαθμοί ήταν η θερμοκρασία του εδάφους το πρωί της Παρασκευής στο θεσσαλικό κάμφο, σύμφωνα με τον δορυφόρο Sentinel 3.

87 μετεωρολογικοί σταθμοί κατέγραψαν θερμοκρασίες άνω των 40 βαθμών την Παρασκευή, τη χειρότερη μέρα του πρώτου φετινού καύσωνα, με το όνομα Κλέων. Το όνομα ήταν μια σαφής παρέμβαση στα εσωτερικά του ΜεΡΑ25.

44,2 βαθμοί Κελσίου ήταν η υψηλότερη θερμοκρασία των τελευταίων ημερών στην Ελλάδα και κατεγράφη στη Θήβα.

52,2 βαθμούς έδειξε ο υδράργυρος στην πόλη Σανμπάο της επαρχίας Σιντζιάνγκ στην Κίνα, σύμφωνα με το κρατικό πρακτορείο ειδήσεων.

7,4 ρίχτερ ήταν ο σεισμός που σημειώθηκε την Κυριακή στην Αλάσκα. Στην ίδια περιοχή έχει σημειωθεί σεισμός άνω των 9 ρίχτερ.

25 εκατοστά ύψος έχει το στέμμα του βασιλιά Όθωνα και βρέθηκε –ως εκθαύματος– στο Τατόι. Στην ούγια γράφει Fossin et fils Joailliers du Roi à Paris, καθώς η κατασκευή του έγινε μετά από παραγγελία του Λουδοβίκου της Βαυαρίας, πατέρα του Όθωνα, το 1835, για να αποδοθούν στον νεαρό βασιλιά κατά στη στέψη του. Οι ταχυμεταφορές αργούσαν από τότε και το σκήπτρο δεν έφτασε στην ώρα του για τη στέψη.

78 εκατοστά είναι το μήκος του σκήπτρου που βρέθηκε μαζί με το στέμμα. Κατασκευασμένο από τον ίδιο οίκο, φέρει το μονόγραμμα του Όθωνα.

92 εκατοστά είναι το μήκος του ξίφους του Όθωνα. Κατασκευασμένο επίσης από τον ίδιο οίκο κοσμημάτων, φέρει το εθνόσημο.

250 διασώστες του ΕΚΑΒ αναμένεται να προσληφθούν άμεσα, καθώς χτες δημοσιεύτηκε η σχετική προκήρυξη.

191 άτομα από τις Ένοπλες δυνάμεις, με ειδική εκπαίδευση, βρίσκονται ήδη ως πληρώματα ασθενοφόρων με βάση τη σχετική Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου σε 61 νησιά και δυσπρόσιτες περιοχές.

6 νησιά με υψηλή τουριστική κίνηση έχουν ήδη υποδεχθεί τους πρώτους μοτοσικλετιστές του ΕΚΑΒ.

69 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους από πνιγμό από την αρχή του Ιουλίου. Είναι φυσικό άλλωστε σε μια χώρα με τόσα χιλιόμετρα ακτογραμμής, τα σχολειά (sic) να μη διδάσκουν κολύμπι.

VERBA VOLANT

ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

«Όποιος διαφωνεί μαζί μου, να έρθει να τον γ@@@ω».

Δεν γνωρίζω αν το είπε ως υπόσχεση ή απειλή. Γνωρίζω όμως ότι η τέχνη δεν λογοκρίνεται. Ο καλλιτέχνης μπορεί να εκφράζεται όπως θέλει και το κοινό θα τον κρίνει. Όταν δέχεται (ή παρακαλάει) να τον κρίνουν και να τον χρηματοδοτούν δημόσιοι υπάλληλοι βάζει μπελά στο κεφάλι του και κατάρε στο στόμα όσων πληρώνουν μέσω των φόρων για να ανεβεί η παράσταση.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

«Δεν συμμετέχω σε στημένες διαδικασίες». Αναφέρεται φυσικά στις περιβόητες εκλογές για την ανάδειξη του νέου αρχηγού και καρφώνει τους συντρόφους του για «στημένα».

Η ευγενική πρόταση της στήλης προς τον πρώην υπουργό είναι να αφήσει χαίτη και να τελειώνει τις φράσεις του με την επωδό «άντε γεια».

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

«Διευθυντή της Αυγής, αυτό άκουσες από την ομιλία μου;;; Τα άλλα δεν τα άκουσες; Η απλά δεν το μάς να αρθρώσεις κих και ΤΟΛΜΑΣ να με λες λούμπεν!! Εσύ, έμένα!!! Μόνο για φτύσιμο είναι οι χαρακτηρισμοί σου».

Οι υπερήφανοι σύγχρονοι μαθαίνουν από πρώτο χέρι την ασάδα και την αθυροστομία του Παύλου Πολάκη. Η στήλη έχει να σχολιάσει ότι δεν είναι ωραία πράγματα αυτά. Να μη μαλώνετε. Να είστε αγαπημένοι.

Ψηφιακές εφαρμογές και ήπιο πολιτικό κλίμα

Η λέξη «ψηφιοποίηση» παραπέμπει σε ένα ευέλικτο και ανέφελο μέλλον

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Από τα ελληνοτουρκικά μέχρι την κατάσταση των πανεπιστημίων και των σχολείων, η πολιτική γραμμή της νέας εποχής είναι «ήπιο κλίμα» παντού. Όχι ιδεολογικές μάχες χαρακωμάτων, όχι εθνικιστικές ή έστω πατριωτικές κορώνες, όχι αδιέξοδες συγκρούσεις, όχι εκρηκτικές καταστάσεις. Το ήπιο γενικώς πολιτικό περιβάλλον συνάδει με το εκσυγχρονιστικό πνεύμα που θέλει να εγκαταστήσει η κυβέρνηση στην ελληνική κοινωνία και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια ήσυχη δημιουργική και αναπτυξιακή τετραετία. Η λέξη «μεταρρύθμιση» θα φύγει σταδιακά από την επικαιρότητα μιας και ενοχοποιήθηκε ως ουσιαστικό που παραπέμπει σε συγκρούσεις. Θα αντικατασταθεί από τη λέξη «ψηφιοποίηση» που παραπέμπει σε ένα ευέλικτο και ανέφελο μέλλον.

Να αρχίσει για την εισοδο στη νέα εποχή είναι η διευθέτηση των διαφορών μας με την Τουρκία. Η Χάγη των ονείρων μας. Φυσικά υπό τη σκέπη και την ευγενή φροντίδα των ΗΠΑ που δεν θέλουν ενδονατοϊκές συγκρούσεις σε μια τόσο ευαίσθητη και κρίσιμη γωνιά του πλανήτη. Μια γωνιά τόσο κοντά στη Ρωσία με την οποία ο δυτικός κόσμος άνοιξε για τα καλά παρτίδες πολέμου οι οποίες θα κάνουν πολλά χρόνια να κλείσουν. Φαίνεται ότι και οι δύο πλευρές αναζητούν τον οδικό χάρτη για ένα συνυποσχετικό προσφυγής στη Χάγη, κερδίζοντας και χάνοντας κάτι, όπως σε κάθε συμφωνία, χωρίς βεβαιώς να διαταράζουν τις σχέσεις τους με τα εκλογικά τους ακροατήρια. Φαντάζομαι στην επόμενη προεκλογική περίοδο τη ΝΔ να κομπάζει ότι έλυσε οριστικά την ελληνοτουρκική διαμάχη. Και αυτό θα αποτελέσει μια σχεδόν εθνική λύτρωση. Μακάρι.

Ταυτόχρονα αναμένεται να υποχωρήσει η άκρατη πολιτική εκθρόνηση. Στη νέα εποχή, θα είναι πολύ ντεμοντέ να τσακώνονται σαν τα κοκόρια Αριστερά με Δεξιά, ΝΔ με ΣΥΡΙΖΑ, «μεταμελημένοι ακροεπενδύοι» με «αμετανόητους κομμουνιστογενείς». Σιγά μη γεμισουμε με άοπλους αστυνομικούς τα πανεπιστήμια και σιγά μη δώσει «μάχες οπισθοφυλακών» η ηγεσία ενός Χ υπουργείου με τους υπαλλήλους που αρνούνται την «τιμωρητική» αξιολόγηση. Μια κάποια έξυπνη, ευφάνταστη, πρωτοποριακή ψηφιακή εφαρμογή μπορεί να λύσει το πρόβλημα και αμέσως καλύτερα. Ή ακόμα καλύτερα μια περιγραφική αξιολόγηση, χωρίς νεοφιλελεύθερους απρόσωπους δείκτες, χωρίς αντικειμενικά κριτήρια. Δηλαδή του στυλ «πολύ καλός και συνεργάσιμος, ήπιος χαρακτήρας, με ευρεία μόρφωση και ταχύτητα αντίληψης, φιλόζωος, open mind, πρόθυμος για κοινωνική προσφορά». Βαθμός: Άριστα 10.

Στο ίδιο κλίμα βλέπω να κινείται και η αριστερή αντιπολίτευση. Εντάξει στο ΠΑΣΟΚ μέχρι να καταλάβουν τι παίζει θα τους πάρει

λίγο χρόνο, αλλά στον ΣΥΡΙΖΑ οι υποψήφιοι αρχηγοί δείχνουν ότι κατάλαβαν τα έξυπνα και πωλούν πλέον διαλλακτικότητα. Ενώ η παράδοση λέει ότι μετά από κάθε ήττα η Αριστερά αναζητά την κομμουνιστική της μήτρα και στρίβει αριστερότερα, εδώ βλέπουμε το αντίθετο. Η κ. Αχτσιόγλου από το Ωδείο, και όχι από τα γουναράδικα, υπερασπιζόμενη το δίκιο και τους πολλούς κλείνει εμφανώς το μάτι προ το Κέντρο και ο κ. Τσακαλώτος ξέχασε τα τοπικά νομίσιμα που σχεδίαζε προεκλογικά και ομιλεί για αναπτυξιακό σοκ και βαθιά μεταρρυθμιστική τομή, πράσινη ανάπτυξη και τεχνική νοημοσύνη. Ο τοξικός αρχηγός έφυγε, ζήτω οι light διάδοχοι, στον δρόμο για μια νέα ψηφιακή εποχή. Τα ύστερα του αριστερού μας κόσμου!

Όλη αυτή την τοξικότητα με την οποία μπόλιασε ο ΣΥΡΙΖΑ την κοινωνία τα τελευταία 15 χρόνια φαίνεται ότι την αφήνει κληρονομιά σε διάφορα δεξιά και αριστερά γκρουπούσκουλα που χάρη στη διπλή εκλογική αναμέτρηση κατάφεραν και μπήκαν στη Βουλή για να μας θυμίζουν το ένοχο παρελθόν μας. Ο ίδιος υπό μια νέα και άφθαρτη ηγεσία θα αναζητήσει μια καλύτερη τύχη στα λιβάδια του πολιτικού πολιτισμού και της αστικής ευγένειας. Φυσικά και η αριστερή ρετσέτα θα τον ακολουθεί, φυσικά και θα δυσκολευτεί να συνθίσει τα νέα του παπούτσια, αλλά θα προσπαθήσει. Διότι ο cool Μπτσοτάκης έκανε σχολή και δεν υπάρχει άλλος δρόμος για την αντιπολίτευση παρά να τον ακολουθήσει και αν μπορέσει να τον φθάσει. Χρειάζεται βεβαίως και ένα υπόβαθρο κουλτούρας για το οποίο παρατηρείται έλλειψη στη σύγχρονη Αριστερά, αλλά δυστυχώς

δεν υπάρχουν και πολλές επιλογές. «Ανάγκα και σταλινικοί πείθονται». Αν δεν αλλάξει θα πάει κατευθείαν στο 3%.

Την ίδια στιγμή στη ΝΔ θα αναζητηθεί η συναίνεση με την κοινωνία, δηλαδή οι ρυθμίσεις που θα έχουν την αποδοχή της. Που δεν θα δημιουργούν εντάσεις και κάθετες διαιρέσεις, μιας και αυτή η πολιτική δεν φαίνεται ότι έχει πέραση πλέον. Η ελληνική κοινωνία δεν θέλει κάποια πράγματα και είναι μάταιο να καταναλώνεις πολιτικό κεφάλαιο για να τα επιβάλλεις. Παράκαμψέ τα λοιπόν και πήγαινε παρακάτω. Για παράδειγμα, σχεδόν κανείς στο πανεπιστήμιο δεν θέλει την άοπλη πανεπιστημιακή αστυνομία. Εικάζουν ότι η παρουσία της θα ξυπνήσει τον δράκο της βίας που τώρα γλαρώνει και θα επιφέρει αντίθετα αποτελέσματα. Ούτως ή άλλως το άσυλο τελείωσε, οπότε η αστυνομία έχει πρόσβαση, αν χρειαστεί. Θα απελευθερωθούν και κάποιοι χώροι που τελούν υπό κατάληψη και η υπόθεση της βίας δύσκολα θα έρθει στην επικαιρότητα. Σε ένα γενικώς ήπιο πολιτικό κλίμα, η βία δεν βρίσκεται καύσιμα, διότι δεν έχει πολιτική κάλυψη. Φυσικά μέχρι να συμβεί κάτι και τα πράγματα να στραβώσουν για τα καλά. Αλλά αυτό το κάτι δεν θα συμβαίνει κάθε μέρα.

Και επειδή η εκπαίδευση είναι η εμμονή μου, οι μεταρρυθμίσεις, για τις οποίες εδώ και χρόνια γίνεται τόσος ντόρος, σύντομα θα θεωρούνται μπανάλ. Γράφω και ξαναγράφω

ότι δεν τελειώνει με επάρκεια η ύλη στα Λύκεια και τα παιδιά χρειάζονται φροντιστηριακή κάλυψη για να πάνε στην επόμενη τάξη. Ε δεν υπάρχει λύση, να το δεχτούμε και να πάμε παρακάτω, θα πει κάποιος και μάλλον θα είναι εύστοχος. Η αξιολόγηση, αν γίνει, δεν θα βρει τίποτα επί της ουσίας παρά μόνο ακραίες περιπτώσεις προβληματικών δασκάλων και η ζωή στο σχολείο θα συνεχιστεί κανονικά. Τώρα και με τη σφραγίδα της αξιολόγησης. Θα έχει όμως διαδραστικούς πίνακες, tablet και ψηφιακά μαθήματα, εντυπωσιακές εφαρμογές και δεξιότητες που θα γεμίζουν τον χρόνο ευχάριστα και ίσως δημιουργικά αλλά όχι όσον αφορά τη γνώση των αντικειμένων. Αυτή η υποχρέωση θα παραμείνει στο φροντιστήριο. Σχεδόν επίσημα. Το σχολείο θα μετατραπεί σε μια χαλαρή, δημιουργική, καθημερινή απόλαυση. Και γι' αυτό δεν θα υπάρχει λόγος, ούτε να καταλαμβάνεται ούτε να καταστρέφεται.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΦΑΣΗ ΔΕΝ ΘΑ ΕΧΕΙ ΑΙΜΑ ΟΥΤΕ ΔΑΚΡΥΑ ΑΛΛΑ ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΚΛΗΡΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ. ΜΟΝΟ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ.

Οι δάσκαλοι με καλύτερο μισθό και περισσότερα επιδόματα και με την πιστοποίηση μιας σχεδόν εικονικής αξιολόγησης, που δεν θα μετράει τη γνώση του αντικειμένου, δεν θα έχουν λόγους ούτε να διαμαρτύρονται ούτε να απεργούν. Η ψηφιοποίηση των πάντων θα μειώσει τη γραπτή γραφειοκρατία, θα αυξήσει τον ελεύθερο χρόνο για δήθεν δράσεις που το σχολείο ξέρει να εξαφανίζει και να μετατρέπει σε «κενό». Αφού ούτως ή άλλως ούτε τρόπος επιβολής υπάρχει ούτε και ελέγχου. Τουλάχιστον ας έχουμε ένα ήπιο ευχάριστο

σχολικό περιβάλλον, να μεγαλώνουν τα παιδιά μας χαλαρά, χωρίς εντάσεις και δράματα. Τα γράμματα θα τα μαθαίνουν το απόγευμα εκεί που όλοι ξέρουμε.

Την ίδια στιγμή το ενδιαφέρον θα στραφεί στα παραρτήματα των ξένων πανεπιστημίων που θα παρέχουν εκτός των επαγγελματικών και ακαδημαϊκά δικαιώματα – αρκεί να βρεθεί ο τρόπος και το άρθρο και θα βρεθούν, να είστε σίγουροι. Μια ήπια Αριστερά γιατί να μη βάλει και σ' αυτό νερό στο κρασί της; Σιγά το ιδεολογικό ταμπού. Αν κάτι σήμερα έχει ενδιαφέρον είναι να σπάσει ο αποκλεισμός και να μετατραπεί η Ελλάδα σε Μέκκα της μη κρατικής ανώτατης εκπαίδευσης. Να πάρει τη δουλειά από την Κύπρο και τη Βουλγαρία. Και φυσικά αυτό το θέλουν απαξίπαντες οι πανεπιστημιακοί μιας και, όταν θα αφυπηρευτούν, θα βρίσκουν ενδιαφέρουσα και χαλαρή εργασία, ως ομότιμοι, στα μη κρατικά ιδρύματα. Μια χαρά το βλέπω να πηγαίνει.

Οι καιροί αλλάζουν. Μια νέα εθνική συμφιλίωση είναι προς των πυλών. Φέρνει ανάπτυξη και χρήμα και δίνει νέους ρόλους σε όλους, από πολιτικούς ταγούς μέχρι δασκάλους και επιχειρηματίες. Σφοδρές πολιτικές συγκρούσεις, ιδεολογικές αγκυλώσεις, πολιτική συνέπεια και αριστερή ορθοδοξία συνθλίβονται κάτω από τις ερπύστριες της ανάπτυξης (πράσινης, κόκκινης ή μπλε) που φέρνει χαρά και χρήμα. Η επόμενη φάση δεν θα έχει ούτε αίμα ούτε δάκρυα αλλά ούτε και σκληρές μεταρρυθμίσεις. Μόνο ψηφιακές εφαρμογές. Η ειλικρινής πραγματικότητα πουλάει και όλοι θα τρέξουν να αγοράσουν. **A**

**APEROL®
SPRITZ**

ΙΩΣΗΦΙΝΑ

Ανακαλύπτουμε μαζί
το νέο βιβλίο
«Happy Hour»
της Σαρίτας Χαϊμ

Βρες το βιβλίο εδώ

Μπορεί η ζωή και οι ανθρώπινες σχέσεις να χωρέσουν σε ένα μπαρ; Μπορεί ένα σύμπαν να συμπυκνωθεί σε ένα ποτό που σερβίρεται στην μπάρα; Ένα καλό μπαρ, μια καλή παρέα και ένα καλό ποτό αποτελούν ένα τρίπτυχο που δεν χάνει ποτέ. Στη λίστα αυτή έρχεται να προστεθεί και ένα καλό βιβλίο. Το νέο μυθιστόρημα της **Σαρίτας Χαϊμ** με τον τίτλο «**Happy Hour**» από τις εκδόσεις **Μίνωας**, εκτυλίσσεται στο μπαρ του Βαγγέλη, όπου διαφορετικοί άνθρωποι μοιράζονται τις ιστορίες τους γεμάτες αλήθεια και βαθύ συναίσθημα. Καθημερινοί ήρωες που βρίσκουν απρόσκοπτα τον δρόμο που οδηγεί στην καρδιά μας. Πρωταγωνιστές σε αυτό το κεφάλαιο είναι η Ιωσηφίνα και ένα ποτό μπέρμπον, από το καλό όμως. Στη συμβολή της Κηφισίας με τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας, η παλιά Μερσέντες έβηξε σαν χρόνιος καπνιστής και ύστερα βυθίστηκε σε μια σιγή που θύμιζε θάνατο. Τι και αν περίμεναν πρωτοκλασάτα αμάξια τελευταίας τεχνολογίας στο γκαράζ στην Εκάλη, της Ιωσηφίνας ήταν το αγαπημένο της και δεν μπορούσε να το αποχωριστεί. Είχε ακόμη τη μυρωδιά του πατέρα της, του αυτοδημιούργητου επιτυχημένου εφοπλιστή που ξεκίνησε από καπετάνιος στη Χίο και εξασφάλισε στην οικογένειά του, την όμορφη γυναίκα του και τα δύο παιδιά του, μια πλουσιοπάροχη ζωή με όλες τις ανέσεις. Τίποτα δεν προμήνυε αυτό που συνέβη ένα ζεστό καλοκαιρινό βράδυ του 2002. Το τηλέφωνο χτύπησε

στην έπαυλη Σμπώκου στην Εκάλη και η είδηση έφτασε στα αυτιά τους ψυχρή και ασαφής. Μετά από αυτό το γεγονός, το κακό χτυπούσε σαν ντόμινο την οικογένεια. Το παρελθόν έγινε οδυνηρό παρόν και το μέλλον εξακοντίστηκε στη σφαίρα του ανύπαρκτου. Η Ιωσηφίνα φρόντιζε να γυρίζει κατάκοπη από τη δουλειά αργά το βράδυ και με ένα ποτήρι μπέρμπον στο χέρι, σαν τον πατέρα της, περιφερόταν στα άδεια δωμάτια του σπιτιού. Οι μέρες της κυλούσαν πανομοιότυπες, ώσπου κάποια μέρα είδε μια ηλεκτρονική αγγελία για δουλειά: ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ, ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΩΡΑΡΙΟ, ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. Και ενώ για άλλους αυτή η δουλειά θα φάνταζε αγκαρία, για αυτήν ήταν το αποκομμί της. Περισσότερη δουλειά, λιγότερες σκέψεις... Και έτσι, πήγε να γνωρίσει τον ιδιοκτήτη του μπαρ. Η αρχή του παντός.

«Πιο πολύ
χάρηκα
όταν πήγα
από τη
Μακρόνησο
στον
Άη Στράτη
παρά όταν
πήγα από
την Αθήνα
στο Παρίσι»

**ΤΙΤΟΣ
ΠΑΤΡΙΚΙ**

«Ευχαριστώ να σας μιλήσω, αλλά φοβάμαι μη γίνω μαϊντανός», ήταν η πρώτη αντίδραση του Τίτου Πατρίκιου στο τηλέφωνο, πριν από τη συνάντησή μας στο σπίτι του στο Παγκράτι. «Ξέρετε, το καβάλι του καλαμιού δεν έχει ηλικία, μπορεί να συμβεί στον καθένα ανά πάσα στιγμή», είπε μισοαστεία-μισοσοβάρα. Είχε προηγηθεί η βράβειυσή του από τον Φιλολογικό Σύλλογο Παρνασσό σε μια θερμή εκδήλωση χωρίς τυπικότητες, βαθυστόχαστες ομιλίες και αναλύσεις, που δεν ταιριάζουν ούτε στην ιστορία ούτε στον χαρακτήρα του. Επίσης, είχε δεχθεί πολλές προσκλήσεις και βραβεία και δεν ήθελε, όπως είπε, να το παρακάνει με την εξωστρέφεια. Παρ' όλα αυτά συναντηθήκαμε. Ο ποιητής που έγραψε «κανένας στίχος δεν ανατρέπει καθεστώς», ο άνθρωπος που έχει γνωρίσει τις πιο σημαντικές προσωπικότητες της εποχής του και ο αντιστασιακός που αρνήθηκε να λάβει τιμητική σύνταξη παρά τις κακουχίες και τα ξερονήσια, απέδειξε για άλλη μια φορά αυτό που ξέραμε ήδη: ότι είναι ένας σεμνός, ευγενής και ειλικρινής συνομιλητής, που ξέρει να συναρπάξει χωρίς να προσπαθήσει.

Μαθητής στην
1η Οκτατάξου,
Α' Πρότυπο Γυμνάσιο,
1938

Στο σπίτι του μένει μόνος, μετά την απώλεια της αγαπημένης του συζύγου πριν από χρόνια. Είναι αυτάρκης στα 95 του και φροντίζει να μη γίνεται βάρος σε κανέναν. Περιστοιχίζεται από βιβλία, ή μάλλον η ζωή του ορίζεται ανάμεσά τους. Τα βλέπεις παντού, τα παραμερίζεις για να καθίσεις, για να ακουμπήσεις το ποτήρι σου, σκοντάφτεις πάνω τους όπου γυρίσεις τη ματιά σου, όπως και πάνω σε δεκάδες φωτογραφίες – με τις κόρες και τις εγγονές του, με τον ίδιο και τη γυναίκα του όταν ήταν νέοι, με φίλους, σε εκδρομές, στις εξορίες, στο Παρίσι. Έζησε μια γεμάτη, ταραχώδη και εξόχως ενδιαφέρουσα ζωή, όμως δεν σου δίνει ούτε λεπτό την εντύπωση ότι είναι άνθρωπος της νοσταλγίας. Ζει στο παρόν, στο τώρα, στο επόμενο λεπτό. Μπορεί να θυμάται τον γέρο Κωστή Παλαμά όταν ήταν μικρό αγοράκι και του φίλησε το παγωμένο χέρι στην ίδια αίθουσα του Παρνασσού που βραβεύτηκε και ο ίδιος, αλλά δεν εγκλωβίζεται στις αναμνήσεις του. Κατοικεί σε μια εύφορη κοιλάδα δημιουργικότητας, γράφει πάντα ποίηση, βγαίνει στον κόσμο, βλέπει φίλους, συμμετέχει σε όλα. Και κάθε φορά που γυρίζει πίσω είναι επειδή εμείς θέλουμε να προσθέσουμε μια παράγραφο ή έστω μια υποσημείωση στο μεγάλο και συναρπαστικό μυθιστόρημα της ζωής του.

• Νέος έγραφα ποίηση κρυφά από τον εαυτό μου

Έχω πολλά κείμενα στα συρτάρια μου, ποιήματα, δοκίμια, κριτικές, αφηγήσεις, και συνέχεια τα ανασύρω και τα ξαναδουλεύω. Έχω το αίτημα της καλής γραφής, ιδίως στα ποιήματά μου είμαι πολύ αυστηρός. Στο σπίτι κρατάω τα ποιήματα που δεν έχω εκδόσει. Μπορεί και να το κάνω κυρίως από περιέργεια. Το μεγάλο πρόβλημα και το μεγάλο επίτευγμα σε ένα ποίημα είναι να φτάσεις σε ένα πραγματικό τέλος, αλλιώς το δημιούργημά σου μένει εκκρεμές. Δείτε τον Καβάφη πώς κλείνει τα ποιήματά του. Στη γλώσσα μας από τη λέξη τέλος δεν έρχεται η τελειότητα; Μου αρέσει πάντα να παραλληλίζω το ποίημα με τη γέφυρα, η κάθε πέτρα πρέπει να μπει στη σωστή θέση αλλιώς το οικοδόμημα σωριάζεται, η κάθε λέξη πρέπει να μπει στη σωστή θέση αλλιώς το ποίημα τραντάζεται και καταρρέει.

Η σχέση μου με την ποίηση πέρασε πολλές διακυμάνσεις. Μέσα στις συνθήκες του Εμφυλίου και της ένταξής μου στην κομμουνιστική αριστερά, είχα φτάσει στην υπερβολική αντίληψη ότι η ποίηση είναι έκφραση του μικροαστικού συναισθηματισμού και ότι σε εμποδίζει από το να αφοσιωθείς στην επαναστατική δράση και στον αγώνα. Βέβαια, πρέπει να πω ότι ακόμα και τότε έγραφα ποιήματα κρυφά από τον εαυτό μου. Σε ένα χειρόγραφο από σημειώσεις της Νομικής βρήκα στίχους που όταν τους δημοσίευσα αργότερα τους τιτλοφόρησα «Επιστροφή στην ποίηση».

Όταν πήγα πολιτικός κρατούμενος στον Άη Στράτη στα 23 χρόνια μου γνώρισα πολλούς σπουδαίους ανθρώπους της τέχνης, μεταξύ αυτών τον Γιάννη Ρίτσο, ο οποίος με έπεισε ότι η ποίηση ήταν το περνωμένο μου. Μου είχε πει να μην ξαναπάω στο καλύβι που έμενε αν δεν έφερα μαζί ποιήματά μου. Έτσι, άρχισα πλέον να γράφω ανοιχτά και να δέχομαι τις παρατηρήσεις του που ήταν πολύ ενθαρρυντικές. Θυμάμαι σαν τώρα τρία πράγματα που μου είπε να προσέχω: τη συρροή επιθέτων που μπορούν να καταστρέψουν ακόμα και το ωραιότερο ποίημα, τα αφηρημένα ουσιαστικά που γίνονται ρητορεία και να αφαιρώ τουλάχιστον τα μισά από όσα γράφω. Μου είπε ακόμα να διαβάζω μεγαλόφωνα ένα ποίημα όταν νομίζω ότι το έχω τελειώσει για να ακούω την ηχώ του βηματισμού του.

• Το αίσχος της Μακρονήσου

Πιο πολύ χάρηκα όταν πήγα από τη Μακρόνησο στον Άη Στράτη παρά όταν πήγα από την Αθήνα στο Παρίσι. Γιατί η Μακρόνησος, τόπος αναμόρφωσης λόγω φρονημάτων, ήταν ένα καθημερινό μαρτύριο. Από το Λαύριο φύγαμε νύχτα με καΐκι και θυμάμαι πριν επιβιβαστούμε κάποιος με χτύπησε στην πλάτη και μου ψιθύρισε: «Εκεί που θα πας μπορείς να κάνεις όσο κακό θέλεις στον εαυτό σου, πρόσεξε μόνο να μην κάνεις κακό σε άλλους». Ήταν μια φράση που με επηρέασε βαθιά. Φτάνοντας στη Μακρόνησο οι σφαλίρες της «υποδοχής» έπεσαν βροχή μαζί με τις απαραίτητες απειλές: «Θα σε στείλω στο τρελάδικο όπως έστειλα τον Καρούζο», «Στη Μακρόνησο ή υπογράφει κανείς ή πεθαίνει». Μετά την υπογραφή βέβαια δεν ξεμπερδεύεις, έπρεπε να στείλεις επιστολές αποκήρυξης, να βγάλεις ομιλίες παραδειγματισμού σε άλλους φαντάρους, να πάρεις μέρος σε εκδηλώσεις αποθέωσης του καθεστώτος ώστε να ολοκληρωθεί η «αναμόρφωση» και να αποχαρακτηρισθείς.

Εγώ ήμουν από αυτούς που δεν υπέγραψαν. Και φυσικά το πλήρωσα. Η ανυπακοή μου είχε ως αποτέλεσμα ότι μετά τις καθημερινές ασκήσεις με έστελναν να κάνω βαρειές αghαρείες ως αργά τη νύχτα. Το κακό ήταν ότι είχε περάσει φυματίωση πριν τη Μακρόνησο και η εξόντωση έφερε πυρετό. Ο γιατρός είχε εντολή να μη με βγάλει εκτός υπηρεσίας, έτσι η κατάσταση συνεχώς χειροτέρευε. Με αιμόπτυση και παρά την ιατρική διάγνωση ότι η φυματίωση επέστρεψε, με ανάγκαζαν να σπάω πέτρες στο λατομείο. Κάτω από αυτές τις συνθήκες κατάφερα να βγάλω έξω ένα γράμμα καταγγελίας για το αίσχος της Μακρονήσου με τη βοήθεια της μητέρας μου, το οποίο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Η Αλλαγή. Κατόπιν αυτού ανακρίθηκα, αλλά ούτε ομολόγησα ούτε υπέγραψα. Μπήκα σε απομόνωση με κρίο, με ▶

◀ φαγητό μέρα παρά μέρα, τουλάχιστον όμως σώθηκα από την εξόντωση της πέτρας. Μετά απολύθηκα ως ανεπιθύμητος – το στρατεύμα δεν ήθελε αμετανόητους που δεν είχαν υπογράψει. Σκέφτομαι ότι μπορεί και να σώθηκα διαβάζοντας ποιήματα του Νικηφόρου Βρετάκου που μου έδωσε ένας φαντάρος.

● Η απομάγευση άργησε να έρθει

Θυμάμαι στον Άν Στράτη να κατεβαίνουμε από τις σκηνές μας στο καφενείο για να ακούσουμε τη συμφωνική ορχήστρα της Κυριακής. Πάντα είχα αδυναμία στη συμφωνική μουσική και περίμενα με λαχτάρα αυτές τις ακροάσεις. Μια μέρα η εκφωνήτρια ανήγγειλε ότι θα ακούγαμε την «*Ιεροτελεστία της άνοιξης*» του Ίγκορ Στραβίνσκι. Αλλά δεν προλάβαμε. Μια δυνατή φωνή ακούστηκε από το βάθος «*Κλειστό αμέσως, αυτός είναι φορμαλιστής*». Γυρνάω απορημένος να δω ποιος ήταν και έπαθα σοκ. Ήταν ο Μενέλαος Λουντέμης. Ούτε τον Ντοστογιέφσκι έπρεπε να διαβάζουμε ούτε κανένα συγγραφέα που είχε απαγορευτεί στη Σοβιετική Ένωση.

Η δική μου αφύπνιση δεν έγινε μονομιάς, ήρθε βαθμιαία, η απομάγευση ήταν σταδιακή. Χρειάστηκε να ωριμάσω και να φτάσω σε ένα σημείο εναντίωσης σε κάθε μορφή καταπίεσης από οποιονδήποτε θεωρεί ότι κατέχει την αλήθεια και θέλει να την επιβάλει με το ζόρι στον άλλο. Στον Άν Στράτη, εκτός από τον Ρίτσο, συνδέθηκα με τον Κώστα Κουλουφάκο, τον Δημήτρη Ραφτόπουλο, τον Μανώλη Φουρτούνη και πολλούς ακόμα. Όταν σπούδαζα στη Νομική φοιτούσα παράλληλα και στη θεατρική σχολή του Καραντινού, έτσι κάποια στιγμή μου έδωσαν να σκηνοθετήσω μερικά έργα από αυτά που ανέβαιναν τότε από τους εξόριστους στο νησί, και μάλιστα έπαιξα σε ένα από αυτά, στους «*Φοιτητές*» του Ξενοπούλου. Είχε έρθει η μπτέρα μου να με δει και δεν θα ξεχάσω ποτέ τι μου είπε: «*Μπράβο, παιδί μου, θαυμάσια η σκηνοθεσία σου, αλλά για ηθοποιός δεν κάνεις*». Έτσι ήταν η μπτέρα μου, έλεγε την αλήθεια.

● Το πατρικό σπίτι της οδού Μάρνης

Στην πολυκατοικία της οδού Μάρνης γνώρισα τον πόλεμο, ο πατέρας μας πήγε εκεί παραμονές Χριστουγέννων του 1940 επειδή το σπίτι είχε καταφύγιο. Ζήσαμε στο σπίτι αυτό όλη την Κατοχή μέχρι να φύγω με τον ΕΛΑΣ στα Δεκεμβριανά. Δεν πεινάσαμε στον πόλεμο επειδή οι γονείς μου ήταν ηθοποιοί και οι θαυμαστές πάντα κάτι μας έφερναν. Εκείνο τον χειμώνα του 1941-1942 θυμάμαι πολύ έντονα τα πτώματα στους δρόμους. Για να μπω στην αυλή του σχολείου στο Βαρβάκειο έπρεπε να περάσω πάνω από ανθρώπους που είχαν πεθάνει το βράδυ απ' το κρύο και την πείνα. Στο σπίτι μας ξαναγυρίσαμε μετά τη Βάρκιζα, το βρήκαμε λεπλατημένο, είχαν κλέψει τα πάντα, το ξαναφτιάξαμε και έμεινα εκεί μέχρι το 1959, όταν μπόρεσα να φύγω στο Παρίσι.

Από τη μπτέρα μου, τη Λέλα Πατρικίου, θυμάμαι την αγάπη της, αλλά και το κριτικό πνεύμα της. Και μια φράση της που επίσης με σημάδεψε: «*Παιδί μου, πρέπει να σου πω ότι όταν γύρισες από την εξορία ήσουν ο πιο αντιπαθητικός άνθρωπος του κόσμου*». Όταν τη ρώτησα έκπληκτος γιατί, μου απάντησε: «*Διότι επειδή δεν είχες υπογράψει στη Μακρόνησο, μας κοίταζες όλους σαν να είμαστε μύγες*». Τότε κατάλαβα ότι κι εγώ είχα καβαλήσει το καλάμι και συνήλθα.

Ο πατέρας μου ήταν πρόεδρος του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, οργάνωνε συσσίτια στην Κατοχή και επίσης πρωτοστάτησε στη διαμόρφωση των συμβολαίων των ηθοποιών, όχι με βάση συγκεκριμένο μισθό αλλά την τιμή των εισιτηρίων που αυξανόταν λόγω του μεγάλου πληθωρισμού. Πρέπει εδώ να πούμε ότι η Κατοχή που όλοι την ταυτίζουμε με βασανιστήρια, πείνα, εκτελέσεις και αγώνες αντίστασης, ήταν επίσης μια εποχή άνθισης του πολιτισμού με γεμάτα θέατρα και αίθουσες διαλέξεων, με καινούργια βιβλία και περιοδικά τέχνης, στα οποία ξεκίνησα κι εγώ να γράφω και να κάνω φίλους ζωής, όπως η Άλκη Ζέη με την οποία παραμείναμε πολύ κοντά ως το τέλος. Έχω ακόμα ένα μπουκάλι ουίσκυ που είχε φέρει στο σπίτι, το φυλάω παρόλο που δεν πίνω. Μια Πέμπτη πριν από τρία χρόνια μιλήσαμε στο τηλέφωνο για τελευταία φορά.

● Το Παρίσι και η σύνταξη του αντιστασιακού

Μετά τον Άν Στράτη πήρα την άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος για να βιοποριστώ. Άσκησα τη δικηγορία μέχρι να φύγω στο Παρίσι και αφού γύρισα την πρώτη φορά, συνεργάστηκα μάλιστα στο γραφείο του Κώστα Σημίτη. Από τη δικηγορία πήρα μειωμένη σύνταξη και σήμερα ζω από αυτήν και από την επίσης μειωμένη σύνταξη του συγγραφέα. Τη σύνταξη της Εθνικής Αντίστασης ντράπηκα να τη ζητήσω, έλεγα πώς είναι δυνατόν να πάρω σύνταξη για πράγματα που έκανα 15 χρόνων; Μου αρκούσε η επίσημη αναγνώριση της συμμετοχής μου στον αντιστασιακό αγώνα.

Στο Παρίσι πήγα πρώτη φορά για σπουδές στην Κοινωνιολογία στην Ecole Pratique des Hautes Etudes. Η κόρη του Μοντιλιάνι, η Ζαν, μαζί με τον σύντροφό της με βοήθησαν πολύ όταν έφτασα και με εισήγαγαν σε όλο τον πνευματικό και επιστημονικό κόσμο της Γαλλίας. Στη δικτατορία έφυγα ξανά στο Παρίσι, ίσα ίσα πρόλαβα γιατί είχαν έρθει να με συλλάβουν στο σπίτι που έμενα με την πρώτη μου σύζυγο, με την οποία όμως είχαμε χωρίσει κι έτσι δεν με βρήκαν.

Στο Παρίσι, πέρα από την αντιστασιακή δράση, έζησα τον Μάη του '68 σε όλη του τη δυναμική. Θυμάμαι τον Σαρτρ, τον οποίο είχα γνωρίσει στην Αθήνα, πήγαμε να τον ακούσουμε στο κατάμεστο αμφιθέατρο της Σορβόνης. Μια ομάδα κατευθυνόμενη φώναζε ότι το έργο του ήταν για πέταμα, για τα σκουπίδια. Κι ενώ περίμενα να τους αποστομώσει, εκείνος τους είπε ότι είχαν δίκιο και ότι πλέον θα έθετε τον εαυτό του στην υπηρεσία του λαού. Απογοητεύτηκα, δεν το περίμενα να υποκύψει. Στη Γαλλία κρωστάω πολλά, μπόρεσα να σπουδάσω, να δουλέψω σε Ινστιτούτο Ερευνών και μετά στην Ουνέσκο. Για ένα διάστημα δούλεψα και στη Ρώμη. Ποτέ δεν είχα πολλά χρήματα, είχα όσα χρειαζόμουν για να ζήσω.

●
Φοβάμαι το φυσικό τέλος αλλά δεν πανικοβάλλομαι. Ο φόβος δεν είναι απαραίτητα κάτι κακό, σε βοηθάει να αναγνωρίζεις τον κίνδυνο, αλλά γίνεται καταστροφικός όταν μεταβληθεί σε πανικό.

● Η γνωριμία με τη Ρένα Σταυρίδη

Στο Παρίσι γνωρίστηκα με τη σύζυγό μου Ρένα Σταυρίδη το 1970 και αυτή η συνάντηση με άλλαξε ολόκληρο. Η συνάντηση αυτή ήταν το σημαντικότερο γεγονός της ζωής μου. Μπορώ να πω ότι η Ρένα με ξανάφερε σε επαφή με τη ζωή, που μέχρι τότε την αντιμετώπιζα με φανατισμό και επιπολαιότητα. Εκείνη με έφερε σε επαφή με την πραγματικότητα και μου έδωσε φτερά, με γείωσε και με απογείωσε. Μετά τους γονείς μου είναι ο άνθρωπος που με σφράγισε. Από τον πρώτο μου γάμο απέκτησα μια κόρη, που δυστυχώς έφυγε από τη ζωή πριν από τρία χρόνια. Με τη Ρένα κάναμε τα κορίτσια μας, με τα οποία είμαι πολύ συνδεδεμένος, όπως και με τις εγγονές μου. Τη Ρένα την έχασα νέα, στα 65 της, και αυτή την απώλεια δεν την ξεπέρασα ποτέ. Όμως έπρεπε να καταφέρω να επιζήσω, να μη βυθιστώ στην απόγνωση, να αντιμετωπίσω τον χαμό της και να συνεχίσω για τα παιδιά μας, για το έργο που είχα ακόμη μπροστά μου και για τη διατήρηση της δικής της μνήμης. Ζήσαμε μαζί 39 χρόνια μέχρι τη στιγμή του θανάτου της και με έναν περίεργο τρόπο μετά έγραψα τα καλύτερα ποιήματά μου. Η απώλειά της ήταν μια συνεχής ωδύνη, αλλά όχι ανατρεπτική της ίδιας της ζωής. Στο κάτω κάτω για να θυμάμαι ότι την έχασα έπρεπε να είμαι ζωντανός.

● Η άρνηση της Ακαδημίας, κίνδυνοι και λογοτεχνικές αγάπες

Η άρνηση της Ακαδημίας να με δεχθεί στους κόλπους της δεν με στενοχώρησε, μπορούσα να τη φανταστώ. Η Ακαδημία είναι ένα συντηρητικό όργανο, είναι φυσικό να θεωρεί ότι το δικό μου έργο και η ζωή μου δεν προσφέρονται για επιβράβευση. Υπέβαλα αίτηση στην Ακαδημία ως επιστέγασμα μιας πορείας και δεν το μετάνιωσα. Όμως, αυτό που με συγκίνησε πολύ ήταν η αντίδραση και η συμπαράσταση του κόσμου.

Εκτός από τον Ρίτσο, στον οποίο οφείλω πολλά όπως είπα, αγαπούσα τον Νικηφόρο Βρετάκο με τον οποίο ήμασταν πολύ συνδεδεμένοι, ήταν ένας θαυμάσιος άνθρωπος, εκτός από την ποιητική του αξία. Ξεχωρίζω επίσης τον Τάσο Λειβαδίτη, ιδιαίτερα τα τελευταία του ποιήματα, που είναι αριστουργηματικά, τον Άρη Αλεξάνδρου, τον Μανώλη Αναγνωστάκη, τον Νίκο Καββαδία, τον Πάνη τον Κοντό και πολλούς ακόμα. Και βέβαια πάντα τον Καβάφη και τον Καρυωτάκη. Ζήλευα τα ποιήματα του Σεφέρη, τον Ελύτη τον θαύμαζα.

Δύο από τους μεγάλους κινδύνους στη ζωή είναι το να νομίζεις ότι είσαι πολύ σπουδαίος ή να νομίζεις ότι είσαι ακόμα νέος και να γελοιοποιήσεις ασταμάτητα. Επίσης, η υπερβολική εξωστρέφεια, η διάχυση και το αντίθετό τους, να κλείνεις και να βουλιάζεις μέσα στον εαυτό σου. Είναι καλύτερα να επικοινωνείς με τους άλλους, αλλά ταυτόχρονα να παρακολουθείς τον εαυτό σου χωρίς να βυθίζεσαι μες στην αυταρέσκεια.

Φοβάμαι το φυσικό τέλος αλλά δεν πανικοβάλλομαι. Ο φόβος δεν είναι απαραίτητα κάτι κακό, σε βοηθάει να αναγνωρίζεις τον κίνδυνο, αλλά γίνεται καταστροφικός όταν μεταβληθεί σε πανικό. Προσπαθώ να βλέπω τα πράγματα με ψυχραιμία – δεν μου αρέσει καθόλου ο εαυτός μου όταν την χάνω.

● Ερωτικοί στίχοι αντί επιλόγου

Στο πλούσιο ποιητικό έργο του Τίτου Πατρικίου συγκαταλέγονται μερικά από τα ωραιότερα νεοελληνικά ερωτικά ποιήματα. Επιλέγω να αναφέρω δύο από αυτά. Το ένα το διάβασα εγώ στο τέλος της συνέντευξης:

«*Causa*»
Κάθε που ξημερώνει / μισώ τη μέρα / που με εμποδίζει / να σε σκέφτομαι

Το άλλο το απήγγειλε εκείνος, και είναι γραμμένο για τη Ρένα:

Όπως κι αν έρθουνε τα πράγματα / όσο αντιζοεις κι αν είναι οι συνθήκες / πάντα μπορεί κανείς να ερωτεύεται. / Το δύσκολο είναι να αγαπάς. ■

Στο Παρίσι, το 1975

1 Η οικογένειά του στη Νέα Υόρκη, το 1931

2 Στο Μεταξουργείο, το 1943

3 Με τη μητέρα του στο στρατόπεδο εξορίστων στον Άη Στράτη, το 1953

4 Με τον ποιητή Πάνη Ρίσο, την εποχή της έκδοσης του «Χωματόδρομου», Αθήνα 1954

5 Στην οδό Σταδίου μετά τη συνθηκολόγηση της Γερμανίας, το 1945

6 Με τη Ρένα Σταυρίδη-Πατρικίου στην πόλη Chartres της Γαλλίας, το 1970

INFO Οι φωτογραφίες είναι από το προσωπικό αρχείο του Τίτου Πατρικίου και έχουν δημοσιευτεί στο βιβλίο του Γιώργου Αρχιμανδρίτη «ΤΙΤΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ - Μια άκρη της αλήθειας να σηκώσω» εκδ. Πατάκη

1 Ιαπωνικός κήπος,
στη θέση του πάρκου Νηρηίδων
στο Παγκράτι

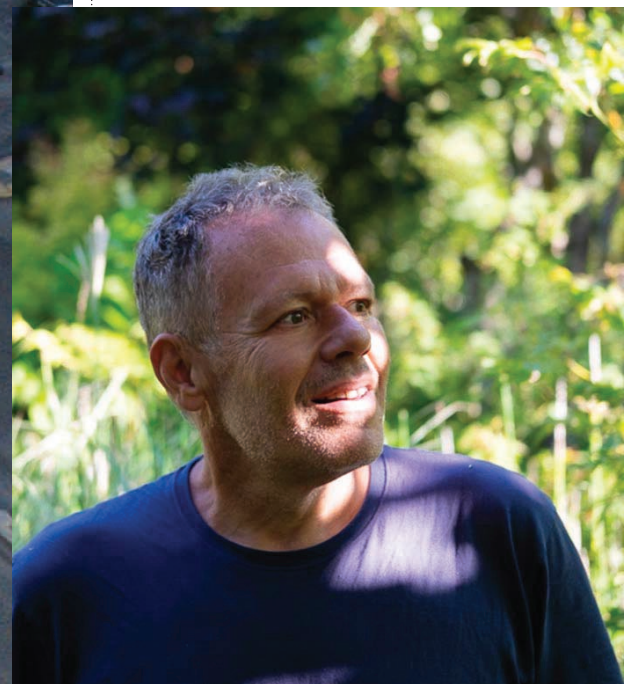
Τα νέα
αθηναϊκά

ΠΑΡΚΑ

ΤΣΕΠΗΣ

Πέντε νέα πάρκα τσέπης
παραδόθηκαν στους
κατοίκους. Ο καθηγητής
οικολογίας του ΕΚΠΑ,
αρχιτέκτονας τοπίου,
ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΟΡΔΙΛΗΣ
μιλά για το νέο πράσινο
πρόσωπο της Αθήνας.

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
Drone: ΟΡΦΕΑΣ ΚΑΡΟΥΝΤΖΟΣ

◀ Η σχέση της Αθήνας με το πράσινο είναι αγάπης και μίσους.

Από τη μια παραμελημένες πλατείες με ξεραμένα παρτέρια πλάι σε ξεχαρβαλωμένα παγκάκια και από την άλλη κατάφυτα μπαλκόνια στις πολυκατοικίες και μικρά φυτοπωλεία σε κάθε γειτονιά της πόλης. Ήταν κατά τη διάρκεια της πανδημίας όταν γιγαντώθηκε το ρεύμα των Αθηναίων που αναζητούσαν πιο πολύ πράσινο στην πρωτεύουσα και έτσι στράφηκαν περισσότερο από ποτέ σε ενασχολήσεις γύρω από την αστική κηπουρική και τη «slow living» φιλοσοφία, στα χνάρια μιας παγκόσμιας τάσης. Η απάντηση του Δήμου Αθηναίων στους κατοίκους μιας πόλης πνιγμένης στο τσιμέντο ήρθε περίπου το 2020 με τη δημιουργία των πρώτων πάρκων τσέπης, για να βελτιώσουν την γκριζα καθημερινότητα των κατοίκων της κάθε γειτονιάς. Μέχρι σήμερα έχουν παραδοθεί συνολικά 13 πάρκα τσέπης, από τον Νέο Κόσμο μέχρι τα Πατήσια και από το Παγκράτι μέχρι τα Σεπόλια. Είναι όμως αρκετά για να θεωρείται η πόλη «βιώσιμη»;

Για να εξηγηθεί αρχικά η σημασία της βιωσιμότητας μιλήσαμε με τον κ. **Αντώνη Σκορδίλη**, Δρ Οικολογίας φυτών του Παν/μίου Αθηνών και διευθύνοντα Σύμβουλο της ECOSCAPES, με μελέτες και έργα πάνω στον τομέα της αρχιτεκτονικής τοπίου και του αστικού σχεδιασμού της Αθήνας. Συμφωνά, λοιπόν, με τον ίδιο, **η βιωσιμότητα βασίζεται στο τρίπτυχο Αειφορία - Ανθεκτικότητα - Προσαρμοστικότητα**. Την ικανότητα δηλαδή της πόλης να ανταποκρίνεται σε μια διαταραχή ή να αντιστέκεται σε πιέσεις που προκύπτουν από παράγοντες όπως η κλιματική κρίση, με αποτέλεσμα να ανακάμπει γρήγορα.

Είτε πρόκειται για αναβάθμιση παλιών πάρκων είτε για δημιουργία νέων, οι ανανεωμένοι χώροι πρασίνου διέπονται πλέον από όλους τους φυσικούς νόμους που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητά τους. Όπως εξηγεί ο κ. Σκορδίλης: «*Τα είδη των φυτών που επιλέγονται είναι στην πλειοψηφία τους αυτοφυή, άρα προσαρμοσμένα στο κλίμα μας. Τα φυτά συνδυάζονται με τον τρόπο που κατανέμονται στη φύση για τη δημιουργία αρμονικών και βιώσιμων φυτοκοινωνιών με διαρκές αισθητικό ενδιαφέρον. Πετυχαίνουμε έτσι "αποδοτικούς" χώρους πρασίνου, με παρατεταμένη ανθοφορία ώστε να προσελκύουν πεταλούδες και άλλα ωφέλιμα έντομα, και να ενισχύουν με τους καρπούς τους την ορνιθοπανίδα της πόλης*». Σε πολλές περιπτώσεις στο παρελθόν τα έργα ανάπλασης σε πλατείες και πάρκα, δεν έπεισαν... Όπως η **πλατεία Σανταρόζα**, ένας κεντρικός μεγάλος χώρος, άδειος από ζωή με κακοτεχνίες περιμετρικά και μαραμμένο γκαζόν που κανείς δεν διασχίζει. Μια εικόνα σε αντιδιαστολή με το απόλυτο success story καλοσυντηρημένου χώρου πρασίνου, αυτό του **Ιαπωνικού πάρκου** που η Ecoscapes διαμόρφωσε πριν από 2 περίπου χρόνια. «*Ένας παραμελημένος χώρος απαξιώνεται με αποτέλεσμα ο κόσμος να μην τον σέβεται στη συνέχεια. Αντίστοιχα, οι πολίτες τιμούν, σέβονται, αγκαλιάζουν και προστατεύουν τον δημόσιο χώρο αν αυτός απονέμει φροντίδα και ενδιαφέρον από την πλευρά της πολιτείας. Τα νέα πάρκα τσέπης, έδωσαν πράσινο και ζωή στις γειτονίες της Αθήνας. Υιοθετήθηκαν από τους περιούκους οι οποίοι πολύ συχνά τα φροντίζουν και τα περιφρουρούν*» θα πει ο κ. Σκορδίλης.

Συγκεκριμένα το Ιαπωνικό πάρκο από πολλούς χαρακτηρίζεται σαν οάση ευεξίας, αφού όποιος το επισκέπτεται νιώθει ευφορία και αυτό είναι μία από τις πιο βασικές επιδράσεις μιας «βόμβας οξυγόνου» στην ψυχολογία ενός κατοίκου. Ταυτόχρονα, ο σχεδιασμός του landscape συμβάλει και στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών. «*Από την πανδημία και μετά, από πολλές μελέτες αποδίδεται στους χώρους πρασίνου των μητροπόλεων μια σειρά από ψυχολογικά οφέλη καθώς αποτελούν τρόπο απόδρασης από έναν αγχωτικό κόσμο, με τα αισθήματα ψυχικής κόπωσης και επιθετικότητας να μειώνονται. Έπειτα, δεν σχεδιάζουμε χώρους πρασίνου μόνο με αισθητικά κριτήρια. Περαιτέρω από το νερό επιφάνειες, κίπο βροχής που καθυστερούν και συγκρατούν τα νερά της βροχής, δημιουργία φυσικών φυτικών διαπλάσεων στα πάρκα, ταΐστρες, ποτίστρες και χώροι φωλεοποίησης πουλιών, βοτανικές πινακίδες και επεξηγηματικές πινακίδες συνοδεύουν πλέον κάθε νέα ανάπλαση*».

Τα τελευταία τρία χρόνια έχει γίνει πλήρης ανάπλαση σε 18 πάρκα της Αθήνας, ενώ 4 βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης. Με σεβασμό στα δένδρα και την υπάρχουσα βλάστηση, έχουν γίνει οι απαραίτητες παρεμβάσεις που καθιστούν αυτά τα πάρκα λειτουργικά και πλέον με περατά υλικά και σύγχρονο αστικό εξοπλισμό, διαθέτουν καλλισθενικά όργανα γυμναστικής και ποτίστρες σκύλων. Επιπλέον, εμπλουτίστηκε το έδαφος και εγκαταστάθηκε νέο σύστημα αυτόματης άρδευσης. Πρόσφατα, στην **Πλατεία Ναθανάη** στα Πατήσια, με έκταση 3.150 τ.μ., φυτεύτηκαν 10 νέα δένδρα, 3.790 νέοι θάμνοι και 580 τ.μ. χλοοτάπητας. Στο πάρκο **Έλενας Βενιζέλου** στους Αμπελόκηπους, με έκταση 7.150 τ.μ., αφαιρέθηκαν 1.290 τ.μ. μετόν και λοιπών αδρανών υλικών, διαστρώθηκαν 1.400 τ.μ. υδατοπερατής πατημένης γης, 622 τ.μ. χλοοτάπητα, και φυτεύτηκαν 96 νέα δένδρα και 5.578 νέοι θάμνοι. Στο πάρκο του **Σταθμού Λαρίσης** απέναντι

από τον σταθμό, με έκταση 4.100 τ.μ. φυτεύτηκαν 31 νέα δένδρα και 2.750 νέοι θάμνοι, και εντάχθηκε ένα από τα οκτώ νέα πάρκα για σκύλους της πόλης με αντίστοιχο εξοπλισμό. Στο **Πάρκο Οβρένοβιτς** στον Νέο Κόσμο, με έκταση 3.020 τ.μ. φυτεύτηκαν 2.230 νέοι θάμνοι, διαστρώθηκαν 110 τ.μ. υδατοπερατής πατημένης γης και εντάχθηκε το πρώτο πάρκο για σκύλους της πόλης με αντίστοιχο εξοπλισμό. Στον **Ιαπωνικό κήπο**, στη θέση του πάρκου Νηρηίδων στο Παγκράτι με έκταση 3.650 τ.μ. φυτεύτηκαν 101 νέα δένδρα και 5.788 νέοι θάμνοι, κατασκευάστηκε λίμνη για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, ενώ συντηρήθηκαν και κλαδεύτηκαν τα γερασμένα και ταλαιπωρημένα δέντρα του πάρκου.

Ρωτώ τον κ. Σκορδίλη ποιο σημείο της πόλης θα έπρεπε να αλλάξει και γιατί: «*Ένα έργο θεμελιώδους σημασίας για την πόλη μας αποτελεί αυτό της Διπλής Ανάπλασης, που βρίσκεται ώριμο πλέον μελετητικά, πολύ κοντά στο στάδιο της υλοποίησης. Περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός τεράστιου πάρκου 300.000 τ.μ. στη δυτική πλευρά της πόλης, στην υποβαθμισμένη προς το παρόν περιοχή του Ελαιώνα. Με την έναρξη της λειτουργίας του νέου γηπέδου του Παναθηναϊκού εκεί, θα αποδοθεί η έκταση που καταλαμβάνει τώρα το γήπεδο στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας στους πολίτες ως νέος χώρος πρασίνου, αλλάζοντας ριζικά την ποιότητα ζωής στο κέντρο της πόλης. Η μελέτη του τόσο σημαντικού αυτού έργου διέπεται από τις πλέον σύγχρονες αρχές αειφορίας*». **Α**

2

↑ Πάρκο Έλενας Βενιζέλου στους Αμπελόκηπους

3

Πλατεία Ναθανάη στα Πατήσια →

4

← Πάρκο Οβρένοβιτς,
στον Νέο Κόσμο

ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΕΧΟΥΝ
ΠΑΡΑΔΟΘΕΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ
13 ΠΑΡΚΑ ΤΣΕΠΗΣ, ΑΠΟ ΤΟΝ
ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΠΑΤΗΣΙΑ
ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΣΕΠΟΛΙΑ

5

↑ Πάρκο του Σταθμού Λαρί-
σης απέναντι από τον σταθμό

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΡΕΓΟΥ ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΟ ΕΜΣΤ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

Η καλλιτεχνική διευθύντρια του
Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης
μιλά για το ΕΜΣΤ στη νέα του εποχή,
τους νέους ανθρώπους
και τις επόμενες εκθέσεις

Της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ταν συνάντησα για πρώτη φορά την Κατερίνα Γρέγου

ήταν περιτριγυρισμένη από νεαρά άτομα και είχε στην αγκαλιά της την Εκλέρ ντε Σαλαμίν. Μια φιλική και παιχνιδιάρη ημίαιμη σκυλίτσα, που είναι, όπως έμαθα, η μασκότ του μουσείου. Τι έκανε όμως ένα σκυλάκι στο Μουσείο; «Πρωταγωνιστούσε» στην εκδήλωση με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Αδέσποτων ζώων, μια ρηξικέλευθη για τα ελληνικά δεδομένα ιδέα (και δεν είναι η μόνη) της καλλιτεχνικής διευθύντριας του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ), που είχε μεγάλη απήχηση στο ελληνικό φιλότεχνο κοινό και μάλιστα προβλήθηκε στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων του BBC World News. Την παρατηρούσα τότε ενθουσιασμένη να καϊδεύει τα σκυλιά των νεαρών επισκεπτών, να απαντά πρόθυμα με χαμόγελο κάθε φορά που τη ρωτούσαν κάτι για την ομαδική έκθεση **«Modern Love»**. Αυτό είναι άλλωστε που επιδιώκει και εκείνη, να οδηγήσει το ΕΜΣΤ στη νέα του εποχή, «να βγουν οι νέοι από τη ζώνη ασφαλείας τους, να το επισκεφτούν και να γνωρίσουν νέους κόσμους». «Έχουμε αποκτήσει ένα κοινό που δεν υπήρχε πριν: το μουσείο είναι πια γεμάτο από νέους ανθρώπους» μου λέει σήμερα, που συζητάμε ξανά με αφορμή τα δύο χρόνια από την ανάληψη των καθηκόντων της την 1η Ιουλίου 2021.

— **Κληρονομήσατε ένα μουσείο χωρίς πρόγραμμα, αναλάβετε την καλλιτεχνική διεύθυνση του ΕΜΣΤ τον Ιούλιο του 2021 και μέσα σε διάστημα 9 μηνών ανοίξατε επτά νέες περιοδικές εκθέσεις. Αυτόν τον Ιούλιο γιορτάζετε επίσημα τα 2 χρόνια. Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίσατε;**

Για την ακρίβεια, από τότε που ξεκίνησε το νέο καλλιτεχνικό πρόγραμμα, τον Ιούνιο του 2022, έχουμε διοργανώσει 18 εκθέσεις, έχουμε πραγματοποιήσει 38 δημόσιες δράσεις, έχουμε εκδώσει 14 βιβλία, έντυπα και ψηφιακά, και έχουμε πραγματοποιήσει δεκάδες εκπαιδευτικά προγράμματα. Η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίσαμε και αντιμετωπίζουμε είναι το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούμε, που δεν είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τις απαιτήσεις ενός μουσείου σύγχρονης τέχνης. Επίσης, το γεγονός ότι ένας τόσο μεγάλος οργανισμός (θυμίζω ότι το κτίριο είναι 20.000 τετραγωνικά και έχει 8 εκθεσιακούς χώρους πάνω από 5.000 τ.μ.) είναι υποστελεχωμένος.

Αυτή τη στιγμή στο μουσείο εργάζονται 54 άνθρωποι με συμβάσεις ΙΔΑΧ (Ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου), ενώ ο υφιστάμενος εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας προβλέπει 88 θέσεις. Λειτουργούμε, δηλαδή, με λίγο παραπάνω από τους μισούς ανθρώπους που θα χρειαζόταν κανονικά ένα μουσείο της δικής μας εμβέλειας. Αυτή η έλλειψη γίνεται πιο αντιληπτή αν αναλογιστεί κανείς το πλήθος και τη συστηματικότητα των δραστηριοτήτων μας, που δεν είναι τίποτα παραπάνω από αυτό που θα όφειλε να κάνει ένα οποιοδήποτε σύγχρονο μουσείο προκειμένου να αναπτύξει μακροχρόνια σχέση με το κοινό του και να προσελκύσει νέους επισκέπτες.

— **Ποια θεωρείτε τη σημαντικότερη αλλαγή που έχετε επιφέρει για την αναβάθμιση του ΕΜΣΤ;**

Το ότι υπάρχει πλέον σταθερό και συνεκτικό πρόγραμμα, ότι το ΕΜΣΤ έχει γίνει σημείο συνάντησης του κόσμου, ότι διευρύνθηκε και ανανεώθηκε το κοινό. Και το ότι έχουμε αποκτήσει ένα νέο κοινό που δεν υπήρχε πριν: το μουσείο είναι πια γεμάτο από νέους ανθρώπους, πράγμα το οποίο μας κάνει ιδιαίτερα περήφανους και χαρούμενους.

— **Με την έκθεση «Modern Love: Η Αγάπη στα χρόνια της ψυχρής οικειότητας» να παίρνει παράταση, αλλά και με την ανακοίνωση ότι το ΕΜΣΤ είναι το πρώτο pet friendly μουσείο της Ελλάδας, η κινητικότητα των νέων ατόμων που έσπευσαν να σας επισκεφτούν αυξήθηκε; Τι είναι αυτό που θέλετε να βρουν τα νέα άτομα στο ΕΜΣΤ;**

Πάνω από 70.000 άνθρωποι έχουν επισκεφθεί το «Modern Love: Η Αγάπη στα χρόνια της ψυχρής οικειό-

τητας» από τότε που άνοιξε τον Δεκέμβριο και ο κόσμος συνεχίζει να έρχεται, γι' αυτό και αποφασίσαμε να δώσουμε παράταση. Η έκθεση έχει ιδιαίτερη απήχηση στους νέους ανθρώπους γιατί πιστεύω ότι μπορούν να ταυτιστούν με το περιεχόμενό της. Το «Modern Love» αντανakλά πολλά από τα θέματα που αντιμετωπίζουν οι νεότερες γενιές που έχουν μεγαλώσει με το ίντερνετ και τα social media, όπως το άγχος που δημιουργεί η υπερπληροφόρηση, η λανθάνουσα πίεση να είναι κανείς/καμία συνεχώς συνδεδεμένος/η, παρών/ουσα και «ορατός/ή», ο ψηφιακός εθισμός, η κατάλυση των ορίων μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου, το FOMO (fear of missing out) –ο φόβος μήπως χάσεις κάτι– και η συμμόρφωση με τα ψηφιακά πρότυπα ομορφιάς και επιτυχίας.

Ένας από τους βασικούς στόχους μας γενικότερα, όπως και με αυτή την έκθεση, είναι να ενθαρρύνουμε τους νέους ανθρώπους να σκεφτούν πιο κριτικά και από διαφορετικές οπτικές γωνίες για ένα συγκεκριμένο θέμα και να θέσουν υπό αμφισβήτηση τις πολιτικές και μονοδιάστατες αντιλήψεις για τον κόσμο που υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό σήμερα. Στο ΕΜΣΤ θέλουμε να βγουν οι νέοι από τη ζώνη ασφαλείας τους, να έρθουν και να γνωρίσουν νέους κόσμους που δεν τους ξέρουν, να βρουν υλικό για να σκεφτούν, να τους ανοίξουν καινούργιοι ορίζοντες χωρίς να χρειαστεί να ταξιδέψουν αλλού, να τους ωθήσουμε να κινητοποιηθούν ως πολίτες. Για μένα το μουσείο ως δημόσιος οργανισμός δεν έχει μόνο ψυχαγωγικό αλλά και παιδαγωγικό ρόλο. Η τέχνη και ο οπτικός πολιτισμός αποτελούν σημαντικό παράγοντα μετασχηματισμού της εκπαίδευσης, της παραγωγής γνώσης, των εναλλακτικών αφηγήσεων, κινητήρια δύναμη για τη διάδοση αξιών προόδου και χειραφέτησης στην κοινωνία.

— **Προτείνετε στο ΚΠΙΣΝ τη μεγάλη υπαίθρια εγκατάσταση «Return to Sender» των NEST, της καλλιτεχνικής κολεκτίβας από την Κένυα με σκοπό να ευαισθητοποιήσετε την κοινή γνώμη στην Ελλάδα για τις αρνητικές συνέπειες της λεγόμενης «γρήγορης μόδας». Ποια είναι η ανταπόκριση του κόσμου;**

Η μεγάλης κλίμακας εγκατάσταση των NEST, μια συμπαραγωγή του ΕΜΣΤ και του ΚΠΙΣΝ, βρίσκεται εγκατεστημένη στην Εσπανιά του ΚΠΙΣΝ και είναι σημαντικό να πω ότι έχει δωρεάν πρόσβαση στο κοινό. Στην Ελλάδα, πολύ δυστυχώς, έχουμε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στην Ευρώπη. Για παράδειγμα, με σοκάρει το γεγονός ότι οι πλαστικές σακούλες εξακολουθούν να είναι ευρέως διαθέσιμες παντού, ενώ γνωρίζουμε πόσο επιβλαβείς είναι για το περι-

βάλλον και ιδιαίτερα επικίνδυνες για τη θάλασσα και τη θαλάσσια ζωή, τη στιγμή που στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης έχουν απαγορευτεί. Πόσο δύσκολο είναι να γίνει το ίδιο και εδώ, δεδομένου ότι πρόκειται για ένα από τα πιο προφανή μέτρα που θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί;

Αποφάσισα να προτείνω στο ΚΠΙΣΝ το «Return to Sender» γιατί ασχολείται με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των φθηνών ρούχων που αγοράζουμε από τα καταστήματα αλυσίδας και με τις καταστροφικές επιπτώσεις που έχει στο περιβάλλον η βιομηχανία της γρήγορης μόδας (*fast fashion*) και της μόδας γενικότερα. Πόσοι ξέρουν ότι η βιομηχανία αυτή είναι υπεύθυνη για το 10% των ετήσιων παγκόσμιων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, περισσότερο από ό,τι όλες οι διεθνείς πτήσεις και η θαλάσσια ναυτιλία μαζί, και χρησιμοποιεί δισεκατομμύρια λίτρα νερού που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν καλύτερα; Ή ότι τα περισσότερα από τα ανεπιθύμητα φθηνά ρούχα μας καταλήγουν σε χωματερές στην Αφρική; Θεωρώ ότι είναι τεράστιο ζήτημα διότι κάθε φορά που μπαίνει κανείς σε ένα μαγαζί για και αγοράζει ένα φθινό μπλουζάκι ή παντελόνι, καλό θα είναι να σκεφτεί δυο φορές, καθώς επίσης και να το ξανασκεφτεί πριν αγοράσει κάποιο συνθετικό ρούχο. Τα τελευταία αφού πλυθούν στο πλυντήριο ρίχνουν κάθε χρόνο μισό εκατομμύριο τόνους πλαστικών μικροϊνών στον ωκεανό, ποσότητα που ισοδυναμεί με 50 δισεκατομμύρια πλαστικά μπουκάλια. Οι μικροϊνες δεν μπορούν να εξαχθούν από το νερό και εξαπλώνονται σε όλη την τροφική αλυσίδα.

Δεν θα μπορούσα να σκεφτώ καλύτερο μέρος από τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους του ΚΠΙΣΝ, με την τεράστια προσέλευση κόσμου που έχουν πετύχει, για να αρχίσει μια συζήτηση γύρω από αυτό το τόσο επείγον θέμα, στη χώρα μας. Μέχρι στιγμής πάνω από 15.000 άνθρωποι έχουν εισέλθει στο περίπτερο των NEST από τότε που άνοιξε στα τέλη Απριλίου και ελπίζω ότι θα έρθουν πολλοί περισσότεροι.

— Το ΕΜΣΤ διοργανώνει τη μεγαλύτερη εκθεσιακή παρουσίαση του Ιάννη Ξενάκη διεθνώς, συμπαραγωγή του ΕΜΣΤ και του Musée de la Musique-Philharmonie de Paris. Ήταν δύσκολο εγχείρημα; Να περιμένουμε και άλλες σημαντικές συνεργασίες με μουσεία του εξωτερικού;

Η έκθεση, όπως και όλες οι ιστορικές εκθέσεις, έχει προκλήσεις και δυσκολίες γιατί περιέχει ευαίσθητα έργα, σχέδια, αρχεία και τεκμήρια που έχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές και περιορισμούς υγρασίας, φωτός κ.λπ. Αλλά ακόμα και οι εκθέσεις σύγχρονης τέχνης που κάνουμε έχουν πολλές απαιτήσεις και μεγάλο χρόνο προετοιμασίας, μερικές φορές χρειάζονται χρόνια για να οργανωθούν. Πίσω από κάθε έκθεση, εκτός από τους επιμελητές, κρύβονται αρχιτέκτονες, μηχανικοί, παραγωγοί, κατασκευαστές, ηλεκτρολόγοι, ειδικοί στα οπτικοακουστικά, συντηρητές, αρχειοθέτες, τεχνίτες εγκατάστασης, γραφίστες, μεταφραστές, επιμελητές κειμένων και πολλοί άλλοι. Ο περισσότερος κόσμος που έρχεται δεν ξέρει πόση δουλειά κρύβεται πίσω από τη διοργάνωση μιας έκθεσης, ειδικά όταν δεν πρόκειται για μια απλή ανάρτηση ενός πίνακα στον τοίχο ή για την τοποθέτηση ενός γλυπτού σε ένα βάζο – πράγμα που ισχύει για τα περισσότερα μουσεία σύγχρονης τέχνης που εκθέτουν πολύπλοκες εγκαταστάσεις ή έργα με ποικίλα και ευαίσθητα υλικά ή πολύπλοκα πολυμέσα.

Στις εκθέσεις για τον Ιάννη Ξενάκη π.χ. εργάστηκαν πάνω από 70 άτομα για πάνω από έναν χρόνο. Έπονται όντως και άλλες συνεργασίες με σημαντικά μουσεία και ιδρύματα του εξωτερικού, όπως η ατομική έκθεση της Ελλο-Βελγίδας καλλιτέχνης Δανάης Ανεσιάδου που θα γίνει τον Δεκέμβριο σε συμπαραγωγή με το WIELS στις Βρυξέλλες.

— Επίσης η έκθεση «Μυστήριο 3: Ελευσίνα Mon Amour: Αναζητώντας τον Τρίτο Παράδεισο» συνδέει την πολιτική, την ποιητική και την αισθητική. Τι ξεχωριστό έχει αυτή η έκθεση;

Κατ' αρχάς για τους περισσότερους Αθηναίους η Ελευσίνα είναι terra incognita. Η έκθεση δίνει στο κοινό τη δυνατότητα να ανακαλύψει αυτό τον μαγικό αλλά τραυματισμένο τόπο, ένα πραγματικό ιστορικό παλίμψηστο, πλούσιο σε αφηγήματα ιστορικά και πολιτιστικά όσο και κοινωνικά και οικονομικά. Η πόλη της Ελευσίνας, χαρακτηριστική μεταβιομηχανική περίπτωση, με τις πολλές κοινότητες της που έρχονται από μακριά –εντός και εκτός Ελλάδας– είναι ιδανικό μέρος για να διερευνηθούν μερικές από τις σημαντικότερες σύγχρονες παγκόσμιες διαδικασίες και μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα της εποχής μας: από

ΨΗΛΑ ΣΤΗΝ
ΙΕΡΑΡΧΙΑ
ΒΑΖΩ ΕΝΝΟΙ-
ΕΣ ΟΠΩΣ
Η ΓΕΝΝΑΙΟ-
ΔΩΡΙΑ ΚΑΙ
Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ,
ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ,
ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ
ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΛΙΟ,
ΤΗΝ ΚΑΛΟ-
ΣΥΝΗ, ΑΛΛΑ
ΚΑΙ ΔΥΟ ΑΓΑ-
ΠΗΜΕΝΕΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΕΝΝΟΙΕΣ:
ΤΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ
ΚΑΙ ΤΗ
ΛΕΒΕΝΤΙΑ

INFO

Αν κάποιος επισκεφτεί σήμερα το μουσείο, θα δει στον χώρο του υπογείου την ομαδική έκθεση «Modern Love» που έχει επιμεληθεί η ίδια και πήρε παράταση, ενώ επιμελείται και την κεντρική έκθεση σύγχρονης τέχνης «Μυστήριο 3: Ελευσίνα Mon Amour», που εγκαινιάστηκε 7 Ιουλίου. Επίσης, θα περιηγηθεί στις δύο περιοδικές εκθέσεις του Ιάννη Ξενάκη στο ισόγειο και στον 3ο όροφο.

την οικονομική αναδιάρθρωση, τις ραγδαίες αλλαγές στην παραγωγική οικονομία και την εργασία, μέχρι το οικολογικό-περιβαλλοντικό ζήτημα, τη μετανάστευση, την πολιτιστικότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την πολιτιστική ταυτότητα.

Η έκθεση, ένα «πορτραίτο» ουσιαστικά της πόλης, συρράπτει μνήμη και εμπειρία, χώρο και χρόνο, παρελθόν και παρόν και προτείνει επιπλέον μια ψυχογεωγραφική ανάλυση. Το ιδιαίτερο, όπως και της ίδιας της Ελευσίνας, νομίζω, είναι ότι αποκαλύπτει την ομορφιά στο πιο σκληρό τοπίο και τον πολιτικό αγώνα στη φαινομενικά πιο γαλήνια θέα, συνδέοντας έτσι την πολιτική, την ποιητική και την αισθητική.

— Διηγηθείτε μας μια ιδιαίτερη ιστορία που έχετε ζήσει στο ΕΜΣΤ από τότε που αναλάβατε ως καλλιτεχνική διευθύντρια, που σας έμεινε αξέχαστη.

Αξέχαστα θα μου μείνουν τα πρώτα εγκαίνια όταν ξεκίνησε το νέο καλλιτεχνικό πρόγραμμα ακριβώς πριν από έναν χρόνο, τον Ιούνιο του 2022. Οι φύλακές μας καταμέτρησαν πάνω από 5.000 ανθρώπους. Δεν το πίστευα. Γύρναγα γύρω γύρω σαν σαστισμένη. Δεν περιγράφεται η συγκίνηση που ένοιωσα. Το μουσείο κατάμεστο και ο κόσμος να κοιτάει τα έργα προσπλωμένος.

Αυτό συνεχίστηκε και με τον 2ο κύκλο εκθέσεων τον Δεκέμβριο, που είδαμε ουρές να τυλίγονται γύρω από το μουσείο και πρόσφατα στα εγκαίνια των δύο εκθέσεων του Ιάννη Ξενάκη τον Ιούνιο. Την τελευταία φορά που είδαμε ουρές έξω από μουσείο στην Αθήνα ήταν το 1999 με την έκθεση του Ελ Γκρέκο στην Εθνική Πινακοθήκη. Το ότι συμβαίνει και σε ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης είναι ακόμα πιο αξιοσημείωτο. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ανταμοιβή για μένα και γι' αυτό που κάνουμε, όταν βλέπω την αποδοχή και τον ενθουσιασμό των επισκεπτών.

— Πώς αισθανθήκατε για το ρεπορτάζ του BBC NEWS με αφορμή την Παγκόσμια ημέρα των Αδέσποτων Ζώων στο ΕΜΣΤ;

Φυσικά είμαι πολύ χαρούμενη που προβλήθηκε το ΕΜΣΤ στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων του BBC World News, αλλά εκείνο που είναι πιο σημαντικό είναι ότι ένα ελληνικό μουσείο δίνει το παράδειγμα και δημιουργεί ένα νέο πρότυπο με το να επιτρέπει τα κατοικίδια. Στις ΗΠΑ, για παράδειγμα, κανένα από τα μεγάλα μουσεία δεν εφαρμόζει την ίδια πολιτική.

— Τι ιεραρχείτε ως πιο σημαντικό στη ζωή σας;

Δεν είναι ένα πράγμα. Αλλά ψηλά στην ιεραρχία βάζω έννοιες όπως η γενναιοδωρία και η προσφορά γενικότερα, το δίκαιο, το χιούμορ και το γέλιο, την καλοσύνη, αλλά και δύο αγαπημένες ελληνικές έννοιες: το φιλότιμο και τη λεβεντιά. Μου δημιουργεί απέχθεια το ψεύτικο και το δήθεν.

— Ποιοι οι στόχοι σας για το μέλλον του ΕΜΣΤ; Μας λέτε λίγα λόγια για τις εκθέσεις που έπονται;

Θα συνεχίσουμε πάνω στην πολιτική και τους στόχους που ανακοινώσαμε πριν από δύο χρόνια. Στόχος μας πάντα η διεύρυνση του κοινού και να φέρουμε πιο κοντά στη σύγχρονη τέχνη όσο περισσότερους ανθρώπους γίνεται, καταδεικνύοντας ότι τα θέματα τα οποία διαπραγματεύεται δεν είναι ούτε μακριά ούτε ξένα προς τα περισσότερα πράγματα που μας απασχολούν καθημερινά σήμερα.

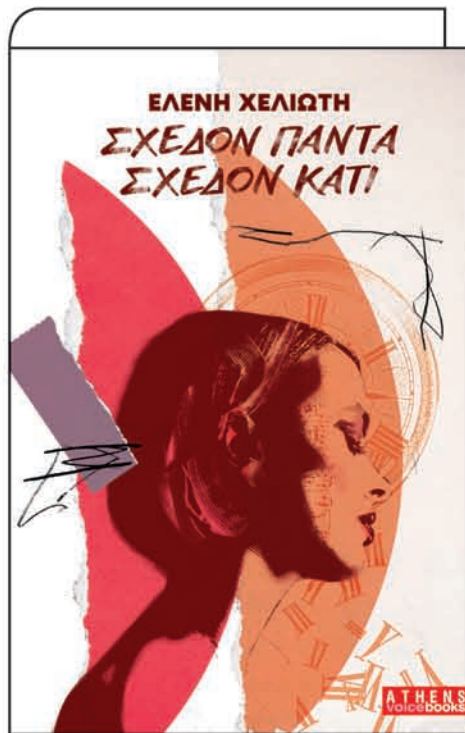
Ο χειμερινός κύκλος εκθέσεων του ΕΜΣΤ θα εξερευνηήσει τη θέση των γυναικών στην ιστορία και το παρόν της ελληνικής σύγχρονης τέχνης και όχι μόνο. Για 5 μήνες το Μουσείο θα αφιερωθεί σε γυναίκες καλλιτέχνιδες όλων των γενεών και από διαφορετικές καταγωγές. Κεντρικό ρόλο θα έχει η νέα έκθεση της συλλογής του ΕΜΣΤ στον τρίτο όροφο με έργα αποκλειστικά γυναικών δημιουργών, ενσωματώνοντας και σημαντικά έργα από τη μεγάλη δωρεά του Δημήτρη Δασκαλόπουλου.

Σε διάλογο με αυτήν θα βρίσκεται η πρώτη μεγάλη αναδρομική έκθεση της Λήδας Παπακωνσταντίνου, μια σημαντική οφειλή της Ελλάδας στην πρωτοπόρο τη performance και του φεμινισμού, μια από τις σημαντικότερες καλλιτεχνικές φυσιογνωμίες της γενιάς της, καθώς και η εκτενής παρουσίαση του έργου της Χρύσας Ρωμανού από όλες τις περιόδους της δραστηριότητάς της, μεταξύ άλλων εκθέσεων με καλλιτέχνιδες από το εξωτερικό και την Ελλάδα. Οι εκθέσεις στοχεύουν στην επαναξιολόγηση της ελληνικής ιστορίας της τέχνης και την εγγραφή των γυναικών, διαφορετικών γενεών στην καλλιτεχνική δραστηριότητα. **Α**

ΤΖΟΑΝΝΑ ΧΑΡΚΟΥΡΤ ΣΜΙΘ
ΜΙΑ ΨΥΧΕΔΕΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ

Το LSD, ο Τίμοθι Λήρι και η Οίβητιανή Βίβλος των Νεκρών.

ΕΛΕΝΗ ΧΕΛΙΩΤΗ
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ ΣΧΕΔΟΝ ΚΑΤΙ

ΕΛΕΝΗ ΧΕΛΙΩΤΗ
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ ΣΧΕΔΟΝ ΚΑΤΙ
Η αναζήτηση της αλήθειας είναι αυτή που με έφερε ως εδώ. Τι πολεμάμε, λοιπόν, όλοι εμείς που αγαπάμε την αλήθεια τόσο πολύ; Το ψέμα του κόσμου,

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ
ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΣ
ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΤΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ
ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΣ
ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΤΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ
Κείμενα γραμμένα με μία και μόνη οδηγία: να μπορούν να διαβαστούν από κάποιον ενώ κρέμεται από μια χειρολαβή στο τρόλεϊ.

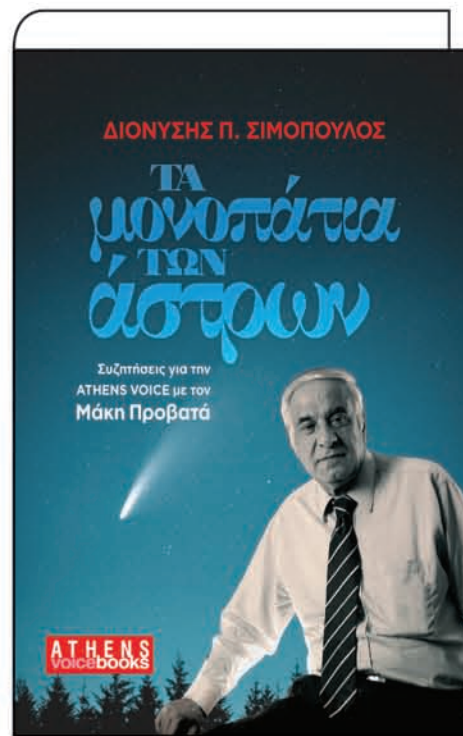
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΛΛΑ

Ένα άναρχο υβριδικό Lesbο-Western που δεν θέλει να έχει καμία λογοτεχνική αξιοπρέπεια. Όλα στα μούτρα!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΜΑΡΑΣ
ΤΕΛΙΚΗ ΤΕΘΛΑΣΜΕΝΗ
Μυθιστόρημα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΜΑΡΑΣ
ΤΕΛΙΚΗ ΤΕΘΛΑΣΜΕΝΗ
Ένα μυθιστόρημα για τη ματαιώση, την απώλεια - και τη λύτρωση.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Συζητήσεις για την ATHENS VOICE με τον Μάκη Προβατά
ΔΙΟΝΥΣΗΣ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ
Ο βραβευμένος αστροφυσικός, επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου, συζητάει με τον Μάκη Προβατά.

ΟΙΚΙΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ

Στους υπέροχους χώρους του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού -πρώην οικία Πρόδρομου Μποδοσάκη- εγκαινιάστηκε την Τρίτη το απόγευμα η αναδρομική έκθεση της **Γεωργίας Κοκκίνη**.

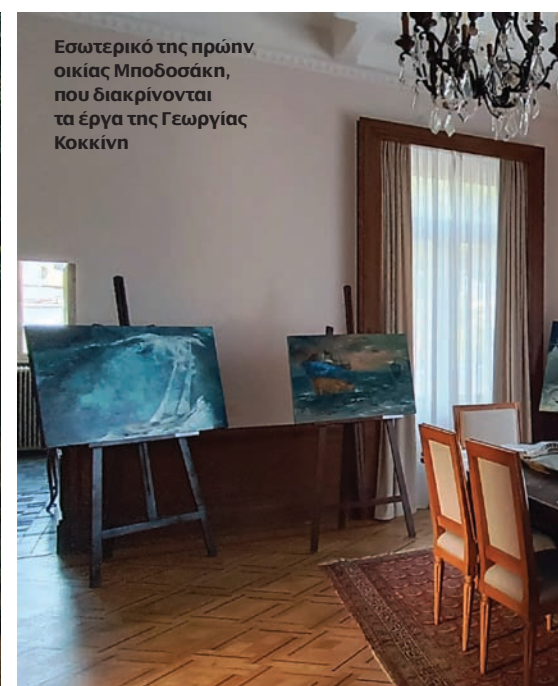
Τα έργα της καλλιτέχνιδας, με τον διεθνή χαρακτήρα ζωγραφικής και το ποικίλο, πλούσιο εικαστικό λεξιλόγιο, δένουν αρμονικά μέσα στα σαλόνια της ιστορικής κατοικίας, σαν αναπόσπαστο κομμάτι της.

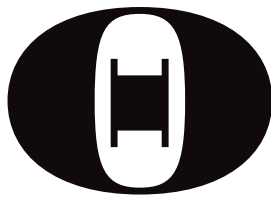
Της ΕΛΕΝΑΣ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

Το περιστύλιο,
το σιντριβάνι και
το Κέντρο Φιλοξενίας
& Εκδηλώσεων

Εσωτερικό της πρώην
οικίας Μποδοσάκη,
που διακρίνονται
τα έργα της Γεωργίας
Κοκκίνη

αλασσινά, αστικά και εξοχικά τοπία, υπόσκαφα της Καππαδοκίας, ανθρωποκεντρικά έργα με συμβολικές παραπομπές, αναγεννησιακά διακοσμητικά μοτίβα σε μετάξι, αλλά και δημιουργίες με αρχαιοελληνικά

θέματα είναι τοποθετημένα με τέτοιον τρόπο ώστε να αναδεικνύουν ακόμη περισσότερο τον χώρο, δίνοντας την αίσθηση στον επισκέπτη ότι θα μπορούσαν να είναι για πάντα εκεί.

Ο Πρόδρομος Αθανασιάδης - Μποδοσάκης (1891-1979), μία πολυσιχιδής, επιχειρηματική προσωπικότητα τεράστιου βεληνεκού, κατοίκησε στην εμβληματική μεσοπολεμική κατοικία της οδού Πριγκιπίσσης Ελένης, από το 1936 έως τον θάνατό του (18/01/1979).

Μετάπειτα, σύμφωνα με την επιθυμία του το σπίτι θα περιερχόταν στο ελληνικό Δημόσιο για να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία του εκάστοτε πρωθυπουργού της χώρας, κάτι που τελικά δεν πραγματοποιήθηκε και το κληροδότημα άλλαξε χρήση.

Το 1985, επί πρωθυπουργίας Γ. Παπανδρέου, αποφασίστηκε η εκεί εγκατάσταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και το 1992 το κτίριο παραχωρήθηκε στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, το οποίο ιδρύθηκε επί Προεδρίας Κ. Καραμανλή (1992), με στόχο να αποτελέσει τον εξωστρεφή βραχίονα της εξωστρεφούς πορείας του ελληνικού πολιτισμού. Το Ίδρυμα υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού. Διατηρεί παραρτήματα στο εξωτερικό και ανοίγεται με άμισθους αντιπροσώπους στο εξωτερικό, ενισχύοντας οικονομικά –στο μέτρο των δυνατοτήτων του– γόνιμες και δημιουργικές προτάσεις από εκείνους.

Το 2014, το ΕΙΠ ανέλαβε μέρος των αρμοδιοτήτων του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ), με σημαντικό στόχο την υποστήριξη του βιβλίου και την ανάδειξη της αξίας του. Αποτελεί τον φορέα, μέσω του οποίου η Ελλάδα συμμετέχει στις διεθνείς εκθέσεις του εξωτερικού, διοργανώνει τη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης, ενώ με το μεταφραστικό πρόγραμμα, το *Greeklit.gr*, η ελληνική βιβλιοπαραγωγή ταξιδεύει ευκολότερα στις απαιτητικές αγορές του εξωτερικού. Επιπλέον, η Βιβλιονέτ εκσυγχρονίζεται και αποτελεί έναν αξιόπιστο κόσμο ποιότητας.

Όταν η διοίκηση του Ε.Ι.Π. εγκαταστάθηκε στην πρώην κατοικία Μποδοσάκη (2020), αυτή βρισκόταν σε πολύ κακή κατάσταση και οι εξωτερικοί χώροι της παρουσίαζαν πλήρη εγκατάλειψη – εικόνα καθόλου κολακευτική για ένα Ίδρυμα πολιτισμού που ξεκίνησε στοχεύοντας σε μία έντονη παρουσία τόσο σε ελλαδικό όσο και σε δι-

εθνή χώρο. Όπως λέει ο Πρόεδρος του Ιδρύματος, κος Ν. Κούκης, ο οποίος με ιδιαίτερη ενσυναίσθηση και ευαισθησία αντιμετώπισε το θέμα, «Δεν επιτρέπεται ένα εθνικό κληροδότημα να είναι παραμελημένο και δεν μπορεί να ζει μέσα σ' ένα ιστορικό περιβάλλον με ασέβεια. Αποφασίσαμε, με τις οικονομίες που κάναμε, να προβούμε σε μία σταδιακή και σταθερή πορεία αποκατάστασης της οικίας, αλλά και της ατμόσφαιρας της αστικής εκείνης εποχής, γιατί αφ' ενός το οφείλουμε στον Πρόδρομο Μποδοσάκη και αφ' ετέρου συνάδει με τον δυναμισμό του Ιδρύματος. Υλικότητα και πνευματικότητα είναι απόλυτα συνυφασμένα και δεν υπάρχει το ένα χωρίς το άλλο».

Στο 8.5 στρεμμάτων έκτασης κτήμα υπάρχουν τρία κτίρια. Το ένα είναι η οικία που χρησιμοποιείται από την οικογένεια Μποδοσάκη, η οποία παρ' όλη την τεράστια οικονομική επιφάνεια των ιδιοκτητών της είναι λιτή και καθόλου κραυγαλέου μεγέθους. Το άλλο κτίριο στέγαζε το γραφείο του επιχειρηματία και ένα τρίτο, που δεν υπήρχε στην αρχική αρχιτεκτονική δομή του συνολικού κτιρίου, αλλά κτίστηκε μετά το 1994, ως Κέντρο Φιλοξενίας & Εκδηλώσεων, και βρίσκεται υπό ανακαίνιση.

Κατά τη διάρκεια αποκατάστασης, έγινε ριζική διαμόρφωση των κήπων με γνώμονα τη διατήρηση της ελληνικότητας και της αρχιτεκτονικής παράδοσης του χώρου. Δημιουργήθηκαν νέοι κήποι με φυτά από τη μεσογειακή ύπαιθρο τα οποία εμπλούτισαν την ήδη υπάρχουσα βλάστηση. Χαράχθηκε μία ραχοκοκκαλιά με χρωματιστούς κυβόλιθους που συνδέει τις βασικές εισόδους στο οικοπέδο μέχρι το περιστύλιο αλλά και τα υφιστάμενα κτίρια μεταξύ τους, προσφέροντας σημεία στάσης και περιουλογής.

Το παλιό περιστύλιο απέναντι από την κατοικία, είναι μερικώς κατεστραμμένο, αλλά οι αρχαιοπρεπείς κολώνες παρέμειναν στο οικοπέδο ως στοιχεία της ιστορικότητας του κτιρίου και επαναχρησιμοποιήθηκαν, αποκαταστάθηκε το σιντριβάνι, ενώ τελειοποιήθηκε ο φωτισμός για την καλύτερη ανάδειξη του κτιρίου – ειδικά νυχτερινές ώρες. Στο δάπεδο, ο επισκέπτης μπορεί να διακρίνει και να διαβάσει αποσπάσματα στίχων Ελλήνων ποιητών του 20ού αιώνα. Ο δε ανοικτός χώρος ανάμεσα στα κτίρια, με τον χλοοτάπητα, προσφέρεται για τις δημόσιες εκδηλώσεις του Ιδρύματος.

Μετά από όλες αυτές τις παρεμβάσεις, βελτιώθηκε η προς τα έξω εικόνα του Ιδρύματος, το οποίο μέσα από τη νέα του ταυτότητα και τον εξωστρεφή πλέον χαρακτήρα του, καλεί τον κόσμο να το εντάξει στην καθημερινότητά του, να το επισκεφθεί αλλά και να παρακολουθήσει μία από τις εκλεκτές πολιτιστικές εκδηλώσεις που φιλοξενεί.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ

Γεννήθηκε σ' ένα μικρό χωριό της επαρχίας Νιγδής, στα βάθη της Μικράς Ασίας και ήταν ένα από τα πέντε παιδιά μιας πολύ φτωχής οικογένειας, του Θωμά και της Δέσποινας Αθανασιάδη. Το επίθετο Μποδοσάκης με το οποίο έγινε γνωστός στη μετέπειτα ζωή του, αποτελεί την απόδοση του ονόματος «Πρόδρομος» στα τουρκικά. Τα παιδικά του χρόνια ήταν ιδιαίτερα δύσκολα και από πολύ μικρή ηλικία βοηθούσε τον πατέρα του στις διάφορες δουλειές του. Φοίτησε για λίγα μόνο χρόνια στο σχολείο της Μερσίνας, όπου είχαν εγκατασταθεί οικογενειακά και αν και πρώτος μαθητής στην τάξη, εγκατάλειψε νωρίς τα μαθητικά θρανία. Ασχολήθηκε, μαζί με τα μεγαλύτερα αδέρφια του, στο παντοπωλείο του πατέρα του και γρήγορα φάνηκε η δημιουργική του προσωπικότητα και το επιχειρηματικό του δαιμόνιο. Στα 17 του χρόνια ενοικίασε υδρόμυλο και ίδρυσε αλευρόμυλο και εκκοκιστήριο, και οι επιχειρήσεις του πολλαπλασιάζονταν με επιτυχία, όσπου το 1920 κατέληξε να είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματίες της Βαλκανικής και ο πλουσιότερος άνθρωπος της Τουρκίας. Ήταν δε γνωστός για τη γοπευτική του προσωπικότητα αλλά και για την τιμιότητα και ειλικρίνεια που χαρακτήριζε τις συναλλαγές του, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη των ανθρώπων.

Στην ηλικία των 20 ετών παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του και σύντροφο της ζωής του για 60 χρόνια, την Αυστριακή Ιωάννα Γκεμπάουερ, αφού πρώτα εκείνη ασπάστηκε την ορθοδοξία, προκειμένου να καμφθούν οι αντιρρήσεις των γονιών του μπροστά σ' έναν γάμο με μία «Ξένη».

Όσο ζούσε στην Κωνσταντινούπολη αγόρασε το πολυτελές Pera Palace, καθώς και το Sporting Club στη Σμύρνη. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και ενώ είχε αποφασίσει να μεταγκατασταθεί στο Παρίσι, πείστηκε από τον φίλο του Ε. Βενιζέλο και ήρθε στην Ελλάδα με σκοπό να βοηθήσει στην ανασυγκρότηση της χώρας. Από τότε άρχισε η εδώ επιτυχής επαγγελματική του δραστηριότητα – ιδίως μετά το 1934 που πήρε την πλειοψηφία των μετοχών της Εταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου & Καλυκοποιείου (ΠΥΡ-ΚΑΛ) και κατέβαλε τεράστιες προσπάθειες για την αναβίωσή της, διαισθανόμενος τον επερχόμενο πόλεμο. Έδινε έμφαση και α-

σκούσε πιέσεις, παρά την εχθρική στάση των Ενόπλων Δυνάμεων, στο να παράγεται, ν' αγοράζεται και να στοκάρεται πολεμικό υλικό, κάτι που φάνηκε ιδιαίτερα χρήσιμο και σωτήριο κατά το πρώτο βήμα του ελληνο-ιταλικού πολέμου.

Με την έκρηξη του πολέμου έφυγε για το Κάιρο και αργότερα για την Αμερική, και όταν επανήλθε βρήκε το εργοστάσιο κατεστραμμένο και εντελώς απογυμνωμένο. Η μεταπολεμική λειτουργία της ΠΥΡ-ΚΑΛ δεν είχε ιδιαίτερα ευτυχή έκβαση και μετά από μία δύσκολη πορεία κρατικοποιήθηκε (1981).

Δραστήριος, διορατικός και τολμηρός επιχειρηματίας ικανός να αντιλαμβάνεται και να αξιοποιεί την κάθε παρουσιαζόμενη ευκαιρία, ίδρυσε, εξαγόρασε, εξυγιάνωσε και λειτούργησε, κατά τη διάρκεια της μακράς επιχειρηματικής πορείας, πολλές εταιρίες που απέφεραν ικανοποιητικές έως πολύ μεγάλες επιδόσεις και μία σημαντική θέση στον χάρτη της διεθνούς βιομηχανίας (Ελληνική Εριουργία Α.Ε., ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ, Μεταλλεία Χαλκού στην Κύπρο, ΛΙΠΤΟΛ-Λιγνιτωρυχεία Πτολεμαΐδας, ΧΗΜΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΧΒΒΕ), ΛΑΡΚΟ, Ελληνικά Υαλουργεία Ελευσίνος - OWENS A.E. κ.ά.).

Ο Π. Μποδοσάκης δεν απέκτησε δικά του παιδιά. Όμως, θεωρούσε παιδί του το Ίδρυμα Μποδοσάκη στο οποίο κληροδότησε όλη του την περιουσία όντας ακόμη εν ζωή. Μέσω αυτού, συνεχίζονται τα έργα ευποιίας που είχε επιτελέσει σε όλη του τη ζωή, με σημαντικότερο την προαγωγή της παιδείας, την οποία θεωρούσε ως τον κυριότερο παράγοντα ανάπτυξη ενός έθνους. Προγράμματα για την ενίσχυση της τεχνικής εκπαίδευσης, χορηγίες υποτροφιών, επιστημονικά βραβεία, χρηματοδότηση του δημοτικού σχολείου του Κολλεγίου Αθηνών στην Κάντζα, είναι μερικοί από τους τομείς της εκπαίδευσης που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του έργου του Ιδρύματος.

Δικαίως ο Π. Μποδοσάκης έχει καταταγεί ανάμεσα στους μεγάλους ευεργέτες της πατρίδας μας, την οποία –ως γνήσιος ελληνολάτρης– αγαπούσε με πάθος, όντας πάντα πρόθυμος να βοηθήσει κάθε εθνική προσπάθεια. **Α**

Εσωτερικό της πρώην οικίας Μποδοσάκη

15 κορυφαία λήμματα του λεξικού του διαδικτυακού dating

Της ΒΑΓΙΑΣ ΜΑΤΖΑΡΟΓΛΟΥ - Εικονογράφηση: ΗΥΠΟΚΟΝΔΡΙΑΚ

Το online dating έχει αλλάξει τόσο τις ανθρώπινες σχέσεις όσο και τη γλώσσα. Κάθε τόσο ένα αγγλικό απαρτέμα (οι λέξεις με το -ing στην κατάληξη) καταφθάνει για να περιγράψει μια νέα συμπεριφορά που αναφέρεται στα φλερτ, στους έρωτες, στις κυλόπιτες του κυβερνοχώρου. Με τις επιλογές συντρόφων να μοιάζουν ατελείωτες (όλο το ίντερνετ ένα μεγάλο κρεβάτι) και με την πολυτέλεια της ανωνυμίας, οι άνθρωποι γίνονται πιο τολμηροί, περιπετειώδεις και παιχνιδιάρηδες. Για τη Γενιά Z, η συναισθηματική επιφάνεια είναι το ζητούμενο, οι μη δεσμευτικές και σύντομες σχέσεις τείνουν να γίνουν ο κανόνας και η μονογαμία άγνωστη λέξη. Ακολουθούν 15 κορυφαία λήμματα του λεξικού του διαδικτυακού νταλαβεριού.

Cyber flashing

Κάποτε άνοιγαν τις καμπαρντίνες και έδειχναν τα «προικιά» τους σε ανυποψίαστες περαστικές, σήμερα κάνουν cyber flashing. Οι σύγχρονοι επιδειξιμανείς στέλνουν μέσω ψηφιακών μέσων σεξουαλικές εικόνες σε άτομα που δεν τις ζήτησαν ποτέ. Οι ψυχολόγοι θεωρούν πως η επιδειξιμανία, είτε του ψηφιακού είτε του κανονικού κόσμου, υποκρύπτει δυσφορία φύλου.

Rizz

Ο όρος επινοήθηκε από τον influencer Kai Cenat και σύντομα κατέκτησε το TikTok. Είναι μια παραφθορά της ελληνικής λέξης «χάρισμα» (charisma) και αναφέρεται στην ικανότητα κάποιου ψυχής να είναι ακαταμάχητη, να τραβάει το συναισθηματικό ενδιαφέρον των άλλων με την ελκυστική της προσωπικότητα, τη γοητεία, το ζενεσεπακούά της. Rizz είναι «αυτό το κάτι που θέλω» της Καιτούλας.

Bread crumbing

Αν είσαι τύπος του «λίγα ψίχουλα αγάπης σου γυρεύω», με έμφαση στο «λίγα», θα πέσεις θύμα. Ο θύτης θα σου πει ότι του αρέσεις, αλλά όχι αρκετά για να κάνει σχέση μαζί σου. Άμα ψιλοαποτραβηχτείς, δεν θα σε ξεκόψει. Δολίως φερόμενος, θα αυξήσει φαινομενικά το ενδιαφέρον του αφήνοντας να εννοηθεί ότι όλα τα ενδεχόμενα για κάτι σοβαρό είναι ανοιχτά. Θα σε τσιρτσιρίζει δημιουργώντας περιορισμένων οριζόντων ρομαντικό κλίμα ανάμεσά σας για καιρό, μπορεί και μήνες. Δεν θα τον συναντήσεις ποτέ.

Dry dating

Πριν από μερικά χρόνια, ένα τυπικό ραντεβού ήταν έξοδος για ποτάκι. Ένα ουσιαστικό

ή λίγο κρασάκι συνοδεία αγγουροκάρτου έδωχναν το άγχος. Ωστόσο, πλέον όλο και περισσότεροι άνθρωποι επιθυμούν τις non alcohol συναντήσεις. Σαν να λέμε, τσάι και συμπάθεια. Το BBC φιλοξένησε έρευνα για τα «στεγνά ραντεβού», που το 34% των ερωτηθέντων φάνηκε να τα προτιμά, ενώ το 62% ισχυρίστηκε ότι ένα νηφάλιο date θα μπορούσε να οδηγήσει σε «μια πιο γνήσια σχέση».

Roaching

Κλασική περίπτωση «βλάβης», το κίβδηλο πρόσωπο των ψηφιακών ερώτων. Το roaching αναφέρεται στην τακτική κάποιων «πονηρών», που, ενώ έχουν πολλές παράλληλες σχέσεις, το παίζουν μονογαμικοί. Η ανειλικρίνεια και τα πολλά ταμπλό είναι μια από τις μόνιμες αγωνίες και γκρίνιες όσων κάνουν χρήση των εφαρμογών ψάχνοντας για κάτι σοβαρό.

Love Bombing

Ο βομβαρδισμός αγάπης δεν είναι τόσο καλός όσο ακούγεται, είναι μια κραυγαλέα υπερβολή. Ένας ολοκαίνουργιος σύντροφος θα σε γεμίσει δώρα, θα κάνει μεγάλες χειρονομίες, θα σου πει μάνι μάνι το «σ' αγαπώ». Ενδεχομένως να μην έχει δαγκώσει τη λαμαρίνα, αλλά να έχει κρυφούς στόχους – για παράδειγμα, να σε χειραγωγήσει συναισθηματικά ώστε να δεσμευτείς πριν διερευνήσεις τις προοπτικές της σχέσης και το ποιόν του.

Soft-Launching

Είναι αυτό που μοιράζεσαι με τους ακόλουθούς σου στα social media για το ξεκίνημα μιας νέας σχέσης, αλλά κρύβεις με μαστοριά τη φάτσα τ@ συντρόφου σου. Δείχνεις κάνα

χεράκι, κάνα μπουτάκι, άντε καμιά πλάτη. Γιατί τόσο δημιουργική ασάφεια; Γιατί κρατάς πισινή, μήπως τελικά δεν είναι έρωτας η φάση αλλά μια εφήμερη περιπέτεια.

Cookie-jarring

Παμπάλαια τακτική στην οποία οφείλονται άπειρα κοινωνικο-οικογενειακά δράματα. Θέλεις κάποιον αλλά αυτός δεν σε θέλει ή δεν είναι διαθέσιμος. Για να αποφύγεις τη μαρτυρική μοναξιά του βίου, την πέφτεις στο πρώτο εφεδρικό άτομο που σου έρχεται στο μυαλό. Ο όρος δημιουργήθηκε κατά αναλογία με τα μπισκοτάκια που τσακίζουμε όταν πεινάμε αλλά δεν υπάρχει φαγητό στο σπίτι.

Situationship

Η πιο «καραμέλα» λέξη των Gen Zers. Δύσκολο να περιγραφεί επακριβώς με όρους του παλιού κόσμου, δύσκολο να αποδοθεί ακόμα και περιφραστικά. Το situationship είναι κάτι περισσότερο από περιστασιακό σεξ και κάτι λιγότερο από σχέση. Είναι το «τι ήμουν για να σένανε, τι ήσουν για μένανε, καιρός λοιπόν για να λογαριαστούμε» που τραγουδούσε ο Αντώνης Ρέμος το προϊστορικό 1996, αλλά από την ανάποδη. Για όσους γεννήθηκαν από το 2000 και μετά, τα πράγματα στις σχέσεις είναι ελεύθερα και φασματικά. Είναι σίγουρα μη δεσμευτικά, κι αυτό είναι δέσμευση. Οι άνθρωποι δεν έχουν το δικαίωμα να λογαριαστούν με κανέναν (γιατί τότε έχουμε love bombing), δεν πρέπει να έχουν προβληματισμούς τύπου «Αγαπημένο μου ημερολόγιο, τώρα εμείς τα έχουμε;». Το situationship είναι ένα ατύπως συμφωνημένο φλου.

Cushioning

Cushion κανονικά σημαίνει «μαξιλάρι» και cushioning «απορρόφηση κραδασμών». Σε επίπεδο dating, είναι ένα plan B, ένα βαρυσφάκιο σχέδιο Δήμητρα, ένα «των φρονίμων τα παιδιά πριν χωρίσουν “μαγειρεύουν”». Το βλέπεις πεντακάθαρα: η σχέση στην οποία βρίσκεσαι δεν τραβάει και θα τινάξει τα πέταλα από ώρα σε ώρα. Για να αποφύγεις έναν έξτρα επώδυνο χωρισμό, θα πρέπει να οργανωθείς, να αμυνθείς, να καβατζωθείς. Μπαίνεις επομένως στα dating apps ή στα social media και φλερτάρεις δεξιά και αριστερά προετοιμάζοντας το έδαφος για να πέσεις στα μαλακά, σε έναν άνθρωπο-μαξιλαράκι. Το cushioning δεν είναι πανουργία, είναι αυτοάμυνα. Δεν περιλαμβάνει κέρατο, μένει στα αθώα digital χαριεντισματα.

Orbiting

Τα είπατε, τα συμφωνήσατε, δεν τραβάει άλλο, τέλος, διακοπή διπλωματικών σχέσεων. Και ξαφνικά ο ένας από τους δύο αρχίζει να like. Όχι γιατί απαραίτητως ξαναφούντωσε το ενδιαφέρον του, αλλά γιατί ενδεχομένως είναι ανώτερος, πολιτισμένος άνθρωπος ή απλά βαριέται. Αυτή η συμπεριφορά ονομάζεται orbiting και δεν είναι αθώα: Δεν ξέρεις ένα like πώς διυλίζεται μέσα από τις προσωπικές ανασφάλειες του καθενός.

Ghosting

Ghosting: μια «αστεία» λεξούλα που εξωραϊζει τον κωλοπαιδισμό. Το «φάντασμα», εκεί που περνάτε ωραία, βγαίνετε, σεξουαλιζέστε, ξαφνικά και στα καλά του καθομένου εξαφανίζεται, γίνεται μπουχός, μην τον είδατε τον Παναγή. Ούτε ένα «άντε γεια» δεν λέει! Και σε μπλοκάρει από όλα τα social. Ασυχώρητα πράγματα. Στα θετικά: Μετά το πρώτο ghosting (πονάει πάντα η πρώτη φορά), γίνεσαι κατά τι πιο υποψιασμένος και σοφότερος πάνω στα ψηφιακά μεπεδεγούει.

Zombieng

Ένα ζόμπι εξελίσσει τη φάση ghosting κατά μία πίστα. Δηλαδή, αρχικά εξαφανίζεται και μετά από κάποιο διάστημα επιστρέφει σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Είναι δηλαδή σαν τα ζόμπι του κινηματογράφου, που νομίζεις πως «σκοτώθηκαν» όμως αυτά επιστρέφουν ξανά για να σου πιουν το αίμα. Πολύ κακογραμμένο σενάριο!

Haunting

Φάση θρίλερ. Είναι σαν το stalking, δηλαδή το ανελέητο, νοσηρό, ατέρμονο κυνηγητό τ@ πρώτων στο ίντερνετ. Haunting είναι η εμμονική παρακολούθηση των λογαριασμών τ@ στα social media, ο συνεχής έλεγχος των stories, των likes, των αναρτήσεων, των σχολίων, της ζωής μετά...

Cob webbing

Σύμφωνα με το Urban Dictionary, cob webbing είναι το σεξουαλικό «αράχνιασμα». Σε εποχές πολιτικής ορθότητας, ωστόσο, έχει λάβει νέο νόημα, είναι μια πράξη αγάπης προς τον εαυτό σου. Cob webbing κάνεις μετά από έναν χωρισμό, όταν φροντίζεις να απαλλαγείς από ό,τι σου θυμίζει τ@ πρώτων. Πετάς μπλουζάκια, εξαφανίζεις φωτογραφίες από το κινητό και από τα social, σβήνεις τηλέφωνα και κάθε ίχνος παρουσίας τ@. Και μετά... βάφεις τις κουρτίνες στο χρώμα που μισούσε. **A**

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΟΡΧΗΣΤΡΑ το φαινόμενο

ΜΠΕΝΟΥΑ ΒΙΕΛΕΦΟΝ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥ ΕΡΜΗΝΕΥΤΗ
ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΥ ΣΥΝΟΛΩΝ ΤΗΣ ΤΖΑΖ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΟΥΙΝΓΚ

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Έχει καταφέρει να φέρει και πάλι στο προσκήνιο τη μουσική των δεκαετιών του 1930 και 1940. Έχει δημιουργήσει και διευθύνει τρία διαφορετικά σύνολα τζαζ, σουίνγκ και chanson – μια ολόκληρη «σχολή» από την οποία έχουν αναδειχθεί δεκάδες νέοι καλλιτέχνες. Εμφανίζεται κάθε μήνα στα πιο ιστορικά στέκια της τζαζ, όπως το Ronnie Scott's και το Nightjar στο Λονδίνο. Έχει ηχογραφήσει και διαθέτει μέσω του Bandcamp επτά εξαιρετικά άλμπουμ. Ο ίδιος και η ορχήστρα του έχουν εμφανιστεί σε ταινίες και σειρές όπως το «The Crown» στο Netflix. Έχει παίξει μουσική σε ιδιωτικά πάρτι πλούσιων και διάσημων. Οι ζωντανές εμφανίσεις του είναι ένας φόρος τιμής στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Είναι μια κινητή εγκυκλοπαίδεια μουσικών γνώσεων. Το κυριότερο, όμως, είναι ένας άνθρωπος ταπεινός, ευγενικός, προσιτός – κάποιος που μεγάλωσε στον βιομηχανικό βορρά της Γαλλίας των ανθρακωρυχείων και έφτασε να παίζει στις μεγαλύτερες σκηνές του κόσμου.

Σε μία αποκλειστική συνέντευξη-ποταμό, ο μοναδικός Μπενουά Βιελεφόν μας μιλάει για τα πάντα. Για τον ρόλο της λαϊκής και δημοφιλούς μουσικής, τον αφανισμό της ζωντανής διασκέδασης στη Βρετανία, τις επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης, την ωμή πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν εκατομμύρια μουσικοί και καλλιτέχνες σε ένα νέο οικοσύστημα. Κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τη μουσική βιομηχανία. Κάνει έναν ενδελεχή παραλληλισμό ανάμεσα στις δεκαετίες του 1920-30 και στο σήμερα. Με μία επιφανειακή ανάγνωση, η ανάλυσή του ακούγεται απαισιόδοξη. Κι όμως. Αν κάποιος διαβάσει προσεκτικά αυτά που λέει, θα βρει στα λόγια και στη σκέψη του το φως της αισιοδοξίας και της έμπνευσης. Μέσα από τη δυσκολία, την αβεβαιότητα και τη βιοπάλη αναδεικνύεται η δημιουργικότητα και οι πιο λαμπρές στιγμές του ανθρώπινου πνεύματος.

Ο Μπενουά Βιελεφόν μας μεταφέρει στο παρελθόν για να μας πει ότι ένα καλύτερο μέλλον είναι εφικτό. Και κλείνει μιλώντας για την Ελλάδα στην οποία θέλει να εμφανιστεί στο προσεχές μέλλον.

— Η μουσική σας, η οποία συνδυάζει υπέροχα είδη όπως η τζαζ, τα γαλλικά chanson και το σουίνγκ, μας μεταφέρει πίσω στις δεκαετίες του 1930 και του 1940. Ποιες ήταν οι μουσικές σας επιρροές και τα πρότυπά σας;

Αυτή είναι μια ερώτηση που δεν μπορεί να απαντηθεί! Υπάρχουν πάρα πολλές επιρροές. Η μουσική από την περίοδο 1900-1949 ήταν τόσο δημιουργική, τόσο επιδραστική, και υπάρχουν πάρα πολλοί λαμπροί άνθρωποι. Αλλά δεν έχει να κάνει μόνο με τη μουσική: τα δημοφιλή τραγούδια είναι ένα μέσο σοφίας και εκπαίδευσης, όπως τα λαϊκά παραμύθια και η προφορική παράδοση σε κάποιους πολιτισμούς. Είμαι μουσικός και τραγουδιστής, αλλά ο κόσμος έρχεται στις συναυλίες ξανά και ξανά για όλες τις ιστορίες που λέω ανάμεσα στα τραγούδια. Ως καλλιτέχνης έχεις κοινό που πιστεύει σε εσένα, πρέπει να είσαι προσεκτικός στο τι λες και να προσπαθείς να εμπνεύσεις τον κόσμο. Έτσι, λοιπόν, έχω πρότυπα για την αφήγηση και επιρροές όσον αφορά τη μουσική.

Θα ξεκινήσω με τα πρότυπά μου: τον **Τσάρλι Τσάπλιν**. Γεννήθηκε φτωχός στο Λονδίνο, έμεινε ορφανός, έζησε στους δρόμους, έκανε όλες τις δουλειές για να επιβιώσει, δούλεψε σε τσίρκο, σε βοντβίλ, μετανάστευσε στις ΗΠΑ και έγινε ένας απ' τους ιδρυτές του κινηματογράφου του Χόλιγουντ, μαζί με τον Μπάστερ Κίτον. Όπως ο Σαίξπηρ, ο Μολιέρος, ο Ονορέ ντε Μπαλζάκ και οι αρχαίοι Έλληνες, γνώριζε την ανθρώπινη κατάσταση σε βάθος και έκανε μερικές από τις πιο βαθιές και συγκινητικές ταινίες της ιστορίας του κινηματογράφου. Είχε παγκόσμια μηνύματα τόσο ισχυρά που εκατό χρόνια αργότερα εξακολουθούν να είναι αληθινά. Μέσα από τον βωβό κινηματογράφο έγινε μία από τις πιο διάσημες προσωπικότητες του αιώνα και παρέδωσε βαθιές ιστορίες για το ήθος, την αγάπη, την απληστία, την κοινωνία κ.λπ. Όποτε αντιμετωπίζω προβλήματα, εμπνέομαι από αυτόν.

Για τον ίδιο λόγο θαυμάζω και ανθρώπους όπως ο **Ισαάκ Ασίμοφ** (αν ανησυχείτε για την Τεχνητή Νοημοσύνη, έγραψε όλα όσα πρέπει να ξέρετε γι' αυτήν πριν από περίπου 70 χρόνια – τα βιβλία του είναι προφητικά). Ο **Όρσον Γουέλς** μεγάλωσε ως άνδρας μιας ανώτερης τάξης, αλλά πήγε να δουλέψει σε ανθρακωρυχεία, πολέμησε στον ισπανικό πόλεμο του 1936 και έμεινε άστεγος για να μάθει περισσότερα για την ανθρώπινη κατάσταση και να γράψει γι' αυτήν (αν ανησυχείτε για την κατάσταση της γεωπολιτικής αυτές τις μέρες, απλώς διαβάστε το «1984» και τη «Φάρμα των ζώων»). Ο **Ρόαλντ Νταλ** και ο **Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ** είναι απόλυτα προσίτοι συγγραφείς και λαμπροί αφηγητές που σε κάνουν να φιλοσοφήσεις χωρίς καν να το καταλάβεις.

Τώρα, σε ότι αφορά τη μουσική... Έμαθα να παίζω κιθάρα μόνος μου σε ηλικία 17 ετών. Αγόρασα ένα βιβλίο τραγουδιών των **Beatles**, έμαθα περίπου 100 μελωδίες και μετέγραψα τη μουσική του **Τζίμι Χέντριξ** με το αυτί όσο καλύτερα μπορούσα – ήταν τόσο επαναστατικό. Εξακολουθώ να πιστεύω πως είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει στη ροκ μουσική. Λατρεύω τη μουσική του Κλωντ Ντεμπισί και των συνθετών του μπαρόκ, ιδιαίτερα του [Σίβλιους] Βάις και του Μπαχ. Για το στιλ της μουσικής που παίζω, θαυμάζω πολλούς αλλά κυρίως τον **Λούις Άρμστρονγκ** (εφύρε τα πάντα, ένας σύγχρονος μαύρος Μπαχ) και τον **Ντιουκ Έλινγκτον** (ήταν ο καλύτερος αρχηγός μπάντας τζαζ, συνθέτης, ενορχηστρωτής). Ο **Τζάνγκο Ράινχαρτ** και ο **Τσάρλι Κρίστιαν** έβαλαν την κιθάρα στον χάρτη και επινόησαν τα πάντα. **Η Έλλα Φιτζέραλντ** μπορούσε να τραγουδήσει οτιδήποτε, και σόλο και scat bebop, καλύτερα από όλους τους μουσικούς. Εξακολουθεί να είναι η καλύτερη στον κόσμο. Το Τρίο του **Νατ Κινγκ Κόουλ** έφερε μια επανάσταση στα πάντα: από μεγάλη μπάντα έως hip μουσική ως τρίο με τρεις φωνές, πιάνο, κοντραμπάσο και ηλεκτρική κιθάρα. Πάνω σε αυτούς χτίστηκε ολόκληρη η Capitol Records. Ο **Στεφάν Γκραπέλι** στο βιολί – το καλύτερο swing. Και υπάρχουν και τόσοι άλλοι. Όλοι οι συνθέτες... **Έρβιν Μπερλίν, Κόουλ Πόρτερ, Χάρολντ Άρλεν**. Η λίστα δεν έχει τελειωμό!

— Όσο περισσότερο ακούω τη μουσική σας και σας παρακολουθώ ζωντανά, τόσο περισσότερο νιώθω ότι πέραν από την εκτέλεση και την ερμηνεία της μουσικής, που φυσικά είναι τόσο ωραία, προσπαθείτε (και πετυχαίνετε)

να αναδημιουργήσετε την ατμόσφαιρα και την αισθητική εκείνης της εποχής, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου αλληλεπίδρασης με το κοινό.

Το έχεις πιάσει! Η μουσική είναι μια κοινή εμπειρία, μια εμπειρία που τη μοιράζεσαι. Η μουσική είναι και ήταν πάντα εκεί στα σημαντικά κοινωνικά γεγονότα: γάμοι, κηδείες, κρατικές εκδηλώσεις, παγανιστικές τελετουργίες, γιορτές νίκης, θρησκευτικές εκδηλώσεις και τώρα φεστιβάλ, πάρτι κ.λπ. Ζούμε σε έναν διαχασμένο κόσμο, όπου οι άνθρωποι είναι όλο και πιο απομονωμένοι, χαμένοι, φοβούνται και δεν μπορούν να επικοινωνήσουν. Η ενθέρωση δεν είναι επικοινωνία, οι ειδήσεις του 24ώρου δεν αποτελούν θέμα συζήτησης.

Ο **Φρανκ Ζάπα** το εξήγησε πολύ καλά. Προτεραιότητά μου δεν είναι να παίξω την κιθάρα μου για να εντυπωσιάσω τους μαθητές της τζαζ, αλλά για να φέρω τους ανθρώπους πιο κοντά για μερικές ώρες και να ξεχάσουν τις ανησυχίες τους. Τραγουδάω τραγούδια αγάπης, αστεία τραγούδια, όμορφα πράγματα, τρελά πράγματα και εκκεντρικά πράγματα, όλα μαζί σε ένα πακέτο που ενθουσιάζει τους ανθρώπους και τους αγγίζει... Τουλάχιτον, έτσι λένε! Προσπαθώ να κάνω τους ανθρώπους να θυμούνται τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος – να γελάνε, να κλαίνε και να ζουν αυτή τη στιγμή, να αποδέχονται την κατάσταση μας και να είναι ευγενικοί με τους άλλους, ειδικά τους πολύ ηλικιωμένους και τους πολύ νέους που είναι ευάλωτοι.

Η τζαζ πριν από τη δεκαετία του '50 αφορούσε ακριβώς αυτά τα πράγματα. Ο κόσμος πήγαινε για χορό κάθε εβδομάδα και ερωτεύτηκε αυτή τη μουσική. Οι άνθρωποι ήθελαν να ξεχάσουν όλα τα πράγματα που συνέβαιναν στις δεκαετίες του '30 και του '40, που ήταν πάρα πολύ άθλια. Έτσι, η μουσική και ο χορός ήταν η μεγάλη τους απόδραση. Στο τέλος η τζαζ άμβλυσε ακόμη και τις φυλετικές διαφορές με κοινό και μπάντες μικτών φυλών. Αυτό προσπαθούμε να το ξαναδημιουργήσουμε σήμερα.

Όσον αφορά την αισθητική, το ντιζάιν εκείνη την εποχή ήταν πολύ κομψό και πρακτικό. Γίνεται πιο δύσκολο να βρεις vintage ρούχα από τότε, αλλά όταν το κάνεις φαίνοσαι αμέσως σαν ένα πολύ σημαντικό άτομο στη σκηνή. Δεν θέλω να παίζω με κουκούλα και αθλητικά, συγγνώμη.

— Τι σας έκανε να ερωτευτείτε εκείνη την περίοδο; Θεωρείτε ότι το κοινό σήμερα λαχταρά να δραπετεύσει σε ένα παρελθόν; Είναι ενδιαφέρον ότι τώρα κοιτάμε πίσω εκείνη την εποχή ως πιο απλή και πιο αθώα, ωστόσο ήταν μια εποχή με ακραίες πολιτικές και οικονομικές αναταραχές και, φυσικά, έναν Παγκόσμιο Πόλεμο.

Παίζω μουσική του 1910-1949. Μιας εποχής που μοιάζει πολύ με αυτή που έχουμε τώρα. Τότε είχαμε πολλές νέες τεχνολογίες (ηλεκτρισμό, αυτοκίνητο, αεροπλάνο, τηλεφώνο, ψυγείο, ραδιόφωνο), όπως και τώρα (διαδίκτυο, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Τεχνητή Νοημοσύνη). Τότε είχαμε οικονομικά κραχ, φούσκες, ύφεση, λιτότητα – ακριβώς όπως και τώρα, με ταχύτερους ρυθμούς. Τότε είχαμε ανταγωνισμό μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων που κατέληξε σε μεγάλους πολέμους. Το ίδιο και τώρα (να φοβάστε). Τότε είχαμε σεξουαλική επανάσταση για τις γυναίκες, τώρα για τους ΛΟΑΤΚΙ+. Τότε είχαμε νέα όργανα (ντραμς, κιθάρα, ηλεκτρικό μπάσο), τώρα έχουμε samplers, υπολογιστές και Τεχνητή Νοημοσύνη. Τότε είχαμε φυλετικά και μεταναστευτικά προβλήματα, ενώ τώρα προσφυγική και μεταναστευτική κρίση. Τότε είχαμε λαϊκισμό και φασισμό – το ίδιο ανεβαίνει ξανά τώρα. Δεν νομίζω ότι ήταν αθώες εποχές.

Από πολλές απόψεις το κοινωνικό υπόβαθρο ήταν το ίδιο με αυτό που έχουμε τώρα. Σε καλούς καιρούς, σε περιόδους ειρήνης, σταθερότητας και κλιδής, οι άνθρωποι αφήνονται, καταναλώνουν, παχαίνουν. Πολύ συχνά η κουλτούρα καταλήγει αρκετά μέτρια. Κοιτάζετε τι έχει παραχθεί τα τελευταία 30 χρόνια στη μουσική ή στον κινηματογράφο σε σύγκριση με ό,τι προηγήθηκε. Σε δύσκολες στιγμές οι άνθρωποι ζουν σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Ο χρόνος τους είναι πολύτιμος. Μπορεί να πεθάνουν ή να χάσουν τα πάντα. Έτσι, κάθε ευκαιρία να διασκεδάσουν και να ζήσουν την αρπάζουν και με τα δύο χέρια.

Οι δεκαετίες του 1920 και του 1930 ήταν πολύ ασταθείς κοινωνικά και οικονομικά, και πολιτικά άθλιες, ωστόσο εκείνη η περίοδος ήταν ο καταλύτης για τις πιο λαμπρές δημιουργίες. Οι άνθρωποι έπρεπε να αντισταθμίσουν τη φρίκη της καθημερινής ταλαιπωρίας (Κραχ, Κομμουνισμός, Β΄ Παγκόσμιος) με ομορφιά, ελπίδα, αγάπη, διασκέδαση και φιλοδοξίες. Γι' αυτό η μουσική εκείνης της περιόδου είναι τόσο δυνατή: έχει βάθος και μας αγγίζει ακόμα και σήμερα. Οι συνθήκες είναι πλέον ώριμες για να ξανασυμβεί το ίδιο. Θα έχουμε πιθανότατα έναν παγκόσμιο πόλεμο Δύσης-Ανατολής· η οικονομική και πολιτική σύγκρουση συμβαίνει ήδη. Όταν συμβεί αυτό, οι άνθρωποι θα τραγουδούν τραγούδια για την αγάπη και την ελπίδα ή θα κάνουν ραπ για γκάνγκστερ, «σκύλες» και ναρκωτικά; Θα το μάθουμε τις επόμενες δύο δεκαετίες.

— **Είστε ένας πολύ παραγωγικός καλλιτέχνης, σχεδόν μονίμως σε περιοδεία! Μιλήστε μας για τα πρότζεκτ σας: την Ορχήστρα, το Hot Club, το Τρίο, τα πρόσφατα κινηματογραφικά και τηλεοπτικά έργα και τα residencies.**

Είμαι παραγωγικός γιατί πρέπει. Ποτέ δεν είχα πολλά χρήματα, οπότε έπρεπε να παίζω όλη την ώρα για να πληρώσω τους λογαριασμούς. Μεταξύ 2008 και 2017 έκανα 20 με 25 εμφανίσεις τον μήνα. Πολλές μικρές και μεσαίες συναυλίες, μερικές φορές κάποια τεράστια φεστιβάλ, τηλεόραση ή συναυλίες στο εξωτερικό. Δεν είχα ποτέ συμβόλαιο με διανομητική ή μάνατζερ καθώς δεν είναι ένα στη μουσική που ενδιαφέρει πολύ τη νεολαία ή εύκολο να πουληθεί στις μαζικές αγορές. Μάλιστα, η διευθύντρια ευρωπαϊκού μάρκετινγκ της Universal ήρθε να μας δει μια φορά να παίζουμε σε ένα κλαμπ. Μου είπε πόσο λαμπροί ήμασταν και πως της άρεσε τόσο πολύ. Όταν τη ρώτησα αν θα με βοηθούσε να κλείσω μια συμφωνία ηχογράφησης, είπε (επί λέξει) ότι δεν μπορούσε να βοηθήσει καθώς παίζαμε καλή μουσική, ενώ τους ενδιέφερε μόνο να πουλήσουν εμπορικά σκουπίδια γρήγορου κέρδους. Η καρδιά μου βούλιαξε.

Όπως και η γενιά του 1930, βρισκόμαστε συνεχώς στον δρόμο. Πρέπει συνεχώς να παίζουμε και να γράφουμε και να είμαστε τόσο καλοί όσο μας επιτρέπει η υγεία μας. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να γίνεις σπουδαίος ερμηνευτής, αν και είναι ένας πολύ επικίνδυνος τρόπος ζωής: μπορεί να σε καταστρέψει σωματικά και ψυχικά. Είχαμε πολλά «θύματα» στο συγκρότημα όλα αυτά τα χρόνια, συμπεριλαμβανομένου και εμού του ίδιου.

Σήμερα έχω ακόμα τρεις μπάντες που αποτελούνται από έναν πυρήνα βασικών μελών και πολλούς άλλους μουσικούς που εμφανίζονται τακτικά: την Ορχήστρα, το Hot Club, και το Τρίο.

Η 7μελής Ορχήστρα (Benoit Viellefon & His Orchestra) δημιουργήθηκε για πρώτη φορά το 2009 ως συγκρότημα για ζωντανές παραστάσεις και ως dance band επηρεασμένη από τους Ντιουκ Έλινγκτον, Κάουντ Μπέιζι, Άρτι Σο, Τοικ Γουέμπ, Λιου Στόουν και Μπένυ Γκούντμαν. Σημείωσε αμέσως επιτυχία στο κύκλωμα των live μαγαζιών χάρη στη δεξιοτεχνία και τη μουσικότητά της. Παίζαμε τέσσερις φορές στο Twinwood Festival (το μεγαλύτερο φεστιβάλ σουίνγκ στην Ευρώπη), εμφανιστήκαμε στο Glastonbury και σε πολλά άλλα μεγάλα φεστιβάλ.

Τα αιτήματα του κοινού για εμφανίσεις σε μικρότερα κλαμπ και πιο ιδιωτικές εκδηλώσεις, καθώς και η πολιτιστική μου κληρονομιά, γέννησαν το Benoit Viellefon Hot Club το 2011: ένα πενταμελές συγκρότημα βασισμένο στο «Quintet du Hot Club de France» των Τζάνκο Ράινχαρντ και Στεφάν Γκραπέλι. Το ρεπερτόριο του Hot Club περιλαμβάνει κλασικά κομμάτια της Gypsy jazz, αλλά και κομμάτια απ' το ρεπερτόριο των Λούις Άρμστρονγκ, Σίντνείν Μπεσέτ, Έλλα Φιτζέριλαντ και Μπίλι Χόλιντεϊ. Αυτό το συγκρότημα έγινε ακόμα πιο δημοφιλές από την Ορχήστρα λόγω του μικρότερου μεγέθους και της ικανότητάς του να ταξιδεύει. Αυτό οδήγησε σε residencies στο Ronnie Scott's (ένα απ' τα ιστορικότερα τζαζ κλαμπ του Λονδίνου και της Ευρώπης), στο Ritz, στο Royal Albert Hall, στο Nightjar, στο Oriole, στο The Ned και ένα πρόγραμμα περίπου 20 ζωντανών εμφανίσεων τον μήνα, τουλάχιστον μέχρι την πανδημία.

Τέλος, όταν το Μπρέζιτ (2017-2020) και η πανδημία το 2021 ανάγκασε τις περισσότερες μπάντες στη Βρετανία να αναδιοργανωθούν, καθώς οι συναυλιακοί χώροι έκλειναν ή μείωναν τις δραστηριότητές τους, δημιούργησα το Τρίο μου (Benoit Viellefon Trio): έναν συνδυασμό κιθάρας, πιάνου, κοντραμπάσου, άμεσα εμπνευσμένου από το Τρίο του Νατ Κινγκ Κόουλ, τον Όσκαρ Πίτερσον και τον Φατς Χούλερ. Αλλά το Τρίο διακρίθηκε με τον δικό του μοναδικό ήχο, καθώς παίζουμε κλασικά κομμάτια της τζαζ και της σουίνγκ, αλλά ενσωματώσαμε λάτιν και κουβανέζικη μουσική, καθώς και γαλλικό chanson.

Παράλληλα με τις ζωντανές εμφανίσεις και την ηχογράφηση των άλμπουμ, έχω παίξει σε τηλεοπτικές σειρές και ταινίες του Χόλιγουντ σε μικρούς ρόλους, τις περισσότερες φορές ως ο εαυτός μου, διευθύνοντας την ορχήστρα («Allied» του Robert Zemeckis, «Hurricane» του David Blair κ.ά.). Συχνά εννοχηστρώνω και ηχογραφώ τα soundtrack για ταινίες

μεγάλου μήκους και τηλεόραση (π.χ. την 5η σεζόν του «The Crown» για το Netflix, «Dance First» του James Marsh).

— **Πώς επηρέασε η πανδημία τη δουλειά σας; Το κοινό στη δυτική Ευρώπη έχει επιστρέψει στη ζωντανή βραδινή ψυχαγωγία;**

Λοιπόν, η πανδημία είναι το δέντρο που κρύβει το δάσος. Δεν είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε. Στην πανδημία όλα ήταν κλειστά, αλλά τώρα που όλα τα φώτα είναι ξανά αναμμένα, οι περισσότεροι μουσικοί και τα μπαρ προσπάθησαν να επιστρέψουν στη δουλειά τους ως συνήθως, αλλά διαπίστωσαν ότι άλλα πράγματα το έχουν κάνει σχεδόν αδύνατο.

Η λίστα με τα πράγματα που καταστρέφουν τη ζωντανή μουσική στο Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνει:

- το Βρετανικό Συντηρητικό Κόμμα, με την πολιτική λιτότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο από το 2010, όλος ο προϋπολογισμός που στήριζε τις τέχνες σε τοπικό επίπεδο μειώθηκε στο μισό. Οι μισοί μικρομεσαίοι χώροι ζωντανών συναυλιών έχουν κλείσει. Όλα τα ταμεία τέχνης και πολιτισμού έχουν εξαφανιστεί. Οι περισσότερες βιβλιοθήκες, φεστιβάλ και χώροι παραστάσεων κινδυνεύουν να κλείσουν ή έχουν ήδη κλείσει.
- το κόστος ζωής: φοιτητικά χρέη (£70.000 κατά μέσο όρο), η φούσκα της στέγασης, ο πληθωρισμός. Οι άνθρωποι δεν βγαίνουν τόσο πολύ από τη στιγμή που η έξοδος έχει γίνει τόσο ακριβή, ενώ λίγοι προσλαμβάνουν ένα συγκρότημα για ένα πάρτι.
- Μπρέζιτ: το ΑΕΠ μειώνεται κατά 5% από έτος σε έτος, περίπου 100 δισεκατομμύρια λίρες τον χρόνο. Μπορείτε να φανταστείτε τι κάνει αυτό; Όσο για την ελευθερία μετακίνησης —την έλλειψη αυτής— είναι πολύ δύσκολο να ταξιδεύουμε στην Ευρώπη τώρα. Η γραφειοκρατία το καθιστά αδύνατο. Έκτοτε έχω παίξει μόνο μία φορά στην Αυστρία και μία στη

Σλοβακία.

Δεν μπορώ να μιλήσω για το τι συμβαίνει στην Ευρώπη γενικά μετά την πανδημία. Πάντως στη Βρετανία η κατάσταση με τη ζωντανή μουσική είναι πραγματικά κακή. Είναι πραγματικά δύσκολο να βρεις αξιοπρεπείς χώρους, ενώ δεν θέλουν να ρισκάρουν με μικρότερους καλλιτέχνες. Είναι δύσκολο να πουλήσεις εισιτήρια και, ως αποτέλεσμα, είναι δύσκολο να κρατήσεις το συγκρότημα στη ζωή.

— **Είναι δυνατόν οι καλλιτέχνες σήμερα —σε μια εποχή YouTube, Spotify και δωρεάν μουσικής παντού— να ζουν από την τέχνη τους;**

Έχω σχεδόν εγκαταλείψει τις πλατφόρμες streaming καθώς πληρωνόμαστε ελάχιστα. Βάζω όλη τη μουσική μου στο Bandcamp. Υπάρχουν 9 άλμπουμ αυτή τη στιγμή και έχω μια συνδρομητική υπηρεσία που οι άνθρωποι πληρώνουν 3 λίρες τον μήνα και έχουν πρόσβαση σε όλη τη μουσική, λαμβάνουν δωρεάν εισιτήρια για ορισμένες συναυλίες και πολλά άλλα. Βγάζω δύο ψηφιακούς δίσκους τον χρόνο. Θα ακολουθήσουν μερικές νέες κυκλοφορίες και σκοπεύω να βάλω και τα soundtrack των ταινιών που έχω ηχογραφήσει. Λοιπόν, η πραγματικότητα του να είσαι επαγγελματίας μουσικός είναι σαν την εποχή των χρυσοθήρων. Εκατομμύρια wannabe εξορύκτες χρυσού πήγαν στα Βραχάδη Όρη για αναζήτηση ή για πλούτο, ακούγοντας ιστορίες για γιγάντια κομμάτια χρυσού. Η αλήθεια είναι ότι δεν βρέθηκε τίποτα, πολλές χιλιάδες τρελάθηκαν ή πέθαναν προσπαθώντας. Στην ψυχή των ανθρώπων οι μουσικοί είναι πλούσιοι. Νομίζω ότι δεν δουλεύουμε πραγματικά, ότι οι περιοδείες είναι σαν να είμαστε διακοπές. Η πραγματικότητα είναι ότι για κάθε Μακάρτνεϊ, Μπιγιονσέ ή Έλτον Τζον που γίνονται εκατομμυριούχοι, υπάρχουν κυριολεκτικά εκατομμύρια επαγγελματίες μουσικοί που αγωνίζονται να ζήσουν και δεν έχουν ποτέ κάλυψη από τα ΜΜΕ, οπότε το ευρύ κοινό δεν έχει ιδέα.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΡΙΠΤΙΚΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΕΠΙΣΦΑΛΗΣ. ΟΤΑΝ ΣΥΝΑΝΤΙΟΥΝΤΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ Ή ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΕΝ ΛΕΝΕ «ΓΕΙΑ ΣΟΥ, ΠΩΣ ΕΙΣΑΙ», ΛΕΝΕ «ΔΟΥΛΕΥΕΙΣ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ;»

Ακούνε μόνο για τους αστέρες της pop και τους αστέρες της ροκ με πλούσιο λάιφστάιλ. Για τη συντριπτική πλειοψηφία των μουσικών η ζωή είναι πολύ επισφαλής. Όταν συναντιούνται μουσικοί ή τεχνικοί, δεν λένε «γεια σου, πως είσαι», λένε «δουλεύεις αυτή την περίοδο;»

Αν προσφέρατε μόνο τον καλύτερο μισθό και μια μικρή σύνταξη σε οποιοδήποτε μουσικό για να αγοράσετε όλα τα δικαιώματά στη μουσική του και τον βάζατε να δουλέψει για εσάς 9 με 5, είμαι σίγουρος ότι θα υπέγραφε αμέσως αφού οι περισσότεροι δεν βγάζουν τόσα χρήματα. Γράφω περισσότερα γι' αυτό στο ιστολόγιό μου.

Το να εκπαιδευθείς ως μουσικός και να παίζεις μουσική είναι εξαιρετικά εντατική δουλειά, πολύ ανασφαλής: δεν υπάρχει σύνταξη, δεν υπάρχει αμειβόμενη άδεια, δεν υπάρχει αμοιβή ασθένειας, πρέπει να μελετάς καθημερινά για ώρες για τουλάχιστον 20 χρόνια για να γίνεις καλός μουσικός. Μετά πρέπει να προσπαθήσεις να βρεις δουλειά, να δουλέψεις μέρα νύχτα για δεκαετίες για να προσπαθήσεις να τα καταφέρεις. Το 99% δεν βγάζει τα προς το ζην και δεν τα βγάζει πραγματικά. Είναι μια πολύ δύσκολη βιομηχανία.

Οι πλατφόρμες του streaming (Spotify, Youtube κ.λπ.) δεν πληρώνουν και η υπηρέσια είναι δωρεάν για τους χρήστες. Έτσι, οι άνθρωποι θέλουν να τα χρησιμοποιήσουν και ως αποτέλεσμα αρνούνται να αγοράσουν τη δουλειά σου. Όπως γνωρίζετε, οτιδήποτε φθινό ή δωρεάν δεν εκτιμάται. Απλώς μειώνουν πολύ την αξία της μουσικής στις ζωές των ανθρώπων.

— **Έχετε παίξει για μερικές από τις μεγαλύτερες διασημότητες του κόσμου — από τη Madonna μέχρι τον Πρίγκιπα Andrew! Είμαι σίγουρος ότι έχετε πολλές ιστορίες να διηγηθείτε. Υπάρχει κάτι που μπορούμε να δημοσιεύσουμε;**

Έχω παίξει για βασιλικές οικογένειες, διεθνείς διασημότητες, ηθοποιούς, τηλεοπτικούς παρουσιαστές, ποδοσφαιριστές, δισεκατομμυριούχους, πολιτικούς. Ποτέ δεν μπορείς να ξέρεις ποιος είναι στο κοινό. Οι περισσότερες ιδιωτικές εκδηλώσεις δεν αξίζουν από άποψη ατμόσφαιρας. Προτιμώ να παίζω σε έναν μικρό χώρο για κανονικούς ανθρώπους που πραγματικά ενδιαφέρονται και ξόδεψαν τις οικονομίες τους για να αγοράσουν ένα εισιτήριο, να οδηγήσουν έξι ώρες και να κλείσουν ένα δωμάτιο ξενοδοχείου για να σε δουν. Τούτου λεχθέντος, οι ωραιότεροι άνθρωποι για τους οποίους παίζαμε ήταν ο Ρόουντ Άτκινσον (Mr. Bean), ο Ρον Ντένις (ιδρυτής της McLaren στη Φόρμουλα 1), η Άννι Λένοξ των Eurythmics, η Μαντόνα και οι Skunk Anansie. Ήταν εξαιρετικά καλοί άνθρωποι. Τα υπόλοιπα δεν είναι πραγματικά αξια αναφοράς. Δεν νομίζω ότι είναι καλή ιδέα να αναφέρει κανείς στο βιογραφικό του τον Πρίγκιπα Αντριου ή το Κρεμλίνο αυτές τις μέρες...

— **Πώς θα ήταν η τέλεια μέρα (ή βραδιά) στη δουλειά για εσάς;**

Αν έχω ένα κοινό που απολαμβάνει την παράσταση, τότε είναι η τέλεια μέρα. Αυτό είναι το πιο σημαντικό πράγμα μακράν — τα υπόλοιπα είναι δευτερεύοντα.

Αν όλοι οι μουσικοί φτάσουν στην ώρα τους και το συγκρότημα δεν είναι εξαντλημένο, είναι μια τέλεια μέρα. Αν δεν υπάρχει μοπιλιάρισμα ή κάποιο περιστατικό ενώ ταξιδεύουμε και έχουμε χρόνο να φάμε κάτι, είναι μια τέλεια μέρα. Συχνά είναι μια τέλεια μέρα, αλλά μερικές φορές μπορεί να είναι μια ολοκληρωτική καταστροφή, αλλά «το σόου πρέπει να συνεχιστεί». Ποτέ δεν ακυρώσαμε μια συναυλία.

— **Θα σκεφτόσασταν να επισκεφτείτε και να εμφανιστείτε ζωντανά στην Αθήνα;**

Έχω παίξει μόνο μία φορά στην Πελοπόννησο για τον γάμο της κόρης ενός Έλληνα εκατομμυριούχου. Μου είπαν ότι είναι ο βασιλιάς του τσιμέντου, ήταν εκδήλωση με σεκιουριτάδες παντού — ήταν και κάποιοι αρχηγοί κράτους εκεί. Μοιραζόμασταν τη σκηνή με το Μπαλέτο Μποσόι, ήταν αρκετά σουρεαλιστικό.

Θα ήθελα πολύ να παίζω στην Ελλάδα, να παίζω σε κλαμπ και να ταξιδέψω στη χώρα. Έχω πάει σε πολλά νησιά και στην Αθήνα διακοπές. Η Κεφαλονιά είναι το αγαπημένο μου νησί. Έχω μερικούς πολύ στενούς Έλληνες φίλους στη Βρετανία, κυρίως καλλιτέχνες και μουσικούς, φιλοσοφούμε πολύ και παίζουμε σκάκι. Υπάρχουν πολλές ομοιότητες μεταξύ του γαλλικού και του ελληνικού πολιτισμού, επειδή κατά την περίοδο του Διαφωτισμού, Γάλλοι φιλόσοφοι και πολιτικοί προσπάθησαν να διαμορφώσουν το πρότυπο της κοινωνίας με βάση τον ελληνικό κλασικό πολιτισμό. Βρίσκω τους Έλληνες μουσικά ευφρείς, και υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα είδη παραδοσιακής λαϊκής μουσικής που είναι συναρπαστικά. Αγόρασα πολλά CD στις διακοπές μου και τα ακούω τακτικά.

Αν κάποιος διαβάσει αυτό το άρθρο και μπορεί να μας ανοίξει πόρτες για να έρθουμε στην Ελλάδα, παρακαλούμε να το κάνει. Θα ήθελα πολύ να παίζω στην Αθήνα. **A**

info www.benoitandhisorchestra.com,
Bandcamp <https://benoitviellefon.bandcamp.com/subscribe>

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

look

40°C υπό σκιά

**KATERINA
MAKRIYIANNI**
Σκουλαρίκια Big Silky Fan
€170

INTIMISSIMI
Τριγωνικό σουτιέν και σλιπ brazilian Pure Joy,
€16,95 και €7,45

**KARL
LAGERFELD**
Τσάντα €249

ESSENCE
Λιπ γκλός 104 Poppin
Pomegranate

MISSONI
Γυαλιά ηλίου

SHISHEIDO
Κραγιόν Technosatin 417

CALZEDONIA
Πουκαμίσια από λινό €49,90

HAVAIANAS
Σαγιονάρες
Top Logomania

SUN OF A BEACH
Πετσέτα Jungle Leopard €108 μετά την έκπτωση

KALOGIROU
Καπέλο Jacquemus Le Bob
Artichaut €110

SWATCH
Ρολόι Proudly Red €85

TOM FORD
Κολόνια Cherry Smoke 50 ml

Υποδεχόμαστε
τον καύσωνα
«Κλέων»

Νέα deals και επενδύσεις φέρνει η ψηφιοποίηση

Οι μεγάλες συγχωνεύσεις και εξαγορές και τα σχέδια για κέντρα δεδομένων

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

Σε ένα περιβάλλον με εντεινόμενο ανταγωνισμό για τις επιχειρήσεις, ο ψηφιακός εκουγχρονισμός αποτελεί μοχλό ενίσχυσης του στρατηγικού πλεονεκτημάτων τους. Προς την κατεύθυνση αυτή, ολοένα και περισσότερες εταιρείες προχωρούν στην ψηφιοποίηση των λειτουργιών τους, τάση που επιταχύνθηκε λόγω της πανδημίας που «γέννησε» και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΤΑ). Το ΤΤΑ δίνει σημαντική έμφαση στον ψηφιακό εκουγχρονισμό όχι μόνο των επιχειρήσεων, αλλά και του Δημοσίου, ενώ, αυτή τη στιγμή, έργα τριών δισεκατομμυρίων ευρώ βρίσκονται στην τελική ευθεία. Είτε δηλαδή έχουν δημοπρατηθεί και εκκρεμεί η επιλογή των εταιρειών που θα τα υλοποιήσουν είτε έχουν επιλεγεί ανάδοχοι. Με τα δεδομένα αυτά, γίνεται αντιληπτό γιατί τα ψηφιακά έργα που περιλαμβάνουν από τη θέση σε λειτουργία σύγχρονων προγραμμάτων, μέχρι την εγκατάσταση μεγάλης ισχύος πληροφοριακών συστημάτων και την ψηφιοποίηση μεγάλων φακέλων και αρχείων, αντιπροσωπεύουν μία ιδιαίτερα ανθηρή δραστηριότητα της ελληνικής οικονομίας.

Εξαγορές

Σε αυτό το υπόβαθρο των δύσκολων ισορροπιών εντάσσεται η έντονη κινητικότητα στον κλάδο της πληροφορικής και του επιχειρηματικού λογισμικού που έχει τροφοδοτήσει και μπαράζ συγχωνεύσεων και εξαγορών. Υπολογίζεται ότι από τις αρχές της χρονιάς έχουν πραγματοποιηθεί, τουλάχιστον, επτά εξαγορές εταιρειών, δηλαδή μία ανά μήνα. Εκτός όμως από τις συγχωνεύσεις και εξαγορές, τους τελευταίους μήνες μπαίνουν υπογραφές σε ένα μεγάλο αριθμό έργων πληροφορικής, που ενισχύουν το αντικείμενο ανεκτέλεστο των εταιρειών.

Ειδικότερα, από τις αρχές της χρονιάς μέχρι και τα τέλη Μαΐου, η **Epsilon Net** έχει προχωρήσει στην εξαγορά ποσοστού 60% σε καθεμία από τις εταιρείες **Diginet** και **Netera**. Η πρώτη, με ιδρυτές τους Αθανάσιο και Χρυσόστομο Παπαγεωργίου, που θα εξακολουθήσουν να τη διοικούν, εξειδικεύεται στην ανάπτυξη, διανομή και τεχνική υποστήριξη σύγχρονων φορολογικών και ταμειακών συστημάτων (π.χ. ζυγοί λιανικών αγορών, εκτυπωτές αποδείξεων κ.λπ.). Το 2022 εμφάνισε τζίρο και κέρδη προ φόρων 2,10 εκατ. ευρώ και 210.000 ευρώ, με την Epsilon Net να καταβάλει το ποσό του 1,6 εκατ. ευρώ για το 60% της Diginet, ενώ προβλέπεται η καταβολή και επιπρόσθετης αποζημίωσης (earn-out) στους δύο μετόχους που ισομοιράζονται το 40%, εφόσον η εταιρεία εκπληρώσει μέσα στη χρήση συγκεκριμένους στόχους επιδόσεων. Ως προς τη Netera, της οποίας το 60% απέκτησε η Epsilon Net προς 700.000 ευρώ, έχει αναπτύξει ένα πρόγραμμα διαχείρισης ξενοδοχείων (κρατήσεων, οικονομικών δεδομένων, εξαγωγής στατιστικών κ.λπ.), που χρησιμοποιούν περισσότερα από 800 καταλύματα. Πέρυσι εμφάνισε πωλήσεις 241.000 ευρώ και καθαρή κερδοφορία άνω των 180.000 ευρώ.

Η τρίτη από τις εξαγορές που πραγματοποιήσε φέτος η Epsilon Net αφορά το 80% της «**Ορόσημο Πληροφορική**» προς 1,36 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή προβλέπει την καταβολή, βάσει των οικονομικών επιδόσεων του 2023 και του 2024, επιπρόσθετης αποζημίω-

σης 240.000 ευρώ στους πωλητές Θεόδωρο και Δημήτρη Αργυριάδη, οι οποίοι διατηρούν το 20%, όπως και τον διοικητικό τους ρόλο. Η «Ορόσημο Πληροφορική» αναπτύσσει εξειδικευμένο επιχειρηματικό λογισμικό, εμφανίζοντας κύκλο εργασιών 1,40 εκατ. ευρώ και κέρδη προ φόρων 216.000 ευρώ. Η Epsilon Net υπέγραψε και δεσμευτική συμφωνία με την Εθνική Τράπεζα για την απόκτηση από την τελευταία ποσοστού 7,5% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας πληροφορικής προς 7,4 ευρώ ανά μετοχή. Οι δύο πλευρές είχαν υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας τον Νοέμβριο του 2022, με την ΕΤΕ να έχει τη δυνατότητα απόκτησης επιπρόσθετου ποσοστού 7,5% ύστερα από τρία χρόνια από την ολοκλήρωση της αρχικής συναλλαγής.

Ένα ακόμη από τα τελευταία deals που πραγματοποιήσε η **Entersoft** περιλαμβάνει την απόκτηση, προς 1,2 εκατ. ευρώ της εταιρείας **SW RetailSoft** που δημιουργεί λογισμικό για σούπερ μάρκετ, πολυκαταστήματα και επιχειρήσεις λιανικής.

Από την πλευρά του, ο όμιλος **Quest** εξαγόρασε, έναντι 2,47 εκατ. ευρώ, το 100% της εταιρείας **Επαφος**, που διαθέτει λογισμικό για τις επιχειρήσεις και ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για την εκπαίδευση. Και η συγκεκριμένη συναλλαγή συνοδεύεται με την καταβολή επιπρόσθετης αμοιβής στον παλιό μέτοχο εντός της επόμενης διετίας, υπό την προϋπόθεση της επίτευξης συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Ο όμιλος Quest έχει υπολογίσει ότι η εν λόγω επένδυση θα ενισχύσει ετησίως τα ενοποιημένα έσοδα κατά 5 εκατ. ευρώ, με το περιθώριο λειτουργικής κερδοφορίας (Ebitda) να τοποθετείται περίπου στο 10%.

Επίσης, η **Real Consulting** αγόρασε, προς 1,6 εκατ. ευρώ, το 60% της **AdvancedManagement Solutions** που είναι πάροχος συμβουλευτικών υπηρεσιών και υλοποιεί έργα ψηφιακού μετασχηματισμού για λογαριασμό επιχειρήσεων.

Τα data centers

Εκτός από τις εξαγορές και συγχωνεύσεις, α-

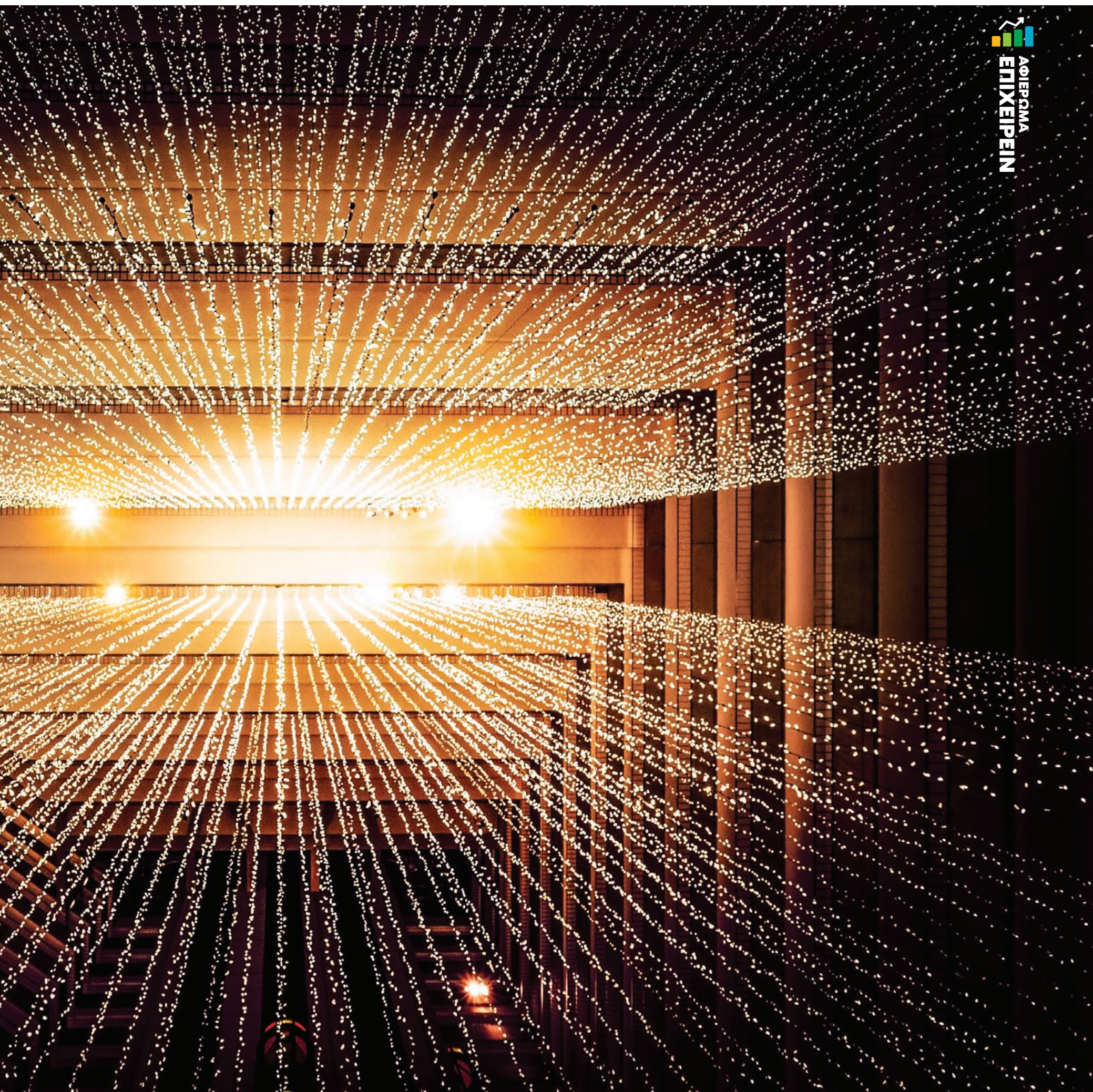

© JOSHUA SORTINO, UNSPLASH

ναπόσπαστο κρίκο της αλυσίδας της πορείας ψηφιοποίησης της χώρας αποτελούν οι επενδύσεις σε κέντρα δεδομένων, τις σύνθετες εγκαταστάσεις που αποθηκεύουν τα δεδομένα και την πληροφορία που διακινείται μέσω των εφαρμογών και των ιστοσελίδων του διαδικτύου. Αυτού του είδους τις επενδύσεις τροφοδοτεί η αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες ψηφιακού νέφους (cloud) λόγω και της περαιτέρω ψηφιοποίησης δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων, η εντεινόμενη στροφώ-

στην επεξεργασία μεγάλων δεδομένων (big data) και τα έργα ανάπτυξης υποθαλάσσιων καλωδίων οπτικής ίνας.

Έτσι, σύμφωνα με έρευνα, την επόμενη πενταετία, δηλαδή έως το 2028, η Ελλάδα θα φιλοξενήσει επενδύσεις της τάξεως του 1,1 δισ. ευρώ, οι οποίες θα αυξάνονται χρόνο με τον χρόνο με ρυθμό ανάπτυξης 8,78%. Οι μεγαλύτερες από αυτές αφορούν το σύμπλεγμα τριών κέντρων δεδομένων που δρομολογεί η **Microsoft** στην Αττική, όπως και τα

ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΞΑΓΟΡΕΣ
ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ,
ΑΝΑΠΟΣΠΑΣΤΟ ΚΡΙΚΟ ΤΗΣ
ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ
ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

data centers που σχεδιάζει η **Digital Realty - Lamda Hellix** σε όλη την Ελλάδα.

Το 2022 οι Digital Realty και **Google** αποτέλεσαν τους μεγαλύτερους επενδυτές σε data centers, ενώ κατά την ίδια χρονιά η πρώτη και η **Lancom** ολοκλήρωσαν ορισμένες από τις επενδύσεις τους. Η Lamda Hellix εγκαινίασε την πρώτη φάση του «Athens 3» που είναι το μεγαλύτερο κέντρο δεδομένων στην Ελλάδα και το τρίτο της εταιρείας στην Αθήνα. Αντίστοιχα, στις αρχές της χρονιάς, η Lancom

έθεσε σε λειτουργία το νέο κέντρο δεδομένων της, διαθέτοντας συνολικά τρεις τέτοιου είδους εγκαταστάσεις. Επίσης, δρομολογεί κέντρο δεδομένων και στην Κρήτη (**Balkan Gate Crete**) που θα λειτουργήσει ως σημείο φιλοξενίας/σύνδεσης των υποθαλάσσιων καλωδίων οπτικών ινών που θα προσαρτηθούν στο νησί, εξασφαλίζοντας όδευση προς τα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Από την πλευρά της, η Google ανακοίνωσε το 2022 τη δημιουργία τριών κέντρων δεδομέ-

νων στην Αττική, τα οποία συνιστούν το *cloud region* της Google στην Ελλάδα, επιτρέποντας στην εταιρεία να αναβαθμίσει την ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων που προσφέρει στους πελάτες της στη χώρα. Με χρονικό ορίζοντα το 2030, ο αμερικανικός τεχνολογικός όμιλος τοποθετεί το αποτύπωμα της επένδυσής του σε 2,2 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στη συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), ενώ εκτιμά ότι θα δημιουργήσει 19.400 θέσεις εργασίας. ●

blue

Σταθμός ταχυφόρτισης
έως 300 kW DC

CCS Hypercharging
12' 00"

400V DC
5,00 300kW Supercharger
00:00 Charging Time

blue

Η πράσινη μετακίνηση σήμερα είναι ...blue

Η ηλεκτροκίνηση αλλάζει τον τρόπο που κινούμαστε και η **ΔΕΗ blue**, το πιο εκτεταμένο δίκτυο φόρτισης στην Ελλάδα, που κάνει την ηλεκτροκίνηση ακόμα πιο προσβάσιμη σε όλους, με **1600 σημεία φόρτισης** που συνεχώς **αυξάνονται δυναμικά**.

Σήμερα **130 ταχυφορτιστές** βρίσκονται ήδη σε κομβικά σημεία, για να κάνουν τη φόρτιση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων **ακόμα πιο γρήγορη**.

Με ενέργεια που προέρχεται αποκλειστικά από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η **ΔΕΗ blue** προσφέρει έναν ολόκληρο κόσμο υπηρεσιών για όλους!

Κατεβάστε την εφαρμογή ΔΕΗ blue

Το μέλλον
φορτίζει
deiblue.com

© MIKEPETRUCCI, UNSPLASH

Σημαντική η συμβολή των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης

Τα κοινοτικά κονδύλια σπεύδουν να αξιοποιήσουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

Σημαντικό μοχλό ανάπτυξης αποτελεί για τις επιχειρήσεις η αξιοποίηση των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Ιδίως για τις μικρές και μεσαίες εταιρείες (ΜμΕ), η ώθηση στη ρευστότητα μέσω των κονδυλίων του ΤΑΑ είναι ιδιαίτερα σημαντική, εάν ληφθεί υπόψη ότι από τον Αύγουστο του 2021, οπότε η Ελλάδα έλαβε την πρώτη δόση, μέχρι σήμερα, έχουν εισρεύσει στην ελληνική οικονομία περισσότερα από 11 δισ. ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών.

Όπως φανερώνει έρευνα της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας, οι μισές από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που σχεδιάζουν επενδύσεις και αντιστοιχούν στο 60% του συνόλου, διεκδικούν ή αξιοποιούν ήδη πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης. Υπολογίζεται, βάσει στοιχείων για το πρώτο εξάμηνο του 2023, ότι το 11% των ΜμΕ – από 1% στην αρχή του προγράμματος – έχει κάνει αίτηση στο ΤΑΑ, γεγονός που σε συνδυασμό με την υποχώρηση του πληθωρισμού εκτιμάται ότι θα ενεργοποιήσει ακόμη περισσότερες επενδύσεις. Μάλιστα, παρά την πολυπλοκότητα των μηχανισμών του Ταμείου, οι επενδύσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προχωρούν με γοργούς ρυθμούς. Σύμφωνα με

την ανάλυση της ΕΤΕ, το 6% των ΜμΕ που αξιοποιεί τους πόρους του Ταμείου για επενδύσεις, διαθέτει στο στάδιο της υλοποίησης τα επενδυτικά projects του. Επίσης, ένα επιπλέον ποσοστό 7% έχει επενδυτικά σχέδια σε προχωρημένο στάδιο, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι τα αντίστοιχα ποσοστά για εταιρείες που επενδύουν, εκτός Ταμείου, βρίσκονται σε παρόμοια επίπεδα, της τάξης του 8%.

Την ίδια στιγμή, εκτός από την κινητικότητα που σχετίζεται με το Ταμείο Ανάκαμψης, η τρέχουσα συγκυρία χαρακτηρίζεται από μια ευρύτερη προσφορά επενδυτικών εργαλείων που σχετίζονται με τον ανασχεδιασμό των προγραμμάτων ΕΣΠΑ και του Αναπτυξιακού Νόμου.

Βέβαια, το στοίχημα της επιτάχυνσης των ΜμΕ για την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης παραμένει, καθώς το 50% των δανειακών κεφαλαίων έχει ήδη ή ετοιμάζεται να διατεθεί. Θετικά αξιολογείται το γεγονός ότι μόλις το 40% των εν λόγω σχεδίων αφορούν επενδύσεις μεγάλων επιχειρήσεων. Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι η υλοποίηση του σχεδίου «Ελλάδα 2.0» αναμένεται να έχει έμμεση θετική επίδραση στον τομέα των ΜμΕ μέσω των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων σε υποδομές. Συγκεκριμένα, σχεδόν το 70% των ΜμΕ δηλώνουν ότι αναγνωρίζουν σημαντικά οφέλη από την επερχόμενη αναβάθμιση υποδομών. Υπό αυτό το πρίσμα, ως εξαιρετικά κρίσιμη

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΕΧΟΥΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΓΙΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ, Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ.

και θετική κρίνεται η υψηλή ταχύτητα απορρόφησης των συνολικών προς διάθεση πόρων στην Ελλάδα (36,4% έναντι 30,6% κατά μέσο όρο στην Ευρώπη), η οποία είναι τρίτη στη σχετική ευρωπαϊκή κατάταξη. Ποιοι τομείς εμφανίζουν τη μεγαλύτερη κινητικότητα; Βιομηχανία και κατασκευές δείχνουν να έχουν κινητοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό για να λάβουν κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης τη στιγμή που ο κλάδος των υπηρεσιών παρουσιάζει στασιμότητα και το εμπόριο δείχνει μικρότερη δυναμική. Παράλληλα διαφοροποιήσεις παρουσιάζει, ανά κλάδο, η ωφέλεια που αναμένουν οι επιχειρήσεις από τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις στη χώρα. Για παράδειγμα, στη βιομηχανία το 1/3 των παικτών δηλώνει πως ωφελείται σε μεγάλο βαθμό από τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις στη χώρα, με ένα επιπλέον 44% να αναμένει μέτρια ωφέλεια. Επίσης, οι μισές κατασκευαστικές δηλώνουν ότι ωφελούνται από τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις υποδομών στη χώρα, γεγονός που φανερώνει εν μέρει και την άμεση επίδραση που η υλοποίηση των επενδύσεων σε υποδομές θα έχει στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου. ●

Σε διεθνή leader εξελίσσεται η MYTILINEOS

Πρωταγωνιστικός ρόλος στην πράσινη μετάβαση, σημαντικές συνέργειες στους κλάδους της Ενέργειας και της Μεταλλουργίας, στρατηγική με διεθνές πρόσημο

Τις άριστες προοπτικές της για το μέλλον επιβεβαιώνει μέρα με τη μέρα η MYTILINEOS Energy & Metals, η οποία έχει αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στην πράσινη μετάβαση, αποτελώντας, πλέον, έναν πρεσβευτή για τη χώρα μας στο εξωτερικό. Μετά και τον πρόσφατο εταιρικό μετασχηματισμό, το διαφοροποιημένο μοντέλο λειτουργίας, αλλά και τις σημαντικές συνέργειες ανάμεσα στους κλάδους της Ενέργειας και της Μεταλλουργίας, η MYTILINEOS Energy & Metals εξελίσσεται σε έναν διεθνή leader, που έχει αποδείξει ότι όχι μόνο καταφέρνει να ξεπερνά τα εμπόδια, όπως η πανδημία και η ενεργειακή κρίση, αλλά και να το κάνει με τεράστια επιτυχία.

Εντυπωσιακά οικονομικά αποτελέσματα

Παρά τη διεθνή αναταραχή, το α' τρίμηνο του 2023 η MYTILINEOS σημείωσε αύξηση 113% στα καθαρά κέρδη, τα οποία ανήλθαν σε €143 εκατ. Παράλληλα, τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) κατέγραψαν αύξηση 72%, ενώ αύξηση κατά 30% σημειώθηκε στον κύκλο εργασιών, που ανήλθε σε €1.358 εκατ. Οι σταθερές βάσεις επάνω στις οποίες πατά η εταιρεία αποτυπώνονται και από τις εκτιμήσεις του προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου της, Ευάγγελου Μυτιληναίου, κατά την τελευταία Γενική Συνέλευση της εταιρείας, ότι στόχος για τη φετινή χρονιά είναι ένα EBITDA κοντά στο 1 δισ. Συμπλήρωσε δε, χαρακτηριστικά, ότι «η εταιρεία μας έχει αλλάξει κατηγορία. Τα πραγματικά μεγέθη της τα είδατε για πρώτη χρονιά φέτος, εφεξής όμως αυτό θα είναι η βάση».

Εμπιστοσύνη των επενδυτών

Την εμπιστοσύνη των επενδυτών ανέδειξε, το προηγούμενο διάστημα, και η εντυπωσιακή υπερκάλυψη, κατά δύο φορές, της ομολογιακής έκδοσης της MYTILINEOS με προσφορά που ξεπέρασε το 1 δισ. Από την έκδοση του επταετούς ομολόγου η εταιρεία άντλησε συνολικά έσοδα 500 εκατ. ευρώ, με το επιτόκιο να διαμορφώνεται στο 4% που ήταν το χαμηλότερο επίπεδο του εύρους. Η "all high" συμμετοχή αναμφίβολα υπογραμμίζει την εμπιστοσύνη τόσο των θεσμικών επενδυτών όσο και του κοινού.

Η έκθεση της City που επιβεβαιώνει τις εξαιρετικές προοπτικές

Ο διεθνοποιημένος χαρακτήρας της MYTILINEOS και το ιδιαίτερα φιλόδοξο επενδυτικό της σχέδιο στο εξωτερικό και ειδικότερα στον τομέα των ΑΠΕ, την ώρα που έχει αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση κι έχει ισχυροποιήσει σημαντικά τη θέση της στον κλάδο της Ενέργειας, αναδεικνύονται σε πρόσφατη έκθεση της City, η οποία αναφέρει:

- Ο κλάδος της Ενέργειας αναδεικνύεται πλέον στον βασικό πυλώνα κερδοφορίας της εταιρείας: η ανάπτυξη των ΑΠΕ είναι καταλυτικής σημασίας για τη MYTILINEOS, η οποία έχει καταφέρει να διπλασιάσει το portfolio της τους τελευταίους 18 μήνες, το οποίο με τη σειρά του θα έχει ως αποτέλεσμα την εκτόξευση του «πράσινου» EBITDA στα επόμενα έτη στο 50% των συνολικών EBITDA. Πιο αναλυτικά, το συνολικό χαρτοφυλάκιο ΑΠΕ της εταιρείας σε όλο τον κόσμο θα υπερβαίνει τα 11,9 GW μετά και τη συμφωνία στον Καναδά.
- Στον κλάδο της Μεταλλουργίας, η MYTILINEOS εκτιμάται ότι θα έχει καλύτερα περιθώρια κέρδους, ακόμα και από τη Norsk Hydro, ενώ είναι από τις λίγες εταιρείες που αποδίδουν καλά καθώς έχει καθιερώσει μια σταθερή στρατηγική με ικανότητα πώλησης της παραγωγής της την κατάλληλη στιγμή.
- Συνδυαστικά, η πράσινη μετάβαση του αλουμινίου τα επόμενα 1-2 χρόνια, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των ΑΠΕ, είναι πιθανό να τοποθετήσουν τη MYTILINEOS ως μία εταιρεία με best-in-class σε ESG χαρακτηριστικά.

Η μεγαλύτερη επένδυση έως σήμερα στην ιστορία της MYTILINEOS

Η αναφορά της City στην επένδυση στον Καναδά και κατ' επέκταση στην αγορά της Βορείου Αμερικής αναδεικνύει τη διαφοροποιημένη και διεθνοποιημένη στρατηγική της MYTILINEOS. Πρόκειται για μία επένδυση που είναι η μεγαλύτερη έως σήμερα στην ιστορία της, με το κόστος της να ανέρχεται σε 1,7 δισ. CAD (€1,16 δισ.) και που θα συμβάλει περαιτέρω τα επόμενα χρόνια στις εξαιρετικές αποδόσεις της εταιρείας.

«Ανοίγουμε μία τεράστια αγορά. Είναι μία επένδυση εξαιρετικής αποδοτικότητας καθώς η ζήτηση είναι σχεδόν απεριόριστη», σημείωσε ο Ευάγγελος Μυτιληναίος κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση. Σημειώνεται ότι η «απόβαση» της MYTILINEOS στην ενεργειακή αγορά του Καναδά αφορά την εξαγορά του χαρτοφυλακίου 5 φωτοβολταϊκών έργων ισχύος 1,4 GW από την τοπική Westbridge, με αναμενόμενη συνολική ισχύ 1.410 MWdc (1,4 GW), κατά την εμπορική λειτουργία της. Και σε ό,τι αφορά τα επόμενα βήματα, ρόλο θα παίξει το γεγονός ότι το Fairfax, ο δεύτερος σε μέγεθος μέτοχος της MYTILINEOS, είναι καναδικής «προέλευσης».

Όλα αυτά, μαζί με τις εξελίξεις που δρομολογεί η MYTILINEOS στην παραγωγή, με έμφαση στο «πράσινο αλουμίνιο» στο οποίο αναγνωρίζεται πλέον ως διεθνής leader, οδηγούν σε έναν ολοκληρωμένο οργανισμό πράσινης φιλικής ενέργειας με έμφαση στην πράσινη μεταλλουργία. Πρόκειται για μία βιομηχανική επανάσταση, που όπως έχει επισημάνει παλαιότερα και ο Ευάγγελος Μυτιληναίος «αν δεν είναι πράσινη, δεν θα συμβεί». Και αυτή ακριβώς είναι η συμβολή της MYTILINEOS στο διεθνές βιομηχανικό γίγνεσθαι: «Η αξία που δημιουργούμε είναι και η κληρονομιά που αφήνουμε στο μέλλον, και το μέλλον είναι ο μόνος δρόμος που δεν τελειώνει ποτέ».

Την εμπιστοσύνη των επενδυτών ανέδειξε, το προηγούμενο διάστημα, και η εντυπωσιακή υπερκάλυψη, κατά δύο φορές, της ομολογιακής έκδοσης της MYTILINEOS με προσφορά που ξεπέρασε το 1 δισ.

Η **Lidl Ελλάς**, με ολοκληρωμένη αντίληψη της ευθύνης της απέναντι στην κοινωνία και στο περιβάλλον, εξελίσσεται με συνέπεια και όραμα μέσα σε ένα σύνθετο επιχειρηματικό περιβάλλον συνεχόμενων προκλήσεων. Προσανατολισμένη σε μία επιτυχία βασισμένη σε αξίες, η εταιρεία τηρεί την εμπορική της υπόσχεση, δημιουργώντας δεσμούς εμπιστοσύνης με την ελληνική οικογένεια, μέσα από την ταυτόχρονη αναβάθμιση της αγοραστικής εμπειρίας, αλλά και τη μεγέθυνση του πράσινου αποτυπώματός της στο περιβάλλον. Μέσα από έναν επιδραστικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Lidl Ελλάς θέτει ξεκάθαρους στόχους, αναλαμβάνοντας την επιχειρηματική της ευθύνη ως συνεργάτης, εργοδότης και κοινωνικός εταίρος.

Εδώ και 24 χρόνια η Lidl Ελλάς μένει πιστή στη δέσμευσή της να προσφέρει στον Έλληνα καταναλωτή απλές, γρήγορες αγορές, καινοτόμα αγοραστική εμπειρία και φυσικά την καλύτερη ποιότητα στην καλύτερη τιμή. Προτεραιότητά της είναι να στέκεται στο πλευρό του σε κάθε συγκυρία με το κύρος και τη σιγουριά ενός μεγάλου πολυεθνικού οργανισμού. Και το επιτυγχάνει με ευελιξία και με γνώμονα πάντα τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής που προσφέρει ένας *discount* με προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας που προέρχονται από αναγνωρισμένους προμηθευτές και ξεχωρίζουν για την υψηλή ποιότητα και τις υψηλές διατροφικές προδιαγραφές τους. Μάλιστα, αξιοποιώντας τη διαπραγματευτική δύναμη του δικτύου της, πετυχαίνει διαρκώς τις πιο συμφέρουσες τιμές. Έτσι, μείωσε πρόσφατα τις τιμές έως 35% σε πάνω από 160 προϊόντα από όλες τις κατηγορίες food και nearfood, ενώ αποτελεί τη μοναδική αλυσίδα που προσθέτει δυνατές προσφορές στις ήδη χαμηλότερες τιμές της αγοράς. Σύμφωνα με

Lidl Ελλάς Στην πρώτη γραμμή της επιχειρηματικής αριστείας με συνέπεια και ήθος

Με ένα σύγχρονο και σταθερά εξελισσόμενο επιχειρηματικό μοντέλο βρίσκεται στο πλευρό του Έλληνα καταναλωτή ακόμα και στις πιο δύσκολες συγκυρίες.

Εδώ και 24 χρόνια η Lidl Ελλάς μένει πιστή στη δέσμευσή της να προσφέρει στον Έλληνα καταναλωτή απλές, γρήγορες αγορές, καινοτόμα αγοραστική εμπειρία και φυσικά την καλύτερη ποιότητα στην καλύτερη τιμή.

έρευνες που εκπονεί η εταιρεία εσωτερικά και σε τακτική βάση σε πάνω από 200 προϊόντα βασικής ανάγκης, προκύπτει πως είναι τουλάχιστον 10% φθνότερη σε σχέση με τα υπόλοιπα σούπερ μάρκετ. Αλλά δεν μένει μόνο σε αυτό. Οι πελάτες της Lidl Ελλάς επωφελούνται καθημερινά από τις πολυάριθμες επιπρόσθετες προσφορές και εκπτώτικα κουπόνια, που είναι διαθέσιμα μέσα από το πρόγραμμα πιστότητας Lidl Plus για ακόμη μεγαλύτερη εξοικονόμηση ύψους τουλάχιστον 30€ ανά μήνα.

Χάρη στην ακούραστη και αξιοσημείωτη προσπάθεια των ανθρώπων της, που δίνουν καθημερινά τον καλύτερό τους εαυτό, καταφέρνει να μείνει πιστή στην εμπορική της υπόσχεση. Έχοντας στο δυναμικό της περισσότερους από 6.700 εργαζομένους, παρέχει ένα εργασιακό περιβάλλον υψηλών παροχών με μισθούς άνω του μέσου όρου της αγοράς και ελκυστικές παροχές. Άλλωστε, το έχει αποδείξει έμπρακτα με συνεχείς επενδύσεις, με λαμπρότερο παράδειγμα την πρόσφατη χορήγηση μισθολογικών αυξήσεων και επιπρόσθετων παροχών ύψους 6,7 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, πρωτοπορεί στην προώθηση της διττής εκπαίδευσης με το πρόγραμμα Lidl UP: Learn & Work δίνοντας στους νέους μια καλή ευκαιρία να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Με πυξίδα την υπευθυνότητα, εξυπηρετεί τις ανάγκες και δημιουργεί προστιθέμενη αξία για όλους. Από το 1999 έχει επενδύσει στη χώρα πάνω από 1,4 δις ευρώ, ενώ φέτος συνεχίζει το διετές επενδυτικό της πρόγραμμα ύψους άνω των 100 εκατ. ευρώ, που αφορά στο δίκτυο καταστημάτων και αποθηκών. Παράλληλα, επενδύει 20 εκατ. ευρώ στην εγκατάσταση ηλεκτρονικών ετικετών τιμών σε όλο το δίκτυό της, ώστε να παρέχει αξιόπι-

στη και έγκαιρη πληροφόρηση για τα προϊόντα και τις τιμές, αλλά και απλές διαδικασίες για τους εργαζομένους της, συμβάλλοντας παράλληλα στην προστασία του περιβάλλοντος με την εξοικονόμηση 15 τόνων χαρτιού σε βάθος πενταετίας.

Όσον αφορά τις πράσινες επενδύσεις, η Lidl Ελλάς κάνει 100% χρήση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας σε όλες τις εγκαταστάσεις της και αριθμεί ήδη 11 καταστήματα με φωτοβολταϊκά συστήματα, ενώ έχει ολοκληρώσει την εγκατάσταση και ενεργοποίηση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις αποθήκες της σε Αττική και Θεσσαλονίκη. Μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους 2025 θα έχει προχωρήσει σε 18 επιπλέον φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις σε καταστήματα, φτάνοντας συνολικά τα 37. Στην ίδια κατεύθυνση, λειτουργεί σταθμούς σε 28 καταστήματα, καθώς και στις κεντρικές εγκαταστάσεις στη Σίνδο, ενώ αναμένεται να εγκαταστήσει σταθμούς ηλεκτρικής φόρτισης σε επιπλέον 29 καταστήματά της μέχρι το τέλος του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Η επιχειρηματική δυναμική της Lidl Ελλάς προσφέρει προστιθέμενη αξία στο σύνολο των stakeholder της. Στην εθνική οικονομία, την αγορά, τους ανθρώπους και τους συνεργάτες της, τους Έλληνες παραγωγούς και προμηθευτές. Αλλά και στην κοινωνία και το περιβάλλον. Με προτεραιότητα την αποστολή της για ένα απλό και βιώσιμο εμπόριο, η Lidl Ελλάς εξελίσσεται με συνέπεια και όραμα να γίνει η πρώτη επιλογή για τους καταναλωτές, τους επιχειρηματικούς εταίρους και τους εργαζόμενους. Αυτό το όραμα υπηρετεί με συνέπεια και αποφασιστικότητα, στον δρόμο για ένα καλύτερο αύριο. ●

Ένα καλύτερο αύριο ξεκινάει από εμάς

Η Lidl Ελλάς έχει καταφέρει, για περισσότερα από 23 χρόνια, να αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία με 230 καταστήματα, 5 κέντρα διανομής, περισσότερους από 6.700 εργαζομένους και επενδύσεις πάνω από 1,4 δις ευρώ. Ταυτόχρονα, βρίσκεται σταθερά δίπλα στην κοινωνία, παραμένοντας ένας υπεύθυνος εταίρος για τις καθημερινές αγορές, που παρέχει προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας στις καλύτερες τιμές σε όλη την Ελλάδα, για όλες και για όλους.

Αυτές είναι οι δραστηριότητες που έχτισαν τις ισχυρές βάσεις της Lidl Ελλάς και ταυτόχρονα αποτελούν πηγή έμπνευσης, για να συνεχίσει να αναπτύσσεται με καινοτομίες και σωστές επενδυτικές επιλογές.

lidl-hellas.gr

Χορός συγχωνεύσεων και εξαγορών

Περισσότερα από deals αξίας άνω των 2 δισ. ευρώ πραγματοποιήθηκαν από τις αρχές της χρονιάς

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

© CLAUDIOSCHWARZ, UNSPLASH

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας – βελτίωση, δηλαδή, της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας – αναμένεται, σύμφωνα με τους ειδικούς, να πυροδοτήσει σημαντικές επενδύσεις στην ελληνική οικονομία. Η βελτίωση όμως των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας είναι αισθητή τα τελευταία χρόνια, όπως αποδεικνύουν τα μεγάλα επιχειρηματικά deals – πρόγυση για ορισμένους όσων θα ακολουθήσουν μετά την εξασφάλιση της επενδυτικής βαθμίδας – που πραγματοποιήθηκαν από τις αρχές της χρονιάς. Υπολογίζεται ότι από τις αρχές της χρονιάς έχουν λάβει χώρα περισσότερα από 20 deals αξίας άνω των 2 δισ. ευρώ.

Μία από τις πιο πρόσφατες επιχειρηματικές συναλλαγές αφορά την απόκτηση του 60% της ιστορικής σοκολατοβιομηχανίας ION από την **Bespoke SGA Holdings** που είναι συμφερόντων του επιχειρηματία Σπύρου Θεοδωρόπουλου. Εκτιμάται ότι το ποσοστό του κ. Θεοδωρόπουλου θα είναι δυνατόν να αγγίξει το 75%. Ο κλάδος της πληροφορικής και της τεχνολογίας δεν θα μπορούσε να λείπει από τον χορό των συγχωνεύσεων και εξαγορών των τελευταίων μηνών. Έτσι, ο όμιλος επιχειρηματικού λογισμικού **Softone** απέκτησε το 100% της AppSoft Software and Services που έχει έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Αλλά και η εξαγορά της αμερικανικής DevOps από την PeopleCert και η απόκτηση από την Καριέρα αριθμού εταιρειών της αμερικανικής CareerBuilder. Επίσης, η **Mytilineos** εξαγόρασε, προς 26

εκατ. ευρώ, τη Unison, με τον ενεργειακό όμιλο να επεκτείνεται στην αγορά της παροχής υπηρεσιών διαχείρισης κτιρίων (facility management), αξιοποιώντας τις συνέργειες με τις θυγατρικές του Protergia και Watt & Volt.

Με τον στόχο της ενεργειακής μετάβασης να κινητοποιεί τους παίκτες, η **ΔΕΗ** αναμένεται να ολοκληρώσει μέχρι τις αρχές φθινοπώρου την εξαγορά, έναντι 1,26 δισ. ευρώ, της Enel Ρουμανίας, της μεγαλύτερης εταιρείας ΑΠΕ και δεύτερης στην παροχή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας στη βαλκανική χώρα. Η κίνηση αυτή επιτρέπει στον ενεργειακό πάροχο να προσθέσει στο δυναμικό του πάνω από 130.000 χλμ. δικτύου διανομής, επιπλέον 3,2 εκατομμύρια νέους πελάτες και 534 MW ΑΠΕ εν λειτουργία. Την κίνησή της στη σκακιέρα της ενέργειας

πραγματοποίησε πρόσφατα και η **Motor Oil**, που απέκτησε, μέσω της θυγατρικής της MORE, το 75% της παραγωγού ηλεκτρικού ρεύματος Unagi. Η Unagi ελέγχει το 51% του μετοχικού κεφαλαίου των Baliaga, Pivot Solar και Teichio, οι οποίες διαθέτουν χαρτοφυλάκιο 16 φωτοβολταϊκών έργων συνολικής ονομαστικής ισχύος 1,9 GW στη Μακεδονία και στην Κεντρική Ελλάδα.

Μένει ακόμη να φανεί εάν και πότε θα επισημοποιηθεί η φερόμενη συμφωνία εξαγοράς της **ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή** από την ιαπωνική First της οποίας η αξία τοποθετείται σε 2 δισ. ευρώ.

Οι κατασκευές είναι ένας κλάδος με έντονη κινητικότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, στα τέλη του περασμένου Μαρτίου πραγματοποιήθηκε η εξαγορά της «Ακτωρ» από την **Intrakat** και μέσω συναλλαγής 214 εκατ. ευρώ δημιουργήθηκε ο δεύτερος ισχυρότερος «πόλος» στον κατασκευαστικό κλάδο με (συνδυασμένο) ανεκτέλεστο της τάξεως των 4 εκατ. ευρώ. Εκτός από τους παραδοσιακούς τομείς, επενδυτές προσελκύουν και ελληνικές εταιρείες με αναπτυξιακές προοπτικές και ισχυρή εξωστρέφεια, όπως η «Μάρμαρα Παυλίδης» την οποία εξαγόρασε η **ECM Partners** στις αρχές του έτους σε τίμημα που τοποθετείται, αν και δεν έχει επίσημα γίνει γνωστό, σε 500 εκατ. ευρώ. ●

Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΙΣΘΗΤΗ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ, ΟΠΩΣ ΑΠΟΔΕΙΚΝΟΥΝ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ DEALS

200 εκατ. € νέα επένδυση
300 νέες θέσεις εργασίας
300 εκατ. € αξία εξαγωγών

Αγαπητό αύριο,
ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΤΟΙΜΟΙ.

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ
ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ PHILIP MORRIS INTERNATIONAL

#prostokalytero

**ΕΙΜΑΣΤΕ
ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΜΑΣ.**

Ελληνικός Χρυσός

Η υπεύθυνη μεταλλευτική δραστηριότητα καταλύτης θετικών αλλαγών για την Ελλάδα

Οικονομική ανάπτυξη, περιβαλλοντική μέριμνα και στήριξη πολυάριθμων, μόνιμων θέσεων εργασίας

Στην πλήρη ανάπτυξή της, η επένδυση της **Ελληνικός Χρυσός** θα ξεκλειδώσει σημαντικά οφέλη για τη χώρα και την τοπική κοινωνία, αποτέλεσμα της **ήδη πραγματοποιηθείσας επένδυσης ύψους 1,3 δισ. δολαρίων**, αλλά και των **πρόσθετων επενδύσεων 1,9 δισ. δολαρίων** που θα οδηγήσουν στη δημιουργία **3.000 μόνιμων και καλά αμειβόμενων άμεσων θέσεων εργασίας**

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί προτεραιότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη διαχείριση φυσικών πόρων. Με την πράσινη ενεργειακή μετάβαση να είναι πλέον μονόδρομος για ένα πιο ποιοτικό και αειφόρο μέλλον, οι ορυκτές πρώτες ύλες (ΟΠΥ) κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών, δεδομένου ότι αποτελούν τη βάση για τις τεχνολογίες και τις υποδομές που απαιτούνται για τον απαιτούμενο μετασχηματισμό.

Σήμερα λόγω της ολοένα και αυξανόμενης ζήτησης των κρίσιμων μετάλλων, η επάρκεια της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε ΟΠΥ, τείνει να αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού τους, κυρίως λόγω της εξάρτησής της από τρίτες χώρες, αλλά και των περιορισμένων μεταλλευτικών έργων εντός των ευρωπαϊκών συνόρων. Απάντηση σε αυτή την πρόκληση είναι η υλοποίηση μεγάλων στρατηγικών μεταλλευτικών επενδύσεων, όπως η επένδυση της Ελληνικός Χρυσός στις Σκουριές, η οποία αποτελεί ένα στρατηγικής σημασίας έργο που θα συνεισφέρει στην αυτάρκεια και την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής εφοδιαστικής αλυσίδας σε ΟΠΥ, όπως ο χαλκός που είναι βασικό μέταλλο για την ηλεκτροκίνηση και την ενεργειακή μετάβαση.

Έχοντας πλέον εξασφαλίσει τόσο τη χρηματοδότηση όσο και κάθε είδους αδειοδότηση, το έργο των Σκουριών εισέρχεται σε φάση

κατασκευαστικής ολοκλήρωσης, διάρκειας 2,5 ετών, μέσω πρόσθετων επενδύσεων 845 εκατ. δολαρίων, οι οποίες με τη σειρά τους θα δημιουργήσουν άμεσα περισσότερες από 800 θέσεις εργασίας κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου. Οδεύοντας, ωστόσο, προς την εμπορική λειτουργία του μεταλλείου, η οποία αναμένεται να ξεκινήσει για πρώτη φορά εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2025, **οι θέσεις απασχόλησης που αφορούν αμιγώς τη μεταλλευτική δραστηριότητα, θα ενισχυθούν περαιτέρω**, υπολογίζοντας πως, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του μεταλλείου, θα δημιουργηθούν περί τις **1.400 νέες, μόνιμες θέσεις εργασίας**.

Η συνολική διάρκεια ζωής του μεταλλείου είναι περί τα 20 έτη, με την ετήσια παραγωγή να υπολογίζεται κατά μέσο όρο στις **140.000 ουγγιές χρυσού και 67 εκατομμύρια λίβρες χαλκού**.

Αξίζει να σημειωθεί πως το έργο των Σκου-

ριών έχει σχεδιασθεί ώστε να πληροί τις αυστηρές ευρωπαϊκές προδιαγραφές για την προστασία του περιβάλλοντος και μέσα από καινοτόμες τεχνολογίες, όπως αυτή της Ξηρής Απόθεσης μεταλλευτικών καταλοίπων, το νέο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων & Υδάτων και την Παράλληλη Αποκατάσταση, θα εξασφαλίζεται μέγιστη περιβαλλοντική προστασία με το χαμηλότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Στην πλήρη ανάπτυξή της, η επένδυση της Ελληνικός Χρυσός θα ξεκλειδώσει σημαντικά οφέλη για τη χώρα και την τοπική κοινωνία, αποτέλεσμα της **ήδη πραγματοποιηθείσας επένδυσης ύψους 1,3 δισ. δολαρίων**, αλλά και των **πρόσθετων επενδύσεων 1,9 δισ. δολαρίων** που θα οδηγήσουν στη δημιουργία **3.000 μόνιμων και καλά αμειβόμενων άμεσων θέσεων εργασίας**, αλλά και σε έσοδα περί τα 2 δισ. ευρώ για το Ελληνικό Δημόσιο. Παράλληλα, εκτιμάται πως η **αξία αγορών προς Έλληνες προμηθευτές θα είναι άνω των 4 δισ. δολαρίων**, ενώ κατά τη διάρκεια ζωής του μεταλλείου θα επενδυθούν 80 εκατ. δολάρια σε τοπικά έργα κοινωνικού χαρακτήρα, που θα επενδυθούν με τρόπο εμπροσθοβαρή, με σκοπό να ενισχύσουν την τοπική οικονομία και την ανάπτυξη της περιοχής.

Τέλος, η πλήρης ανάπτυξη των Μεταλλείων Κασσάνδρας ανοίγει τον δρόμο ώστε η Ελλάδα να γίνει **3η παραγωγός χώρα χρυσού στην Ευρώπη**, ενισχύοντας το γεωστρατηγικό της ρόλο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ●

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΜΑΚΡΑΙΩΝΗ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Χρυσός

Άργυρος

Ψευδάργυρος

Μόλυβδος

Χαλκός

www.hellas-gold.com

Εξορύσσουμε τα απαραίτητα μέταλλα που είναι θεμελιώδη για την ανθρώπινη πρόοδο. Καλλιεργώντας την αμοιβαία ευημερία και παραδίδοντας μία θετική παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές, αυτή των Μεταλλείων Κασσάνδρας.

 Hellas GOLD

ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΕΥΗΜΕΡΟΥΜΕ

Μαγνήτης επενδύσεων η αγορά ακινήτων

Ποια μεγάλα έργα δρομολογούνται και από ποιες εταιρείες

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

Ενας από τους τομείς που λειτουργεί ως «μαγνήτης» κεφαλαίων, παρουσιάζοντας σημαντικές ευκαιρίες, είναι η αγορά ακινήτων. Αυτή είναι η αιτία για την οποία μεγάλες ελληνικές και ξένες εταιρείες επενδύουν συστηματικά στο ελληνικό *real estate* και αναπτύσσουν είτε από την αρχή κτίρια (greenfield projects) είτε ανακαινίζουν υφιστάμενες ιδιοκτησίες. Όχι άδικα. Οι ειδικοί υπολογίζουν ότι υπάρχουν περίπου 100.000 τ.μ. στο κέντρο της Αθήνας και στον Νομό Αττικής τα οποία θα ανακαινιστούν προσεχώς. **Ποιοι σέρνουν όμως τον χορό των deals;** Η επενδυτική εταιρεία ακινήτων **Prodea**, της οποίας ένα από τα πιο πρόσφατα εγχειρήματα περιλαμβάνει την ανακαίνιση ενός παλιού κτιρίου γραφείων στη Λεωφόρο Συγγρού 44 κοντά στην Ακρόπολη. Η εταιρεία είχε αγοράσει, προς περίπου 6 εκατ. ευρώ, το ακίνητο που έχει επιφάνεια 5.462 τ.μ. και αφότου το ανακαίνισε, μέσω επένδυσης 8 εκατ. ευρώ, προχώρησε στην ενοικίασή του στον όμιλο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών KPMG. Η Prodea διαθέτει προς υλοποίηση projects 700 εκατ.

ευρώ από τα οποία έργα 470 εκατ. ευρώ, που περιλαμβάνουν βιοκλιματικές αναπτύξεις, βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και διαθέτουν εξασφαλισμένη χρηματοδότηση. Στα άμεσα σχέδια της Prodea βρίσκεται η αναβάθμιση δύο κτιρίων με γραφεία 15.000 τ.μ. από τα οποία το μεγαλύτερο (11.500 τ.μ.) βρίσκεται στην Καλλιθέα.

Ισχυρό επενδυτικό αποτύπωμα διαθέτει και η Dimand που έχει στραφεί και στον τομέα της κατοικίας, σχεδιάζοντας, μέσα στα επόμενα τρία έως πέντε χρόνια, τη δημιουργία περίπου 300 διαμερισμάτων σε όλη την Ελλάδα. Στα σχέδια, δηλαδή, της εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων, που συμπλήρωσε πρόσφατα δύο χρόνια στο χρηματιστηριακό ταμπλό, βρίσκεται η δημιουργία διαμερισμάτων σε τμήμα του πρώην κτιρίου του *Μινιόν* στην Ομόνοια και στο ακίνητο του *Ιδρύματος Αβέρωφ* στη συμβολή των οδών Λυκούργου και Αμπελού στην Αθήνα. Όπως και σε τμήμα συγκροτήματος έξι κτιρίων 25.000 τ.μ. στο παλιό ακίνητο της *Εμπορικής Τράπεζας* στις οδούς Σοφοκλέους και Αιόλου, στο ακίνητο *ΦΙΞ* στη Θεσσαλονίκη

και στην περιοχή του Αγίου Διονυσίου στον Πειραιά. Αυτή τη στιγμή, η Dimand διαθέτει προς υλοποίηση 23 έργα αξίας 1,16 δισεκατομμυρίων ευρώ, τα οποία ολοκληρώνονται σταδιακά με χρονικό ορίζοντα το 2026. Επίσης, η εταιρεία σχεδιάζει σε οικόπεδο 10 στρεμμάτων στο *Δαχτυλίδι του Αμαρουσίου* την ανάπτυξη, τα επόμενα δύο χρόνια, ενός νέου βιοκλιματικό κτίριο πλατινένιο. Η Dimand επενδύει και στην αναπτυσσόμενη περιοχή του *Βοτανικού* και κυρίως στο λιγότερο αναπτυγμένο τμήμα που δεν γειτνιάζει με το Γκάζι και το Θησείο όπου και βρίσκεται το ακίνητο 50 στρεμμάτων της *Αθηναϊκής Χαρτοπορίας* στην Ιερά Οδό. Εκεί η εταιρεία θα αναπτύξει υπερσύγχρονο κτίριο γραφείων.

Μία ακόμη επενδυτική εταιρεία ακινήτων, η Trastor, δρομολογεί νέες επενδύσεις. Ξεχωρίζουν τα έργα της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίου στη Λεωφόρο Βασιλίσσης Σοφίας 94 που μισθώνεται από την *Τράπεζα Πειραιώς*, και ακινήτου 14.000 τ.μ. στο Μαρούσι το οποίο ενοικιάζουν η *Bayer* και ο όμιλος *Fourlis*.

Σημαντικά κεφάλαια έχει τοποθετήσει στην ελληνική αγορά ακινήτων και το fund Brooklane του οποίου ένα από τα μεγαλύτερα έργα περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός υπερσύγχρονου κτιρίου γραφείων με μικτή δομημένη επιφάνεια άνω των 50 χιλ. τ.μ. που βρίσκεται σε οικόπεδο 17 στρεμμάτων επί των οδών Χειμάρρας 10-12 και Λεωφόρου Αμαρουσίου - Χαλανδρίου στην περιοχή Σώρος του Αμαρουσίου. Το project αυτό υλοποιεί η Brooklane μαζί με την εταιρεία ακινήτου του ομίλου BIOXALKO Noval Property. ●

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ
ΛΥΣΕΙΣ

Συγχρηματοδοτούμενα
Προγράμματα – ΕΑΤ

Στηρίζουμε την αναβάθμιση της επιχείρησής σου.

Η Τράπεζα Πειραιώς σε συνεργασία με την **Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα-HBD** συμμετέχει στα **νέα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα** παρέχοντας χρηματοδοτήσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Επίλεξε τη χρηματοδότηση που ταιριάζει στις ανάγκες της δικής σου επιχείρησης.

- «Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα Δάνεια»
- «Δάνεια Ψηφιακής Αναβάθμισης»

Κάνε την αίτησή σου <https://kyc.hdb.gr/> επιλέγοντας την Τράπεζα Πειραιώς για τη χρηματοδότησή σου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ανάπτυξης
και Επενδύσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Οικονομικών

European
Investment Bank

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ιδρύθηκε δυνάμει του άρθρου 309 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμμετέχει παράλληλα με την HDB, το Ελληνικό Δημόσιο και τα Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων που αποτελούν μέρος των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μάθε περισσότερα στο piraeusbank.gr και στο **T. 210 32 88 000**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

Ο διοικητής των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής, υποστράτηγος Δημήτρης Πατράκης, εκπροσωπώντας τον αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος, αντιστράτηγο Γεώργιο Πουρναρά, παραδίδει τιμητική πλακέτα στον πρόεδρο & διευθύνοντα σύμβουλο της Boehringer Ingelheim Ελλάς, Δημήτρη Αναγνωστάκη

Ένα υπερούγχρονο όχημα για την Πυροσβεστική από την **Boehringer Ingelheim Ελλάς**

Βρίσκεται ήδη στη διάθεση των χειριστών Συστημάτων μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών

Η δωρεά ενός υπερούγχρονου οχήματος μεταφοράς προσωπικού, τύπου VAN 9 θέσεων, Sprinter (4x4), προχώρησε η Boehringer Ingelheim Ελλάς, ενισχύοντας την ομάδα «ΙΚΑΡΟΣ» της Περιφέρειας Αττικής. Το όχημα βρίσκεται ήδη στη διάθεση των χειριστών Συστημάτων μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών (Σ.μν.Ε.Α.).

Η επίσημη παράδοση της δωρεάς πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 14 Ιουλίου 2023 στις εγκαταστάσεις του Περιφερειακού Κέντρου Επιχειρήσεων στο Χαλάνδρι Αττικής, παρουσία του προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου της Boehringer Ingelheim Ελλάς Δημήτρη Αναγνωστάκη, του συντονιστή Επιχειρήσεων Αττικής, υποστράτηγου Παναγιώτη Νιάφα, του διοικητή των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής, υποστράτηγου Δημήτρη Πατράκη, του διευθυντή Τεχνικής Υποστήριξης και Υποδομών του Α.Π.Σ., πύραρχου Μωυσή Μόρδου, και του εκπροσώπου της ομάδας «ΙΚΑΡΟΣ» Αττικής, πυραγού Εμμανουήλ Σωπασουδάκη.

Κατά τη διάρκεια της τελετής παράδοσης των οχημάτων, ο κ. Αναγνωστάκης δήλωσε: «Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι για τη δυνατότητα να συνεισφέρουμε στο δύσκολο έργο το οποίο επιτελεί το Πυροσβεστικό Σώμα. Στον επίπονο αγώνα που δίνουν οι πυροσβέστες όλο τον χρόνο για να διασώσουν ανθρώπινες ζωές, αλλά και τον φυσικό μας πλούτο, χαιρόμαστε που γινόμαστε αρωγοί. Είναι άξιοι θαυμασμού και ελπίζουμε με τη δωρεά του οχήματος αυτού να τους βοηθήσουμε στο έργο τους. Η Boehringer Ingelheim δραστηριοποιείται στη χώρα μας πάνω από μισό αιώνα. Πιστή στο όραμα της αειφόρου ανάπτυξης, SD4G (Sustainable Growth for Generations) η εταιρεία δίνει έμφαση σε ενέργειες όπως αυτή, που συνεισφέρουν στην προστασία των περιβαλλοντικών πόρων, των ανθρώπων και των κοινοτήτων τους. Με τον τρόπο αυτό οι γενιές που έρχονται θα έχουν βρει τους πόρους που εμείς θα έχουμε αφήσει γι' αυτές. Όλη η προσπάθεια και όλες οι πρωτοβουλίες μας, όπως η σημερινή,

έχουν στόχο αυτήν την κατεύθυνση».

Συνεχίζοντας, ο διοικητής των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής, υποστράτηγος Δημήτρης Πατράκης, εκπροσωπώντας τον αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος αντιστράτηγο Γεώργιο Πουρναρά, αφού ευχαρίστησε τους δωρητές, παρέδωσε τιμητική πλακέτα στον κ. Αναγνωστάκη και δήλωσε μεταξύ άλλων: «Εκ μέρους του Πυροσβεστικού Σώματος θα ήθελα να σας ευχαριστήσω θερμά για την πρωτοβουλία σας να δωρίσετε το συγκεκριμένο πυροσβεστικό όχημα που θα καλύψει τις ανάγκες της ομάδας «ΙΚΑΡΟΣ» της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Αττικής. Η κίνηση αυτή ενισχύει την προσπάθειά μας ώστε να ανταποκριθούμε στις αυξημένες απαιτήσεις τόσο της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου, αλλά και άλλων σημαντικών προκλήσεων που καθημερινά αντιμετωπίζουμε».

Η δωρεά του εξειδικευμένου οχήματος στηρίζει έμπρακτα τις ανάγκες του Πυροσβεστικού Σώματος, ενισχύοντας το αίσθημα ασφάλειας στην ελληνική κοινωνία. ●

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023 ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΗΣ BOEHRINGER INGELHEIM ΕΛΛΑΣ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗ

CITY GUIDE

© RAHUL SINGH

To Release Athens 2023 ηλεκτρίζει την πόλη

Οι θρυλικοί **Prodigy** και **Primal Scream** μας φέρνουν στην Πλατεία Νερού αυτή την Παρασκευή 21 Ιουλίου

Με τα dance anthems «Charly» και «Everybody in the Place» κατάφεραν να γίνουν το νούμερο ένα σχήμα της ηλεκτρονικής μουσικής στην Ευρώπη πριν ακόμα κυκλοφορήσουν τον πρώτο τους δίσκο. Το ντεμπούτο τους, «Experience», αποτέλεσε σταθμό για τη χορευτική μουσική, το «Music for the Jilted Generation», που ακολούθησε, εκτόξευσε τη σκηνή (στο σύνολό της) στις μεγάλες συναυλιακές αρένες, ενώ σταθερά πλέον τα άλμπουμ τους θα κατακτούσαν την κορυφή των τσαρτς. Τριάντα τρία χρόνια από τη δημιουργία τους και τέσσερα από τον θάνατο του Keith Flint, οι Prodigy έρχονται στον φαληρικό όρμο για να μας ταρα-κουνήσουν με κορυφαία τους κομμάτια (όπως τα «Breathe», «Voodoo People», «Firestarter», «Out Of Space», «Omen», «Their Law»). Μαζί τους θα είναι και οι Primal Scream, σχεδόν 15 χρόνια μετά την τελευταία τους εμ-

φάνιση στην Αθήνα. Η μπάνα από τη Σκωτία το 1991 παρέδωσε ένα από τα πιο καθοριστικά άλμπουμ στην ιστορία της βρετανικής pop, το «Screamadelica», καταργώντας τα όρια μεταξύ της ροκ και της χορευτικής μουσικής. Δεν σταμάτησε, όμως, να δοκιμάζει νέα πράγματα και να γράφει σπουδαία κομμάτια («Rocks», «Jailbird», «Swastika Eyes», «Country Girl», «Kowalski», «Shoot Speed/Kill Light», «Where The Light Gets In»).

Το line up συμπληρώνουν οι Lip Forensics που απαρτίζουν δύο δραστήρια μέλη της εναλλακτικής σκηνής της Αθήνας, οι Zade και Ekelon. Έχοντας ως στόχο να εξερευνήσουν το ευρύ φάσμα της ηλεκτρονικής μουσικής, καταφθάνουν στο Release Athens φέρνοντας στις αποσκευές τους το ντεμπούτο LP τους «Arophenia».

Μια βραδιά με την υποστήριξη του ATHENS VOICE 102.5.

INFO Release Athens, Πλατεία Νερού, Φάληρο 21 Ιουλίου, οι πόρτες ανοίγουν στις 17:30

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

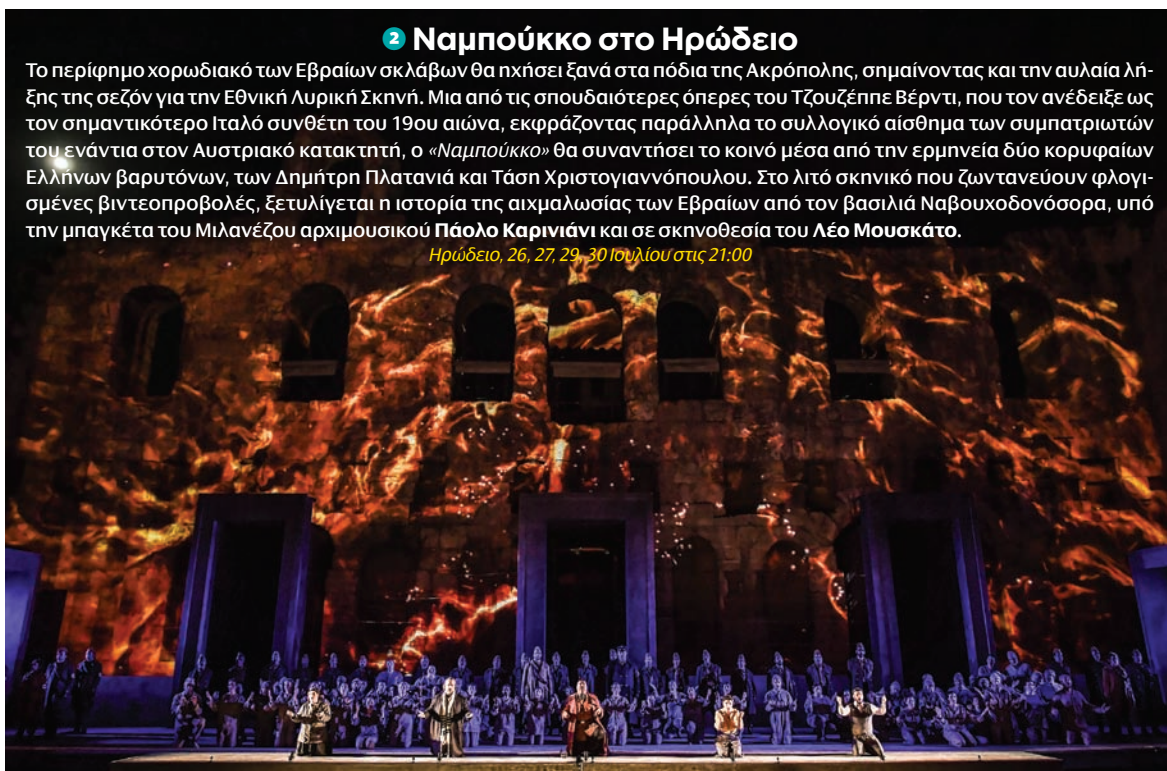
Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

Θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επτάημερο.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

2 Ναμπούκκο στο Ηρώδειο

Το περίφημο χορωδιακό των Εβραίων σκλάβων θα ηχήσει ξανά στα πόδια της Ακρόπολης, σημαίνοντας και την αυλαία λήξης της σεζόν για την Εθνική Λυρική Σκηνή. Μια από τις σπουδαιότερες όπερες του Τζουζέππε Βέρντι, που τον ανέδειξε ως τον σημαντικότερο Ιταλό συνθέτη του 19ου αιώνα, εκφράζοντας παράλληλα το συλλογικό αίσθημα των συμπατριωτών του ενάντια στον Αυστριακό κατακτητή, ο «Ναμπούκκο» θα συναντήσει το κοινό μέσα από την ερμηνεία δύο κορυφαίων Ελλήνων βαρυτόνων, των Δημήτρη Πλατανιά και Τάση Χριστογιαννόπουλου. Στο λιτό σκηνικό που ζωντανεύουν φλογισμένες βιντεοπροβολές, ξετυλίγεται η ιστορία της αιχμαλωσίας των Εβραίων από τον βασιλιά Ναβουχοδονόσορα, υπό την μαπακέτα του Μιλανέζου αρχιμουσικού Πάολο Καρινιάνι και σε σκηνοθεσία του Λέο Μουσκάτο.

Ηρώδειο, 26, 27, 29, 30 Ιουλίου στις 21:00

1 Ένα «Ρέκβιεμ για τη Φάνι Γκόλντμαν»

Πέρασαν μαζί 700 μερόνυχτα κι όταν πια την εγκαταλείπει για μια νεότερη γυναίκα, αφού είχε εκμεταλλευτεί τις γνωριμίες της, της κλέβει ακόμα και τα ίδια της τα λόγια. Όλα όσα του είχε διηγηθεί βρίσκονται στις σελίδες του πρώτου επιτυχημένου βιβλίου του. Παραδομένη στο μίσος και στο αλκοόλ η ηρωίδα της Ίνγκεμποργκ Μπάχμαν αρρωσταίνει θανάσιμα. Το μητελές μυθιστόρημα της Αυστριακής συγγραφέως μάς συστήνει από σκηνής η **Ζωή Χατζηπαντωνίου**. Δημιουργεί ένα τοπίο αφηγηματικών σπαραγμάτων για να ξεδιπλώσει την ιστορία μιας γυναίκας που εξοντώθηκε από την πατριαρχία.

Πειραιώς 260, 20 Ιουλίου στις 21:00

3 Ο Μάριο Μπανούσι στην «Ταβέρνα Καλοσύνη»

Η περφόρμανς «Ragada» είχε ως αφετηρία την ιστορία της μητέρας του και το ποιητικό «Goodbye, Lindita» αυτή της μητριάς του. Τώρα, στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, ο 25χρονος σκηνοθέτης κλείνει την τριλογία που τροφοδοτούν δραματουργικά οι προσωπικές μνήμες μ' έναν αποαιρετισμό στον πατέρα του, ο οποίος έφυγε πρόσφατα από τη ζωή. Μια παράσταση για το πένθος αλλά και νοσταλγικό ταξίδι στη χώρα της παιδικής του ηλικίας, την Αλβανία, το «Taverna Miresia - Mario, Bella, Anastasia» του Μπανούσι αντλεί τον τίτλο του από τη φωτεινή επιγραφή της οικογενειακής ταβέρνας που αναφέρεται στην καλοσύνη και στα ονόματα του ίδιου και των αδελφών του.

Εθνικό Θέατρο - Rex, 20 Ιουλίου στις 19:30

4 Τραγουδούν τα... μανιτάρια;

Στην εγκατάσταση που παρουσιάζει η Nour Mobarak οι πρωταγωνιστές της «Δάφνης», της πρώτης όπερας που συντέθηκε το 1598, αναπαριστώνται από μεγάλης κλίμακας μυκηλιακά γλυπτά τα οποία «τραγουδούν» μέσω ενσωματωμένων πινελιών στο σώμα τους! Το λιμνικό «εκφέρεται» όχι μόνο στα ιταλικά, αλλά και σε πιο σύνθετες φωνητικά γλώσσες. Μια παραγωγή της **Rodeo Gallery**, το έργο επεκτείνει την έρευνα της Λιβανοαμερικανίδας εικαστικού σχετικά με τις αναλογίες μεταξυ λόγου, επανάληψης, φθοράς, πολιτισμού, εξουσίας και μεταμόρφωσης καταθέτοντας έναν στοχασμό σχετικά με το τι χάνεται όταν οι ηγεμονικές γλώσσες της εποχής μας εξαφανίζουν άλλες, λιγότερο διαδεδομένες.

Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, 20 Ιουλίου-16 Σεπτεμβρίου

Κρατική Ορχήστρα
Αθηνών

5 Η «Ορέστεια» κατά Ιάννη Ξενάκη

Είδατε το διπλό αφιέρωμα στον μεγάλο συνθέτη στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, αλλά θέλετε και live; Στο πλαίσιο του Αισχύλου Project της 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών αναβιώνει την υποβλητική και απαιτητική «Ορέστεια» του Ξενάκη. Ένα έργο που αντλεί έμπνευση από την αρχαϊκή μεγαλοπρέπεια και τη διονυσιακή έκσταση του λόγου του αρχαίου τραγικού και ταλαντεύεται ανάμεσα στην όπερα, στο ορατόριο και στο μυσταγωγικό χορόδραμα. Σολίστ ο βαρύτονος **Holger Falk** και στα κρουστά ο **Δημήτρης Δεσούλλας**.

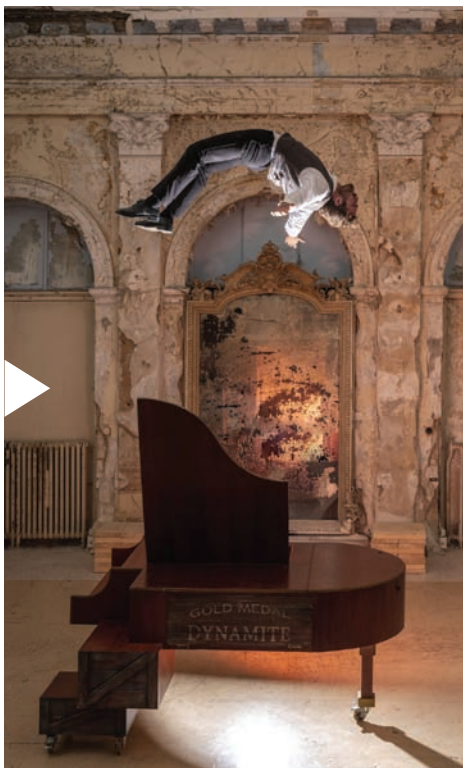
Αμφιθέατρο Παλαιού Ελαιουργείου, 23 Ιουλίου στις 21:15

6 Νέες διαδρομές για το Lemon

Το ατμόπλοιο Virginian συνεχίζει τα «υπερατλαντικά» θεατρικά του ταξίδια οργώνοντας την Ελλάδα, από την Κοζάνη ως τη Γαύδο. Για μια βραδιά η παράσταση του **Μελαχρινού Βελέντζα** θα «δέσει» και στο Λαύριο για να ξετυλίξει την ιστορία του πιανίστα 1900 που γεννήθηκε πάνω σε ένα καράβι και δεν κατέβηκε ποτέ από αυτό – διάσημη και από την κινηματογραφική της μεταφορά από τον Τζουζέπε Τορνάτορε στην ταινία «Ο θρύλος του 1900».

Καρνάγιο
Γαϊδουρόμαντρας,
22 Ιουλίου στις 21:15

8 Οι Sisters of Mercy στο Γκάζι

Κλείνει μια δεκαετία και το γιορτάζει μ' ένα dark alternative open air διήμερο. Για το **club Death Disco** ο λόγος που μπαίνει στον χορό των καλοκαιρινών φεστιβάλ. Τον ρυθμό στο ξεκίνημα θα δώσουν οι **VNV Nation, The Soft Moon, Selofan, Rue Oberkampf, Ploho, Kalte Nacht** και **Youth Valley's**. Την Κυριακή στη σκηνή θα βρεθούν οι **Sisters of Mercy** με παλιότερα («*Temple of Love*», «*More, Lucretia My Reflection*», «*Dominion*» κ.λπ.) και καινούργια τους τραγούδια. Στο line up της δεύτερης ημέρας και οι **She Past Away, Actors, Absolute Body Control, Mecano Un. LTD, Mechanimal** και **Data Fragments**.
Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, 22 & 23 Ιουλίου, από τις 18:00

7 «Αγρίμι» η Λενιώ Κακλέα

Τόποι ηρεμίας και διαλογισμού, έκστασης και έντονης ζωής, τα δάση μπορεί να είναι και απειλητικά περιβάλλοντα. Η γνωστή χορογράφος επιστρέφει στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου με τη νέα της δουλειά, έχοντας στο πλευρό τους χορευτές **Γιώργο Κοτσιφάκη** και **Ιωάννα Παρασκευοπούλου**. Στο «*Faune*» εστιάζει στην αγριότητα των σωμάτων. Οι ασκήσεις, οι χοροί και οι τελετουργίες που αναπτύσσει εξερευνούν αυτόν τον φυσικό και φανταστικό τόπο όπου συντελείται η διάλυση των ταυτοτήτων και η μεταμόρφωση των σωμάτων.

Πειραιώς 260, 20 Ιουλίου στις 21:30

©JEAN LOUIS FERNANDEZ

9 Στη «Λίμνη» της Ζιζέλ Βιεν

Με υλικά τον χορό, τη μουσική και το θέατρο χτίζει εδώ και 20 χρόνια τον δικό της ατμοσφαιρικό κόσμο με έντονα εικαστικά στοιχεία. Επιστρέφοντας στα μέρη μας, η Γαλλοαυστριακή σκηνοθέτρια και χορογράφος, στο «*L'Étang*» αφηγείται την ιστορία ενός παιδιού που νιώθει απόρριψη από την οικογένειά του και φτάνει να σκηνοθετήσει την αυτοκτονία του. Η παράσταση βασίζεται στο σχετικό σύντομο θεατρικό του Ρόμπερτ Βάλζερ. «Ντυμένη» με ηλεκτρονικά κχοτοπία και υπνωτιστικούς φωτισμούς επιδιώκει να φωτίσει τους ενοχλητικούς υπαινιγμούς του συγγραφέα για την παιδική κακοποίηση, την αιμομιξία και το οικογενειακό τραύμα.

Πειραιώς 260, 20 Ιουλίου στις 21:00

10 Η Λεονί εν αναμονή

Τη «συναντήσαμε» πέρσι για τέσσερα βράδια στην ταράτσα του Γαλλικού Ινστιτούτου και τώρα επιστρέφει για μια δωρεάν παράσταση στο πλαίσιο του προγράμματος «Όλη η Αθήνα μια σκηνή» του Δήμου Αθηναίων. Η τελευταία – γραμμένη το 1911 – κωμωδία του Ζωρζ Φεντώ που σκηνοθετεί ο **Τάσος Πυργιέρης** εστιάζει στα προβλήματα μιας γνώριμης αστικής οικογένειας καθώς η απαιτητική έγκυος Λεονί ταλαιπωρεί τον σύζυγό της συνεχώς με τις ιδιοτροπίες της, στις οποίες ομονοούν, συμμετέχοντας και οι γονείς της.

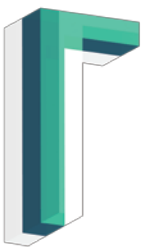
Θέατρο Κολωνού, 24 Ιουλίου στις 21:00

«Τζόνι Γκιτάρ»

11 Στα... άλλα θερινά

Σε πάρκα και μνημεία, οι δωρεάν προβολές του **Athens Open Air Film Festival** καλά κρατούν. Μας «ψήνουν» ν' ανηφορίσουμε στο Μέγαρο Δουκίσσης Πλακεντίας στην Πεντέλη (21/7 στις 21:30) για την εκθαμβωτική **Ιζαμπέλ Ατζάνι** ως «*Βασίλισσα Μαργκό*» στην ψηφιακά αποκατεστημένη ταινία του Πατρίς Σερό που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα στην πλήρη διάρκειά της. Ν' αράξουμε στο γήπεδο μπάσκετ του Άλσους Πετραλώνων για αμερικανικό σινεμά και... Μέλανι Γκρίφιθ από τα 80s – «*Άγριο θηλυκό*» του Τζόνθαν Ντέμι και «*Διχασμένο κορμί*» του Μπράιαν ντε Πάλμα στις 22/7, στις 21:30 και 23:30 αντίστοιχα. Και να απολαύσουμε το «*Τζόνι Γκιτάρ*», το θρυλικό γουέστερν του Νικόλας Ρέι με την Τζόαν Κρόφορντ στο Πάρκο Λογγίνου (26/7 στις 21:30).

ΓΕΥΣΗ

Του ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ

«Από τη στιγμή που δουλεύεις από το σπίτι, δεν είναι ανάγκη να είσαι στο σπίτι σου, με άλλα λόγια δεν υπάρχει ανάγκη να είσαι στη χώρα σου». Ο Αντώνης Τζαρουγκιάν θα μπορούσε να είναι ένας σύγχρονος φιλόσοφος που ανατέμνει τις σύγχρονες τάσεις σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

«Υπάρχει μια κοινωνική αναπροσαρμογή διεθνώς, καθώς ο covid λειτούργησε καταλυτικά στο να δουλεύει ο άνθρωπος από το σπίτι» λέει και μας καλωσορίζει στο Dope, το 3rd wave καφέ που άνοιξε συνεταιρικά πριν από λίγα χρόνια στο Μοναστηράκι και πλέον έχει γίνει μία κυψέλη για digital nomads και όχι μόνο.

Ο Τζαρουγκιάν είναι αεικίνητος. Όταν του ζητάς να σου συστηθεί επαγγελματικά απαντά ότι είναι «master roaster», φτιάχοντας τρόπον τινά μια γέφυρα με το μακρύ παρελθόν της οικογένειάς του: Αρμένιδες που στις αρχές του περασμένου αιώνα άνοιξαν καφεκοπτείο στην Κέρκυρα. Ο ίδιος συνεχίζει, 4η γενιά πλέον, προσαρμοσμένος στις τρέχουσες ανάγκες – εδώ και περίπου δύο μήνες έχει εντάξει τη λογική της τεχνητής νοημοσύνης στην παρασκευή του καφέ και των συνοδευτικών.

Ανοιχτόμυαλος και δεινός παρατηρητής, μιλάει με πάθος για τα σύγχρονα καφέ της πόλης –ειδικά του κέντρου–, στα οποία διαμορφώνονται οι νέες κοινότητες σκέψης. «Έχουμε δει μία μετακίνηση πληθυσμών παγκοσμίως, έντονη και μεγάλη, που δεν αφορά σε οικονομικά προβλήματα. Ο άνθρωπος συνεχίζει να δουλεύει για την ίδια εταιρεία, απλά μετακομίζει στην Ελλάδα ή σε οποιοδήποτε άλλο μέρος, φέρνει το laptop του και δουλεύει κανονικά, 8-10 ώρες την ημέρα, χωρίς να έχει φυσική παρουσία. Η Ελλάδα είναι μια χώρα πυλώνας αυτής της κατάστασης, διότι όλοι θέλουν να έρθουν να μείνουν εδώ, λόγω καιρού, καλής κοινωνικής ζωής, τιμών – ακόμα και ζευγάρια με παιδιά. Η Αθήνα είναι κέντρο για αυτούς».

Ο 48χρονος Κερκυραίος έχει σπουδάσει ψυχολογία και εξελικτική βιολογία στις ΗΠΑ, παρά ταύτα η βάση του είναι το Μοναστηράκι και ο industrial χώρος

που δημιούργησε στη συμβολή των οδών Αθηνάς και Βύσσης. «Γνωρίζω ανθρώπους κάθε μέρα, που δουλεύουν 8ωρο κανονικά. Ο χώρος εξ αρχής προσαρμόστηκε σε αυτή τη λογική – έχουν την ηριζα τους, μπορεί να έχει φασαρία, κι όμως δεν τους ενδιαφέρει ο θόρυβος. Αυτός που θα έρθει να δουλέψει εξ αποστάσεως δεν θέλει να κλειστεί σε ένα γραφείο ή στο σπίτι του, του αρέσει αυτή η κινητικότητα, τον κάνει να μη βαριέται, είναι σημαντικό».

Στον 1ο όροφο του καφέ βλέπεις περισσότερα laptops απ' ό,τι παρέες. Μεσημέρι Παρασκευής, έξω καύσωνας, μέσα ακούς διαφορετικές γλώσσες, κόσμος από παντού, αλλά όχι με το στίλ του τουρίστα. Απαλοί funk ήχοι δίνουν το πχόχωρμα. «Δεν είναι η συχαστήριο, πρέπει να γίνεται παραγωγή, να υπάρχει

αυτή η δυναμική και η κινητικότητα για να εμπνεύσει τον άλλον. Σε ένα μέρος που θα ήταν αποστειρωμένο δεν θα γινόταν η ίδια ζύμωση. Τι συμβαίνει τώρα; Έχεις ανθρώπους στον ίδιο χώρο, δίπλα δίπλα, από τελείως διαφορετικές κουλτούρες, επαγγελματικές προελεύσεις και γνωστικές αφετηρίες».

Το ζει σε καθημερινή βάση, βιώνει βήμα βήμα αυτή την εξέλιξη: «Σε έναν τέτοιο χώρο θα καθίσει δίπλα ο αρχιτέκτονας με τον φιλόσοφο, ο φιλόσοφος με τον γιατρό, ο γιατρός με τον βιολόγο – αρχίζει μία ζύμωση ιδεών. Έχω δει να γίνονται επαγγελματικά deals από αγνώστους που ήρθαν εδώ σε επαφή. Έγιναν γνωριμίες που δεν θα προέκυπταν διαφορετικά. Ανταλλαγή ιδεών. Πόσο εύκολα θα μπορούσε να καθίσει ένας αρχιτέκτονας δίπλα σε έναν φιλόσοφο, να δουλέψουν δίπλα δίπλα; Αυτή τη στιγμή η ανάγκη σύνδεσης της φιλοσοφίας με την αρχιτεκτονική είναι σημαντική – πρέπει να είναι μαζί. Φιλοσοφία και αρχιτεκτονική πρέπει να συμβαδίζουν, η αρχιτεκτονική πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στον πολιτισμό, για να έχεις πολιτισμό πρέπει να έχεις κουλτούρα, για να έχεις κουλτούρα πρέπει να έχεις φιλοσοφία, οπότε καταλαβαίνεις ότι σε όλα τα επαγγέλματα πλέον πρέπει να υπάρχει ο συνδυασμός, πρέπει να υπάρχει μια επικοινωνία, είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Δεν μπορεί να προχωρήσει η ιατρική χωρίς βιολογικές βάσεις, δεν μπορεί να προχωρήσει η αρχιτεκτονική χωρίς τον περιβαλλοντολόγο, οπότε αυτός ο συνδυασμός και η ανάγκη αυτών των ανθρώπων, ανεξαρτήτως από πού έρχονται, είτε είναι CEO είτε ένα νέο παιδί που κάνει την πρακτική του και πρέπει να γράφει μία εργασία για το πανεπιστήμιο, θα καθίσουν δίπλα, θα αρχίσουν να ανταλλάσσουν ιδέες, τους βλέπω να μιλάνε ασταμάτητα – βοηθάει η μορφή του μαγαζιού, καθώς είναι self service». Πώς ξεκινά η συζήτηση; «Μπορείς να προσέχεις τα πράγματά μου, για να φέρω τον καφέ μου;». Τόσο απλά... Ο Αντώνης Τζαρουγκιάν νιώθει ότι βρίσκεται στο κέντρο του κόσμου. «Αυτός που θα καθίσει δίπλα μου, ίσως είναι από την άλλη άκρη του κόσμου και κάνει μια πρωτοποριακή έρευνα στη βιοχημεία, που μπορώ να το συζητήσω κι εγώ από την πλευρά μου με το AI».

Κι όλο αυτό το αντιλαμβάνεται ως μία σύγχρονη τάση με προοπτική. «Θα γίνει παγκόσμιο – η Αθήνα ενδείκνυται αυτή τη στιγμή. Αυτό το είδος τα μέρη θα είναι αναγκαία, θα είναι ο τόπος για την πνευματική και οικονομική πρόοδο και την ανταλλαγή ιδεών που θα ορίσει το μέλλον της ανθρωπότητας. Τα καφέ έχουν υπάρξει τόπος σύναξης και κοινωνικής ζύμωσης που άλλαξαν την πραγματικότητα».

Το προχωρά ακόμα περισσότερο: «Ορίζεις το μέλλον μέσα από αυτό – δεν είσαι μόνος, αν έρθεις δέκα φορές, θα ξέρεις τους τριγύρω. Τους έχω μάθει, γινόμαστε φίλοι, δημιουργούνται νέες κοινότητες μέσα στα καφέ, έρχονται κοντά άνθρωποι από άλλες κουλτούρες και θρησκείες. Στα καφέ γίνεσαι πιο δημιουργικός. Ποτέ δεν νιώθω τη στατικότητα που υπάρχει στα παραδοσιακά καφέ. Εδώ γίνεται δουλειά, παράγεται έργο. Υπάρχει ενέργεια, υπάρχει φασαρία, αλλά είναι παραγωγικό, δεν επικρατεί μια βαλτωμένη κατάσταση».

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Barbie *** (UNE BELLE COURSE) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γκρέτα Γκέργουικ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μάργκο Ρόμπι, Ράιαν Γκόσλινγκ, Αριάνα Γκρίνμπλατ, Έμα Μακί, Γουίλ Φέρελ

Κι ενώ όλα βαίνουν καλώς στην BarbieLand, τον ειδυλλιακό τόπο όπου κάθε Μπάρμπι (Μπάρμπι-γιατρός, Μπάρμπι-δικαστής, Μπάρμπι-μητέρα κ.λπ.) έχει ξεχωριστή αξία, η χρυσόσκονη αρχίζει να διαλύεται όταν η κλασική Μπάρμπι εκφράζει κάποιες αμφιβολίες γύρω από τον σκοπό της ύπαρξής της.

«Σε απασχολεί ποτέ ο θάνατος;» και «τι υπάρχει άραγε στον πραγματικό κόσμο;» Αυτά και μερικά ακόμη ζόρικα ερωτήματα μπαίνουν στο όμορφο κεφαλάκι της πρωταγωνίστριας, προκαλώντας τις πρώτες υπαρξιακές της ανησυχίες. Κι ενώ όλα τα προβλήματα φεμινισμού και ισότητας δείχνουν να έχουν λυθεί στον μητριαρχικό κόσμο της Μπάρμπι, κάποια στιγμή το εξακολουθητικό πάρτι ευτυχίας και ανεμελιάς αρχίζει να γίνεται ρουτίνα. Η Γκρέτα Γκέργουικ («Μικρές κυρίες», «Ladybird») έρχεται με την αιχμηρή της γραφή να οβήσει όλες τις αρνητικές κριτικές για την «παρεξηγημένη» παιδική κούκλα της Mattel. Στην πρωτότυπη και φευγάτη κωμωδία της, το σαρδόνιο χιούμορ δένει με το διασκεδαστικό ζωντάνεμα ενός πληθωρικού σύμπαντος λουσμένου στο ροζ. Στη ζωή της «στερεοτυπικής Μπάρμπι», την οποία ερμηνεύει με συγκρατημένη περηφάνια η Μάργκο Ρόμπι, μπορεί να μη χωρούν στενόχωρες σκέψεις ή περιπλοκα συναισθήματα, όμως αυτό δεν σημαίνει ότι το άγνωστο δεν την αφορά. Η απόφαση να το σκάσει από τον πολύχρωμο κόσμο της για να πάρει μυρωδιά από την αληθινή ζωή, τη φέρνει πρόσωπο με πρόσωπο με τη φρικτή, πατριαρχική – αναμενόμενα extreme η κωμική παράσταση του Γουίλ Φέρελ ως CEO της Mattel – πραγματικότητα. Τα σύμβολα της καταπιεστικής για τις γυναίκες πατριαρχίας υπάρχουν παντού στο, επίσης πολύχρωμο και πλιόλουστο, Λος Άντζελες και ο αφελής Κεν (άξιος στον αυτοσαρκασμό του ο Γκόσλινγκ) που συνοδεύει την Μπάρμπι στο ταξίδι της αυτογνωσίας της, παίρνει κάποιες ιδέες για το πώς θα αλλάξει τα πράγματα στην BarbieLand. Η σκηνοθετική φρεσκάδα και ο αέρας ανανέωσης δεν είναι άγνωστες λέξεις στο σινεμά της Γκέργουικ. Η 40χρονη Αμερικανίδα δημιουργός αποκαθιστά την αξία της Μπάρμπι με μια σειρά απόψεων (συνυπογράφει το σενάριο με τον σκηνοθέτη και σύντροφό της Νόα Μπάουμπαχ) που όχι μόνο βρίσκονται μακριά από τα επιδερμικά σχόλια και τους συνήθεις αφορισμούς για την «ανεγκέφαλη ξανθιά κούκλα», αλλά προσφέρουν τροφή για αρκετή και γόνιμη σκέψη γύρω από το ζήτημα της γυναικείας ενδυνάμωσης και χειραφέτησης. Από τη στιγμή μάλιστα που στο κάδρο εισέρχεται και το ιστορικό πλαίσιο γέννησης της θρυλικής κούκλας από τη Ρουθ Χάντλερ το 1959, η ανθρωπιά της Γκέργουικ πετυχαίνει διάνυξη στην συναισθηματική ένταση που συνοδεύει τα ανάλαφρα λυρικά πλάνα της.

JUST THE NOTES

Barbie ***

Το αιχμηρό-ροζ παραμύθι της Γκρέτα Γκέργουικ

Η ρίζα του κακού ***1/2

Η πιο δραματική ρίζα της Λορ Καλαμί

Ζαν ντι Μπαρί, η ερωμένη του βασιλιά **

Η Μαίγουντ απολαύει τον Τζόνι Ντεπ

Άκου τη μαμά (Cobweb) (-)

Καμία παιδική ασφάλεια από τους παραγωγούς του «Thelma»

Η περιπέτεια ****

Ο Μικελάντζελο Αντονιόνι αποκαλύπτει τις Κάννες του 1960

Blood Simple ****

Το ντεμπιού του Τζέιμς Κέμπελ και Ίθαν Κοέν

Ξαναπαντρεύομαι τη γυναίκα μου ****

Κλασικός και αγαπημένος Χάουαρντ Χοκς

* ΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ Το Χόλιγουντ κατεβάζει διακόπτη

Η ρίζα του κακού (L'ORIGINE DU MAL) ***1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σεμπαστιέν Μαρινιέ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λορ Καλαμί, Ντοριά Τιλιέ, Ντομινίκ Μπλαν, Ζακ Βεμπέρ, Σουζάν Κλεμάν

Η Στεφάν είναι μια σαραντάχρονη γυναίκα με τεράστια οικονομικά προβλήματα. Καθώς επιχειρεί να επανασυνδεθεί με τον ζάμπλουτο πατέρα της (ο οποίος την είχε εγκαταλείψει με τη μητέρα της όταν εκείνη ήταν ακόμη μικρό παιδί) έρχεται αντιμέτωπη με τα καχύποπτα μέλη της δεύτερης εκκεντρικής οικογένειάς του που υποψιάζονται ότι εμφανίστηκε από το πουθενά για να βάλει χέρι στην περιουσία τους.

Ξεκινάει σαν ένα συγκρατημένο οικογενειακό μελόδραμα με έντονη εσωτερικότητα, που σταδιακά ανεβάζει στροφές ενισχύοντας το πέπλο μυστηρίου γύρω από τη ζωή της Στεφάν. Πολύτιμη η συνδρομή της 48χρονης Γαλλίδας Λορ Καλαμί στον ρόλο, η οποία γυρίζει ταινίες σαν να υπάρχει χρόνος για χάσιμο (την είδαμε πρόσφατα στο «Δύο εισιτήρια για τις Κυκλάδες») καθώς φτιάχνει ένα πορτρέτο γεμάτο αμφισβησία και γκριζες περιοχές. Ο σκηνοθέτης Σεμπαστιέν Μαρινιέ («Το τελευταίο μάθημα») έχει την ικανότητα να δέσει υποδειγματικά το ψυχόδραμα με το σασπένς, πατώντας αρχικά σε κάποιες αδιευκρίνιστες – αν όχι ψυχολογικές – συμπεριφορές της ηρωίδας του. Όμως στη συνέχεια το σενάριο δεν ξεφεύγει από κάποιες εύκολες ή προβλέψιμες ανατροπές, με αποκορύφωμα το τραβηγμένο φινάλε. Φινάλε που πάντως έχει κάποιο νόημα αν αναλογιστούμε τον άκρως συμβολικό – και φεμινιστικό – τρόπο με τον οποίο ο Μαρινιέ επιλέγει να κλείσει την ιστορία του.

Ζαν ντι Μπαρί, η ερωμένη του βασιλιά (JEANNE DU BARRY) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαίγουντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μαίγουντ, Τζόνι Ντεπ, Μπενζαμέν Λαβέρν, Πιερ Ρισάρ, Μελβίλ Πουπό, Πασκάλ Γκερεγορί

Η 25χρονη Ζαν Βομπερνιέ, μια χαμηλής κοινωνικής στάθμης γυναίκα, χρησιμοποιεί τη γοητεία της για να ξεφύγει από την εξαθλίωση και γίνεται ερωμένη του Λουδοβίκου του 15ου.

Η ταινία που άνοιξε το φετινό φεστιβάλ των Καννών, δημιουργώντας μια ένταση σχετικά με την επανεμφάνιση του Τζόνι Ντεπ στην πρώτη γραμμή του κινηματογραφικού θεάματος, είναι μια στιλάτη, ατμοσφαιρική, αλλά και με περίσσειμα κακής εννοούμενης αυτοπεποίθησης. Η Μαίγουντ κάνει ό,τι μπορεί για να στρέψει την κάμερα πάνω της, σε σημείο να ζημιώνει ανεπανόρθωτα το φιλμ, αφήνοντας ακόμη και τον Τζόνι Ντεπ σε δεύτερο, τελείως διακοσμιακό, ρόλο. Ο πάλαι ποτέ σούπερ σταρ του αμερικανικού σινεμά δείχνει πιο κουρασμένος από ποτέ, σε έναν ρόλο που κάποτε θα έπαιζε στα δάχτυλά του χωρίς δυσκολία.

ΑΚΟΜΗ

▶▶▶ Με το «Blood Simple» (****), ένα εξαιρετικό αρχειακό φιλμ νουάρ του 1984, οι Τζέιμς Κέμπελ και Ίθαν Κοέν πραγματοποιούν το ντεμπιού τους στο σινεμά. ▶▶▶ Το «Άκου τη μαμά» (-) είναι ένα φιλμ τρόμου σε σκηνοθεσία Σάμιουελ Μπόουντνιν που αφηγείται την περιπέτεια του οκτάχρονου Πίτερ ο οποίος ακούει περίεργους ήχους στους τοίχους της κρεβατοκάμαράς του. ▶▶▶ Η αριστουργηματική «Περιπέτεια» (L'Avventura) (****) του Μικελάντζελο Αντονιόνι αφηγείται το χρονικό της εξαφάνισης μιας γυναίκας στη διάρκεια μιας κρουαζιέρας στη Μεσόγειο και τις συνέπειες του γεγονότος αυτού στη ζωή του εραστή και της καλύτερης φίλης της εξαφανισμένης. ▶▶▶ Το «Ξαναπαντρεύομαι τη γυναίκα μου» (****) του Χάουαρντ Χοκς, με τους Κάρλ Γκραντ και Ρόζαλιντ Ράσελ σε τρομερή φόρμα, είναι μια κλασική κομεντί που αποτελεί διασκευή του διάσημου θεατρικού έργου των Μπεν Χεκτ και Τσαρλς ΜακΆρθουρ, «Η πρώτη σελίδα».

«Στη χώρα της Μπάρμπι υπάρχει μόνο η μητριαρχία» (Barbie)

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΜΗΔΕΙΑ

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΙΟ ΠΟΛΥΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΥ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΤΩΝ ΦΕΤΙΝΩΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΩΝ ΜΑΣ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ **ΦΡΑΝΚ ΚΑΣΤΟΡΦ**

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

«Ο Σενέκας χαρακτήρισε τη Μήδεια θεά της εκδίκησης. Εγώ τη βλέπω σαν μια γυναίκα πάνω στο άρμα του πατέρα της Ήλιου που φεύγει κι αφήνει πίσω της έναν κόσμο να φλέγεται», δήλωνε ο Φρανκ Κάστορφ με αφορμή το επιδαύρειο ντεμπούτο του στις 21 και 22 Ιουλίου. Ακολουθώντας τις δαιδαλώδεις διαδρομές των συνειρμών και συνδέοντας διαφορετικά κείμενα από διαφορετικές εποχές, ο 72χρονος ρηξικέλευθος σκηνοθέτης και ιστορικός διευθυντής της βερολινέζικης Φολκσμπινε, που σφράγισε το «γερμανικό στίλ», επιστρέφει στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου για να παρουσιάσει σε παγκόσμια πρεμιέρα τη δική του Μήδεια. Μια παράσταση που βασίζεται στην τραγωδία του Ευριπίδη, σε συνδυασμό όμως με τον λόγο του Γερμανού συγγραφέα Χάινερ Μύλλερ και την ποίηση του «καταραμένου» Αρθούρου Ρεμπώ. Πώς βλέπουν, όμως, την ηρωίδα οι πέντε γνωστές πρωταγωνίστριες που την ερμηνεύουν; Ποια η φράση από το έργο που νχεί πιο δυνατά στη σκέψη τους; Και τι κρατούν από αυτή την εμπειρία;

Στεφανία Γουλιώτη

Ο Φρανκ Κάστορφ έχει χτίσει ένα σύμπαν τόσο πλούσιο που όλες οι πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης μπορούν να υφίστανται στο καινούργιο έργο που έχει δημιουργήσει. Είναι σαν η Μήδεια να εκπροσωπεί όλους τους ανθρώπους, αλλά κυρίως τους εξόριστους, τους καταπιεσμένους, τους αδικημένους. Ακούγονται φράσεις όπως «Πατρίδα μου είναι η εξέγερση» ή μαρτυρίες από εξόριστες γυναίκες στη Μακρόνησο. Ταυτόχρονα, μια γυναίκα πουλιέται μέσα σε ένα καρτσάκι του σούπερ μάρκετ. Αυτό το έργο δεν είναι πια η Μήδεια έτσι όπως την ξέρουμε και σωστά κατά τη γνώμη μου γιατί κανείς δεν ξέρει στην πραγματικότητα τι και ποια είναι η Μήδεια.

Τα πάθη του ανθρώπου είναι ένας κυλός μέσα στον οποίο όλοι υπάρχουμε και πνιγόμαστε. Η συγκεκριμένη παράσταση είναι σαν ένας τεράστιος πίνακας που έχει ρίξει πάνω του όλα τα ανθρώπινα πάθη. Ο σκηνοθέτης μάς έμαθε να μη σκεφτόμαστε γραμμικά, ότι ακόμα και το άλογο έχει λογική. Λειτουργεί τόσο πολύ με το ένστικτο που ήταν αποκαλυπτικό. Σίγουρα πλέον θα λειτουργώ πολύ πιο απενοχοποιημένα σε οτιδήποτε κάνω και σίγουρα με ταράζει το πώς αυτός ο άνθρωπος εμπιστεύεται το ένστικτό του, τους κόσμους του και τους εφιάλτες του. Νομίζω ότι είναι ένα εφιαλτικό τοπίο αυτό που θα δείτε, μη λογικά πράγματα που τρομάζουν. Και τελικά αυτό καταφέρνει ένα έργο τέχνης, σε κάνει να ταράζεσαι χωρίς να μπορείς να βγάλεις μια λογική εξήγηση.

Για μένα η Μήδεια είναι μία μελλοθάνατη και σε σχέση με αυτό χρειάζεται να συνομιλήσω, με το πλησίασμα του θανάτου. Βέβαια αυτό δεν αιτιολογείται δραματουργικά. Δεν θα με δείτε απαραίτητα να μιλάω για τον θάνατο που έρχεται. Στη σκέψη μου νχεί δυνατά η φράση «Με την παρθένα νύφη σου, λάσων, δική μου η πρώτη νύχτα, είναι η τελευταία».

Σοφία Κόκκαλη

Είναι ιδιαίτερη αυτή η παράσταση και η ανάγνωση του έργου. Πιο πολύ φτιάχνεται μία αισθητική κατάσταση που έχει να κάνει με τον «κόσμο» του Φρανκ Κάστορφ. Δεν πάμε σε ψυχαναλυτικά χαρακτηριστικά ή σε ορισμούς ταυτότητας. Είναι ένα αρχέτυπο η Μήδεια. Μια γυναίκα έρημη, εξόριστη από την πατρίδα της, που τώρα εξορίζεται και από τον γάμο της και από τη γη όπου μένει. Επιχειρούμε να προσεγγίσουμε τη φύση της που είναι τόσο άγρια και σκληροπυρηνική γιατί τελικά προσπαθεί να σώσει τον εαυτό της και τα παιδιά της. Αλλά μέσα σε αυτό υπάρχει και κάτι πιο απλό, καθημερινό, μπορεί λογικό, πιο σύγχρονο.

Καθώς ερμηνεύω και τη Γλαύκη, αντιπροσωπεύω ίσως στην παράσταση πιο πολύ το νέο-ηλικιακό, αλλά και ψυχικά-, με την έννοια της ελπίδας. Η πρώτη φράση που μου εντυπώθηκε προέρχεται από το «Μήδειας υλικό» του Χάινερ Μύλλερ: «Και φωτιά ξερνάει η στάχτη που ήταν η καρδιά μου». Μου βγάζει πάρα πολύ έντονα τη δύναμή της και αυτό που την κινεί.

Ο σκηνοθέτης δεν ήρθε με ένα έτοιμο κείμενο. Δουλέψαμε βήμα βήμα, καθώς ο ίδιος προσπαθούσε να βρει δραματουργικούς τρόπους για το κάθε επεισόδιο, την κάθε στιγμή. Είχε, βεβαίως, προαποφασίσει κάποια πράγματα-π.χ. σε σχέση με τα σκηνικά και τη χρήση κάμερας-, αλλά κατά βάση στήνει την παράστασή του συνειρμικά, με τα υλικά και τους ανθρώπους που έχει μπροστά του. Μια σκηνή μπορεί να μην παιχτεί διαλογικά, όπως ήταν γραμμένη, αλλά να γίνει κάτι άλλο αντ' αυτής. Ήταν καινούργιος και πολύ ενδιαφέρων αυτός ο τρόπος για μένα.

Ευδοκία Ρουμελιώτη

Ο Φρανκ Κάστορφ είναι χαρισματικός, πανέξυπνος, με βαθιά γνώση, είναι πολύ ωραίο να δουλεύεις με έναν τεράστιο μύθο και να μην τον απομυθοποιείς. Η δουλειά μαζί του είναι «πόλεμος». Δεν υπάρχει τίποτα τακτοποιημένο. Κρατάω από εκείνον ότι το θέατρο θέλει τρέλα, πρέπει να βυθιστείς σε μια άλλη πραγματικότητα που αφορά το μέσα σου. Μας ζητάει να σπάσουμε την εικόνα μας, την εξωτερική, αλλά και την ψυχική.

Με αφετηρία τη Μήδεια ακουμπάει τρομερά ζητήματα. Τη θέση της γυναίκας σε μια ανδροκρατούμενη κοινωνία, που προσπαθεί να επιβιώσει και να βρει το δικό της. Το ότι καταστρέφουμε τη φύση. Πολιτικά θέματα. Και το πού πηγαίνουμε τελικά. Οι αναφορές του φθάνουν μέχρι τον σημερινό πόλεμο στην Ουκρανία, αλλά και στη Μακρόνησο των εξορίστων. Έχει έρθει τόσο διαβασμένος που ανακαλύψαμε κι εμείς πράγματα για τη δική μας ιστορία.

Μέσα από την ερμηνεία πέντε τελείως διαφορετικών ηθοποιών-και ως προς αυτό που μπορεί να παρουσιάσουν και σε σχέση με αυτό που είναι οι ίδιες-προσπαθεί να συνθέσει το παζλ της Μήδειας. Υπάρχει η τρυφερή, η σκληρή, η ερωτική πλευρά της, η σαγήνη της. Εγώ ερμηνεύω την πιο ευαίσθητη πτυχή της και την προσπάθειά της με πονηριά να εκδικηθεί τον Ιάσωνα. Έκανε τα πάντα για να είναι μαζί του και στο τέλος σκοτώνει τα παιδιά της, όχι για να τον εκδικηθεί, αλλά επειδή η ίδια είναι ήδη νεκρή.

«Τρελάθηκε η φύση, κυλάνε τα ποτάμια ανάποδα, το δίκαιο αντιστρέφεται, οι άνδρες κάνουν σχέδια πονηρά και τους θεούς κανέναν πλέον δεν τιμά. Έτσι και η δόξα η δική μου τη φήμη μου θ' αλλάξει. Έφθασε η ώρα της αξιοπρέπειας για το γυναικείο φύλο! Πείτε, κάντε πολέμους, σκοτώστε τις γυναίκες σας! Σας περιφρονώ άνδρες!»: για μένα αυτή η φράση είναι όλο το έργο, η πίστη που δεν έχουμ πια πουθενά. Έχει τρελαθεί ο πλανήτης με τη δική μας συμπεριφορά.

ΘΕΑΤΡΟ

Μαρία Ναυπλιώτου

Τα πράγματα στον Φρανκ Κάστορφ δεν είναι γραμμικά, πηδά από το ένα στο άλλο ανάλογα με το πώς στοχάζεται, με τις εκπλήξεις που δημιουργεί στον ίδιο και σ' εμάς. Γι' αυτό είναι πολύ δύσκολο και τόσο ενδιαφέρον να δουλεύεις μαζί του.

Η παράστασή του δημιουργεί μια νέα δραματουργία, αποδομεί και ανασυνθέτει το έργο αφηγούμενος ξανά την ιστορία με διαφορετικούς τρόπους, συμπεριλαμβάνοντας και άλλα κείμενα. Ο σκηνοθέτης μιλά για το αρχέτυπο της Μήδειας, όχι για τη Μήδεια ως ρόλο, και κάθεμιά από μας γεννάει διαφορετικές εκφάνσεις του αρχέτυπου. Στα κομμάτια που καλούμαι να ερμηνεύσω υπάρχει πιο έντονα η εκδίκηση, η οργή, η απελπισία, το σκοτάδι και οι πιο καταλυτικές δράσεις.

Δύο φορές, σε τελείως διαφορετικές συνθήκες, λέω: «Είμαι ο άγγελος της απελπισίας, με τα χέρια μου μοιράζω τη μέθη, την αναισθησία, τη λήθη, την πδονή, το μαρτύριο των σωματών». Νομίζω ότι αυτή η φράση σηματοδοτεί και συμπυκνώνει το κομμάτι που καλούμαι να ερμηνεύσω.

Αγγελική Παπούλια

Η παράσταση έχει συντεθεί από διαφορετικά κείμενα που συνθέτουν όλα μαζί το σύμπαν της Μήδειας. Μέσα από κείμενα του ποιητή Ρεμπώ, το «Μήδειας υλικό» του Χάινερ Μύλλερ, τη «Μήδεια» του Ευριπίδη, συντίθενται πολλά πρόσωπα της Μήδειας, πολλές οπτικές και πτυχές του ίδιου προσώπου, πολλές εκδοχές του ίδιου μύθου. Μια γυναίκα που την εξορίζουν, ολομόναχη, απροστάτευτη, διωγμένη, προδομένη, εγκαταλελειμμένη, δαιμονική, απο-μαγεμένη. Έχει χάσει κάθε επαφή με τον τόπο από όπου προέρχεται και στο παρόν βρίσκεται εξαρθρωμένη. Στην απέραντη μοναξιά. Σε ένα έρημο νεκρό τοπίο, αβοήθητη, εγκλωβισμένη, μακριά από τους θεούς της. Είναι σαν να ψάχνει απελπισμένα να ανασυνθέσει την ιερή της σχέση με την πραγματικότητα, αλλά δεν τα καταφέρνει. Διαφωνεί με τον υπάρχοντα κόσμο, συγκρούεται μαζί του, τον αντιμάχεται. Μέσα σε αυτό το φυσικό κενό της πραγματικότητας μονολογεί «Βιάσου, λοιπόν, και πριν χαθείς στο σκοτεινό σου δρόμο τα δυο παιδιά σου αποχαιρέτα και ύστερα οδήγησέ τα σε ένα σκοτάδι πιο βαθύ από το δικό σου».

Ο Φρανκ Κάστορφ μου άνοιξε ένα πεδίο στο τι δύναται να αφηγηθεί το θέατρο και πώς μπορείς να πεις μια ιστορία που την ξέρουν όλοι και έχει παρουσιαστεί ξανά και ξανά. Με ποιον τρόπο μπορείς να «πλουτίσεις» έναν πολύ γνωστό μύθο και να τον κάνεις να αφορά πολλές περιοχές. Κινεί και ωθεί όλους τους ηθοποιούς να υπερβούν τον γνωστό τους τρόπο αντιμετώπισης και να εκπλαγούν με αυτό που δεν φαντάζονται ότι μπορούν να κάνουν. **A**

INFO

Φρανκ Κάστορφ «Μήδεια», Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου, 21 & 22 Ιουλίου στις 21:00

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΟΓΙΑΣ

Όχι δεν χωριζόμαστε

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Μια παιδική κατασκήνωση, ένας ενήλικος υπαρκτός σε υπαρξιακή κρίση κι ένα καλοκαίρι που όλα μπορεί να συμβούν. Μιλάμε με τον **Γιώργο Στογιά** για τον ήρωα του τελευταίου του μυθιστορήματος «*Όχι δεν χωριζόμαστε*» (εκδόσεις Μελάνι) και όλα αυτά που τους κατατρύχουν, και τον Αλέξη και τον συγγραφέα.

— Ο ήρωάς σου αντλεί στοιχεία από τον σαλιντζερικό εφιάλτη του Χόλντεν Κόλφιλντ.

Όπως οι δίσκοι που λιώσαμε στην εφηβεία έχουν κολλήσει στα τοιχώματα της καρδιάς μας, έτσι κουβαλάμε και τα αντίστοιχα βιβλία. Έχεις δίκιο, εκεί υπάρχει «*Ο φύλακας στη σίκαλη*», αλλά και οι δύο «*Τροπικοί*» του Χένρι Μίλλερ που έχουν επηρεάσει καθοριστικά την ευαισθησία, την προσωπικότητα και αναπόφευκτα τη γραφή μου (όχι αναγκαστικά προς το καλύτερο, ίσως γιατί τα έπαιρνα απολύτως τοις μετρητοίς). Πιο κοντά στον Κόφιλντ είναι η πρωτοετής φοιτήτρια ηρωίδα από το μυθιστόρημά μου «*Εαρινό εξάμνο*». Ο Αλέξης έχει μια σχετική σοφία της ενήλικης εμπειρίας, όπως και μια πραγματική ζωή (οικογένεια, δουλειά), που πρακτικά φαίνεται ότι είναι διατεθειμένος να την κάψει, αρκεί να μπορέσει να μείνει λίγο περισσότερο κάτω από τον αδυσώπητο ήλιο του ατελείωτου καλοκαιριού.

— Πολιτικά συντηρητικός, αλλά αισθητικά ριζοσπάστης: ένας μπαμπόγερος που παλιμπαιδίζει ή μια ψυχή που σπαρταρά και δεν παραδίδεται; Μίλησέ μου για τον Αλέξη σου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο Αλέξης είναι ό,τι χειρότερο μπορείς να σκεφτείς για αυτόν, αλλά και ό,τι καλύτερο. Υπήρξαν αναγνώστες που τον προσέλαβαν εξαρχής ως ένα τέρας και επιθυμούσαν την εξάλειψή του, υπήρξαν και άλλοι που ταυτίστηκαν απολύτως μαζί του, πανηγύριζαν για τις επιτυχίες του και θλίβονταν για τα πάθη του. Ακόμα και να το ήθελα, δεν θα μπορούσα να δώσω γραμμή για τη σωστή ερμηνεία. Αυτό που ξέρω σίγουρα όμως είναι ότι στο ξεκίνημα ήμουν πολύ κακός μαζί του. Ήταν σαν να πρωταγωνιστούσε σε μια σεξοκωμωδία με υπαρξιακές αντηχήσεις, και το κοινό θα γελοούσε πρωτίστως μαζί του, ειδικά όταν θα προσπαθούσε να είναι σοβαρός. Όσο όμως η ιστορία προχωρούσε, ο χαρακτήρας ορθωνόταν και ζητούσε από μένα να τον σεβαστώ περισσότερο ως υπόσταση, ακόμα κι όταν έκανε βλακειές.

— Στο τέλος του βιβλίου παραθέτεις λεξικό με τα ονοματεπώνυμα των χαρακτήρων, που αγγίζουν τον αριθμό εβδομάδα. Για ποιον λόγο ανέβασες στη σκηνή τόση πολυφωνία και πόσο σε ζόρισε η διεύθυνση αυτής της big band, για να μιλήσω με όρους μουσικής, που ξέρω τόσο την αγαπάς.

Έχει αρκετά μειονεκτήματα η λογοτεχνία, αλλά για φαντάσου τα έξοδα μιας παράστασης με τόσους ηθοποιούς! Θα ήταν κρίμα να μην εκμεταλλευτώ τη δυνα

Γιώργος Στόγιας
OXI DEN XWORIZOMASTE
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΛΑΝΙ

νατότητα του μέσου για πολυπρόσωπο cast, δεδομένου ότι αυτό απαιτούσε και το θέμα μου. Η ζωή μιας κατασκηνωσης όπως αυτή που περιγράφω, με πληθυσμό (παιδιά και προσωπικό) κοντά στα οκτακόσια άτομα, σε περιορισμένο χώρο για κάθε περίοδο τριών εβδομάδων, τρέφεται από μαζικά θεάματα. Όλοι συμμετέχουν και όλοι παρακολουθούνται. Υπάρχουν οι προγραμματισμένες τελετουργίες, όπως επίσης και «δράματα» που σε

μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό είναι εκτός επιτελικού ελέγχου. Η σύνθεση των δύο αυτών πλευρών, των επαναλήψεων και των ανατροπών, φτιάχνει τον εκάστοτε κατασκηνωτικό μύθο. Οι εβδομάδα χαρακτήρες που ανέφερες περιλαμβάνουν τους πρωταγωνιστές, τους δεύτερους και τους τρίτους ρόλους. Είναι αυτοί που είτε επειδή βρέθηκαν στην ακτίνα δράσης του Αλέξη, είτε επειδή είχαν τις δικές τους επιθυμίες και φιλοδοξίες, κατάφεραν να ξεχωρίσουν από τους εκατοντάδες κομπάρσους. Η συγκεκριμένη συνθήκη κλειστού περιβάλλοντος, με κοινοτιστικά στοιχεία και ημερομηνία λήξης, ένα «γκροτέσκο ομοίωμα της κοινωνίας» όπως την

περιέγραψε ο ψυχίατρος Αθανάσιος Αλεξανδρίδης σε σημείωμά του για το βιβλίο μου, με κινητοποιεί συναισθηματικά και φαντασιακά. Νιώθω άνετα στην αποτύπωσή της (κάτι ανάλογο ήταν η φοιτητική ζωή σε ένα επαρχιακό πανεπιστήμιο που χρησιμοποίησα ως πλαίσιο στο εαρινό εξάμηνο). Ίσως επειδή σε τέτοιες καταστάσεις, είτε ως δρων υποκείμενο εντός αυτών, είτε ως δημιουργός ιστοριών, ενισχύω και ταυτόχρονα καταστρέφω το ζωτικό (μου) ψέμα ότι η μείωση της ιδιωτικότητας μειώνει και την αίσθηση της μοναξιάς.

— Εκτός από τον Σάλιντζερ, θεωρώ πως το μυθιστόρημά σου πατάει και πάνω σε Φίλιπ Ροθ στρατηγικές.

Ο Φίλιπ Ροθ είναι η μεγαλύτερη λογοτεχνική επιρροή μου στη δεύτερο μισό (το ενήλικο με τις ευθύνες) της ως τώρα ζωής μου. Δεν τον είχα διαβάσει έφηβος ή φοιτητής, πέρα από το αναπόφευκτο «Βυζί», στο οποίο δεν είχα βρει αυτά που περίμενα από το εξώφυλλο. Παντρεμένος όμως, με μικρά παιδιά, με πρωινή δουλειά και συνειδητοποιώντας αργά και βασανιστικά ότι μάλλον δεν θα γινόμουν ποτέ επαγγελματίας σκηνοθέτης θεάτρου, έπεσα με τα μούτρα στο έργο του Φίλιπ Ροθ. Δεν είναι υπερβολή να πω ότι η μαγεία της γραφής του με έσπρωξε και μου έδωσε την έμπνευση να δοκιμάσω τις δυνάμεις μου στο πρώτο μου μυθιστόρημα. Με

ικανοποιεί ότι ο λογοτεχνικός μου κόσμος έχει πολύ ισχυρές επιρροές από τον Ροθ (και από άλλους συγγραφείς που μου σύστησε μέσα από τα δοκίμια του, όπως ο Τζον Άρνταϊκ). Είναι ένα πρότυπο που θα άξιζε να κοπιάζει κανείς ματαίως δέκα ζωές για να του μοιάσει. Αυτό που ήθελα να πω με το «OXI DEN XWORIZOMASTE» είναι αδιαχώριστο με την αφήγηση της ιστορίας του. Ο κάθε αναγνώστης μπορεί να φτιάξει τη δική του ερμηνεία, κάτι που εξαρτά

ται από το πόσο του πρόσφερε ευχαρίστηση σε πρώτο επίπεδο, αλλά και από τη γενικότερη πολιτισμική του σκευή, τις ιδεολογικές του αξίες και προτεραιότητες, όπως επίσης και τις προκαταλήψεις του. Ειλικρινά, από τη στιγμή που το βιβλίο έχει φύγει από τον έλεγχό μου, δεν πιστεύω ότι έχω πάνω του μεγαλύτερη εξουσία επένδυσης/επιβολής νοήματος από οποιονδήποτε άλλον έχει μπει στον κόπο να το διαβάσει. Για την Πτώση του Αλέξη μπορώ να δεχτώ κάθε άποψη που έχω ακούσει σχετικά με το αν ήταν δίκαιη ή άδικη, απρόβλεπτη ή μοιραία, εσωτερική του ανάγκη ή κοινωνική επιταγή, σημείο των καιρών ή κλασική τιμωρία για την ύβρη. **A**

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΠΑΡΤΑΛΗ

Εικόνες και λέξεις για τα μάτια σας μόνο καθημερινά στο athensvoice.gr

ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΟΝΑΤΙΣΩ

Θέλω να γονατίσω και να σας πιπιλωθώ παίζοντας με το υργό μου χτύπημα.

Κοίταξα σε σας, βάλατε τις μπάλες σας και μείωσε τη γλώσσα μου από την κορυφή και το κάτω μέρος του φρεατίου, έτσι.

Θέλω να νιώσω το κοτόπουλο να βυθίζεται μέσα μου. Θέλω πραγματικά αυτό.

Επικοινωνήστε μαζί μου εδώ.

ΑΣ

ΜΕ ΤΟ ΑΣΤΡΟ ΣΤΟΝ ΩΜΟ

Σε περιμένω Στην όχθη της νύχτας Με το άστρο στον ώμο Ανθυπολοχαγέ του έρωτα Μαέστρο της melagholiaiv Παιδί ξυπόλητο Με το άστρο στον ώμο Στην όχθη της νύχτας Σε περιμένω.

ΑΣ

ΣΠΙΤΙ

Για δεξ και που μένω τι υπομένω για να μπορώ να είμαι μακριά σου αγαπώντας άλλους να είμαι.

ΑΣ

Ζήτω τα καμένα κορίτσια!

Μ' αρέσουν τα καμένα κορίτσια με το σημάδι του "χι" στην ξεφλούδισμένη πλάτη και τη μυρωδιά του αντηλιακού. Εκείνες, όμως, που δεν αντέχονται με τίποτα είναι οι χαϊρέκακες φιλεναδίτσες τους, με τα "Στα 'λεγα εγώ" τους, πακέτο με ένα σαδιωτικό γελάκι τύπου "Αχ, καλά να πάθει με σακατόπαιδο, ας μ' άκουγες".

Για τους ίδιους λόγους, όταν πεθαίνουν οι αλκοολικές, οι προξοδές και οι ερωτευμένες, οι άλλες λένε "Μα, τη μιλάκα, το είχε ξεσκίσει στη ρακή, στην πρέφα, στο δράμα". Ας και η δικιά μας έπινε με το σκούτι τους, ντίλαρε με τα λεφτά τους και γαμίσταν με το πράμα τους.

Κατάνια.

ΑΣ

ΑΚΑΛΑΜ ΑΛΑΚ Α

Επειδή η έκφραση "Α ΚΑΛΑ ΜΑΛΑΚΑ" διαβάζεται και ανάποδα, δε σημαίνει ότι τα λάθη μας μπορούν να ξεγίνουν, ούτε ότι οι έρωτες που σβήσαν μπορούν να ξαναγίνουν.

ΑΣ

Μεταξύ εικονογράφησης του κειμένου και κειμενογράφησης της εικόνας, ο ζωγράφος και κινηματογραφιστής Άγγελος Σπάρταλης μοιράζεται το φετινό καλοκαίρι ένα διαφορετικό ημερολόγιο. Πυρακτωμένες σκέψεις μέσα στην ντάλα του θέρους, pin up girls από καλοκαίρια άλλων δεκαετιών και αιώνων, μικρά, γρήγορα, πυρετικά σχέδια, συναντώνται κάπου ανάμεσα στα πρωινά διαβάσματα, τις απογευματινές βόλτες και τις νυχτερινές αϋπνίες. Καθημερινά στο athensvoice.gr ο καλλιτέχνης Άγγελος Σπάρταλης μάς βυθίζει με τον δικό του τρόπο για λίγα ή περισσότερα δευτερόλεπτα στον ωκεανό των λέξεων και των χρωμάτων. Τι σχέση έχουν τα σύμβολα χημικών στοιχείων κι ενώσεων με τις ανθρώπινες σχέσεις; Τι ακούμε όταν κλείνουμε τα μάτια; Πού έχουμε δει την ωραιότερη θέα; Με mixed media τεχνική, ο Άγγελος Σπάρταλης φτιάχνει τα δικά του αιφνιδιαστικά bumper stickers χωρίς κολλήματα, μικρά ποιήματα – θραύσματα από ένα καυτό καλοκαίρι που είναι διαφορετικό για κάθε ψυχή.

Ο Άγγελος Σπάρταλης είναι ζωγράφος και κινηματογραφιστής. Μεγάλωσε στην Κρήτη και στο Ντίσελντορφ της Γερμανίας. Είναι απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Μηχανολογία - Αεροναυπηγική). Έχει αποσπάσει, μεταξύ άλλων, το Βραβείο Καινοτομίας και Ψηφιακών Εφέ της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου (2014) και τον Χρυσό Ψηφιακό Αλέξανδρο μαζί με το Βραβείο Κοινού του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (2008). Το 2014 η Titanium Yiayianos Gallery του αφιέρωσε το περίπερό της στη φουάρ ART-ATHINA, όπου παρουσιάστηκε η έκθεσή του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» σε επιμέλεια Μάνου Στεφανίδη, και το 2015 το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης συνδιοργάνωσε με τον Δήμο Αγίου Νικολάου Κρήτης την έκθεσή του «Η απολογία του Σωκράτη στο Kaufbeuren» σε επιμέλεια Μαρίας Μαργαρίτου. Το 2022 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ATHENS VOICE BOOKS το βιβλίο του «Μαρία και Στέλλα», ένα άναρχα εικονογραφημένο Lesbo-Western. Ζει στη Νεάπολη Εξαρχείων και στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης.

Διηγήματα των 121 λέξεων ακριβώς

Ο συγγραφέας **Αλέξανδρος Ρασκόλνικ** μάς μιλάει για το βιβλίο του με τις αυστηρά μετρημένες λέξεις

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Στην εποχή του XXL, του Think Big, των 24ωρων θεατρικών παραστάσεων, του binge watching τηλεοπτικών σειρών απνευστί μέσα σε ένα Σαββατοκύριακο, των φλύαρων podcast και των βιβλίων ογκόλιθων των 800 σελίδων, ήρθε ξαφνικά στα χέρια μας από τις εκδόσεις Φερενίκη, ένα βιβλίο με δελεαστικό τίτλο: «121 λέξεις ακριβώς». Διηγήματα του Αλέξανδρου Ρασκόλνικ (ψευδώνυμο) που ζιπάρει μέσα σε 121 λέξεις (μετρημένες μία μία) τις ιστορίες του, που όλες ίσως κρύβουν ένα μεγάλο μυθιστόρημα πίσω από την οικονομία τους.

Τα διηγήματα διαβάζονται με μια ανακουφιστική, καλοκαιρινή ελαφρότητα, αλλά έντεχνα αναμοχλεύουν σκοτεινές σκέψεις και εικόνες στο μυαλό σου, αρχαίους μύθους και σύγχρονους αστικούς ήρωες. Η ακαριαία εξέλιξη τους έχει δυναμικό αποτέλεσμα στον αναγνώστη. Και φυσικά, όλα έχουν μια κινηματογραφική καρδιά: είναι σαν ταινίες μικρού μήκους έτοιμες να γίνουν πραγματικότητα (το ευχόμαστε).

Επίσης σε βάζουν «στο παιχνίδι του edit». Να σκεφτείς ή και να προσπαθήσεις να ακολουθήσεις τον περιορισμό σε φράσεις, SMS, αναρτήσεις, mail και συζητήσεις. Είναι σχεδόν εθιστικό.

Αναζήτησα τον κύριο Ρασκόλνικ μέσω mail, σεβόμενος τη διάθεσή του για ιδιωτικότητα, αλλά δεν αντιστάθηκε να του ζητήσω να παίξει το παιχνίδι του και στις απαντήσεις που θα μου έδινε: να είναι όλες 21 λέξεις ακριβώς.

Αλέξανδρος Ρασκόλνικ
121 λέξεις ακριβώς
Εκδόσεις Φερενίκη

— Το βιβλίο σας με προκαλεί να σας ζητήσω να απαντήσετε σε κάθε μία από τις παρακάτω ερωτήσεις με έναν καθορισμένο αριθμό λέξεων – ας πούμε 21 λέξεις η κάθε απάντηση. Συμφωνείτε να παίξουμε αυτό το παιχνίδι; Αν όχι, απαντήστε απλώς στις ερωτήσεις με όσες λέξεις θέλετε. Γιατί, λοιπόν, συμφωνείτε ή όχι; Γράφοντας, συνειδητοποίησα πως οτιδήποτε μπορεί να λεχθεί με «121 λέξεις ακριβώς». Ας δοκιμάσουμε αν μπορεί να γίνει το ίδιο, με 21!

— Τι σας ώθησε να γράψετε μικρά διηγήματα σε 121 λέξεις; Η λογοτεχνική πρόκληση του ορίου λέξεων ή η ακαριαία επίδραση στον αναγνώστη που έχουν τέτοια μικρά διηγήματα; Και γιατί; Όλα ξεκίνησαν τυχαία, από μια ηλεκτρονική πρόσκληση που έλαβα να συμμετάσχω σε σχετικό ομαδικό εγχείρημα. Στην πορεία, η ιδέα με καταγόρευσε.

— Ζούμε σε μία εποχή που όλα γίνονται σε X-Large εκδοχές: τριώρες ταινίες, binge watching τηλεοπτικών σειρών όλων των επεισοδίων μαζί, βιβλία 800 σελίδων, 24ωρες θεατρικές παραστάσεις. Εσείς πώς βρεθήκατε στην X-small εκδοχή έκφρασης; Να είναι, άραγε, τόσο μεγάλο το κενό μέσα μας ώστε ν' αναζητούμε θηριώδεις εκδοχές πραγμάτων, προκειμένου να γεμίζουμε; Δεν έχω ιδέα!

— Φαντάζομαι το πιο δύσκολο σημείο στο έργο σας θα ήταν το editing – το να κόψετε λέξεις για να έρθει το επιθυμητό αποτέλεσμα των 121. Ήταν όντως αυτό; Και πώς το διαχειριστήκατε τεχνικά αλλά και λογοτεχνικά; Αρχικά, η επιμέλεια ήταν όντως κοπιώδης. Λίγο αργότερα, με κάποιον μαγικό τρόπο, η πρώτη γραφή έπεφτε όλο και πλησιέστερα στον στόχο.

— Υπήρξε στιγμή που κάποια ιστορία να ήταν μικρότερη των 121 λέξεων και να έπρεπε να την «τροφοδοτήσετε» με έξτρα λέξεις; Συμβαίνει κι αυτό, καθόλου σπάνια. Αλλά, όπως θα φαντάζεστε, το «γέμισμα» μιας ιστορίας είναι πάντα απλούστερο από την, συχνά «ψυχοβγαλτική», περικοπή λέξεων.

— Στη ζωή σας γενικά είσαστε λιγόλογος; Αντίθετα, κάποιος φίλος ισχυρίζεται ότι είμαι μεγάλη γλωσσοκοπανά! Όταν όμως βαριέμαι την ομήγυρη, η πικρή αλήθεια είναι ότι γίνονται αντιπαθέστατα λακωνικός.

— Προτιμάτε και τις ταινίες μικρού μήκους; Το μέγεθος δεν μετράει, που λένε, εφόσον ο δημιουργός έχει κάτι να πει – κι αυτό, φυσικά, δεν αφορά μόνο στον κινηματογράφο.

— Από τις ιστορίες σας, οι περισσότερες είναι αρκετά σκοτεινές θα έλεγα. Αυτό έχει να κάνει με το όριο λέξεων ή ήταν η έμπνευσή σας αυτή; Ένας σκοτεινός επιλογος ενδεχομένως να υπηρετεί ευκολότερα

τη συγκεκριμένη φόρμα, αλλά αυτή, βεβαίως, δεν είναι αναγκαία συνθήκη. Ολοδικό μου το «ανάθεμα»!

— Πώς επιλέξατε τα θέματά σας; Υπάρχει ένα βλέμμα προς την αρχαία Ελλάδα σε αρκετά διηγήματα του βιβλίου. Βλέμμα προς την αρχαία Ελλάδα, όχι. Όμως, τη δίτομη «Ελληνική Μυθολογία» του Ζαν Ρισπέν σε επιμέλεια Σπύρου Μαρινάτου, την ξεφυλλίζω παιδιόθεν.

— Πιστεύετε ότι η οικονομία λέξεων γενικά, δίνει σε ένα κείμενο ένα πιο «σκληρό» και κυνικό ύφος. Συνέβη το ίδιο με τα διηγήματά σας; Απειράριθμα δείγματα ποιητικής, κυρίως, δημιουργίας που η οικονομία λέξεων είναι κρίσιμη, μάλλον συνηγορούν στο αντίθετο. Είναι περισσότερο το «ανάθεμα» που προλέγαμε.

— Πιστεύετε ότι σε αυτά που δεν λέγονται ή στα υπονοούμενα κρύβονται οι μεγάλες αλήθειες; Θαρρώ ότι οι μεγάλες αλήθειες δεν μπορούν να κρυφτούν. Αναδύονται μ' ένα βλέμμα, μια χειρονομία. Αρκεί να θέλουμε να τις δούμε.

— Κάθε διήγημα συνοδεύεται και από ένα σχέδιο του εικονογράφου Στάθη. Θα έλεγα ότι κι εκεί υπάρχει ένας μιμητισμός. Πώς έγινε αυτή η συνεργασία; Ο Στάθης είχε την καλλιτεχνική ελευθερία που του αρμόζει κι όπως αργότερα μου εξομολογήθηκε, το πενάκι του αγάπησε τις λέξεις μου.

— Το Αλέξανδρος Ρασκόλνικ είναι ψευδώνυμο. Υπάρχει κάποια ιστορία πίσω από αυτό; Ρασκόλνικους (Расколъники) ονόμαζε η ρωσική Εκκλησία τους αποστάτες. Ο άλλος μου εαυτός, μάλλον πασχίζει να βγει απ' τον κοινωνικό κυλό που... βουλοπλέει.

— Ποιο είναι το πιο αγαπημένο σας διήγημα από το βιβλίο και γιατί; Πώς θα μπορούσα να διαλέξω; Είναι όλα τους παιδιά μου! Έτσι, ο εκδότης ανέλαβε να επιλέξει από ένα δεκαπλάσιο σώμα ιστοριών.

— Θα θέλατε να δεχθείτε και την πρόκληση του Έρνεστ Χέμινγουεϊ – που είχε γράψει την περιβόητη ιστορία των 6 λέξεων («For Sale: baby shoes, never worn»); Θα μας γράψετε εδώ και τώρα μία ιστορία 6 λέξεων;

* Φαιδρότατη κοσμοπλημμύρα χλεύαζει την απουσία σου.

* Οπλίζοντας το περιστροφικό, χτύπησε την εξώπορτα.

* Ένα βλέμμα φαντασμαγορικότερο απ' τα πυροτεχνήματα.

* Ο Λίβας με μαστίγωνε. Βογκούσα ηδονικά.

* Με χειροπέδες πισθάγκωνα, τα χειρότερα έπονται.

* Ικέτης έπεσε. Οι Μοίρες ήταν ανέδotes.

* Ξεψύχωσε με το χαλινάρι στα δόντια.

* Τα «Δωρεάν» φάρμακα, είναι περιττή πολυτέλεια.

Για τον Pynchon

Ο Θανάσης Μήνας γράφει για τον μεγάλο σιωπηλό Αμερικανό συγγραφέα

Ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με το έργο του Thomas Pynchon το 1998, όταν οι εκδόσεις Χατζηνικολή, που έχουν μεταφράσει τα περισσότερα μείζονα έργα του, κυκλοφόρησαν το «Ουράνιο τόξο της βαρύτητας», εικοσιπέντε ολόκληρα χρόνια μετά από την πρώτη έκδοσή του στο εξωτερικό. Δεν ήταν το πρώτο του έργο που μεταφραζόταν στα ελληνικά· είχε προηγηθεί η μετάφραση του Δημήτρη Δημηρούλη στο μυθιστόρημα «Η συλλογή των 49 στο σφυρί», το 1986, από τις εκδόσεις Ύψιλον – έργο που, σε αναθεωρημένη μετάφραση από τον ίδιο, επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις Gutenberg το 2017.

Είναι αλήθεια ότι η δεξίωση του Pynchon στην Ελλάδα υπήρξε αργή, την ίδια ώρα που στο εξωτερικό, ήδη από το 1973 οπότε και κυκλοφόρησε «Το ουράνιο τόξο της βαρύτητας», ο συγγραφέας χαρακτηριζόταν από μερίδα της κριτικής ως «ο καλύτερος χειριστής της αγγλικής γλώσσας από την εποχή του James Joyce». Ενδεχομένως σ' αυτό συνετέλεσε τόσο ότι τα έργα του είναι πολυσέλιδα και χαρακτηρίζονται «δύσκολα», όσο και η εκούσια απομόνωση του συγγραφέα, η απουσία του από τα media, η άρνησή του να παραχωρεί συνεντεύξεις. Αν στο εξωτερικό αυτή του η στάση, σε συνδυασμό με την ποιότητα του έργου του, δημιούργησαν έναν μύθο γύρω από την περσόνα του και τον κατέστησαν cult συγγραφέα, στην Ελλάδα έπρεπε να περιμένουμε μέχρι τις δύο τελευταίες δεκαετίες μέχρι να αρχίσει να αποκτά το αναγνωστικό κοινό του.

Το πρώτο του κίολας μυθιστόρημα, το χαοτικό «V», που εκδόθηκε το 1963, απέσπασε διθυραμβικές κριτικές και τιμήθηκε με το Εθνικό Βραβείο Λογοτεχνίας ΗΠΑ. Τρία χρόνια αργότερα ακολούθησε το σαφώς μικρότερο σε έκταση «Η συλλογή των 49 στο σφυρί», που ενίσχυσε την cult ακολουθία του.

Η «σιωπή» του διήρκεσε από το 1966 έως το 1973, οπότε και εκδόθηκε «Το ουράνιο τόξο της βαρύτητας», ένα έργο που εισάγεται με την α-

νατριχιαστική φράση «ένα ουρανιακό διασχίζει τον ουρανό», αναφέρεται στον βομβαρδισμό του Λονδίνου από τις γερμανικές V2, που δεν παράγουν ήχο καθώς πέφτουν, και συγχρόνως, μέσα σε μια ατμόσφαιρα γενικευμένης παράνοιας, εξυφαίνει ένα αξεδιάλυτο κουβάρι συνομωσιολογίας. Το βιβλίο χαιρετίστηκε ως γλωσσικό μνημείο, όμως, λίγο μετά την κυκλοφορία του ο Pynchon εξαφανίστηκε ξανά.

Μετά από «Το ουράνιο τόξο της βαρύτητας» και ενώ όλοι περίμεναν ένα νέο μυθιστορηματοπαμφλό μετά από 11 χρόνια απουσίας, το 1984 ο Pynchon εξέδωσε τη συλλογή «Βραδείας καύσεως», που περιλαμβάνει κυρίως νεανικά του διηγήματα. Το πολυαναμενόμενο μυθιστόρημα κυκλοφόρησε τελικά το 1990, με τον τίτλο «Βάινλαντ». Αυτή τη φορά δίχασε τους κριτικούς και κάποιοι έκαναν λόγο για το πιο αδύναμο βιβλίο του. Σίγουρα είναι το πιο απαισιόδοξο, γραμμένο την εποχή της διακυβέρνησης των ΗΠΑ από τον Ρόναλντ Ρέιγκαν, καθώς περιγράφει την Καλιφόρνια σαν ένα τεράστιο αστυνομικό κράτος παραδομένο στην πλουτοκρατία.

Ακολούθησε, το 1997, το δεύτερο μεγάλο αριστούργημα του Thomas Pynchon: το «Mason & Dixon». Το μυθιστόρημα περιγράφει τις πολιτικοκοινωνικές ζημιώσεις που λαμβάνουν χώρα τις παραμονές της Αμερικανικής Επανάστασης και συγχρόνως παρακολουθεί το ταξίδι και τις μετρήσεις των δύο επιστημόνων που χάραξαν την περίφημη Mason-Dixon Line, τη νοτιή διαχωριστική γραμμή μεταξύ Βορρά και Νότου.

Εννέα χρόνια μετά, ο Pynchon εξέδωσε το μεγαλύτερο σε έκταση (πάνω από 1.200 σελίδες στην ελληνική του μετάφραση) και ίσως το πιο φιλόδοξο έργο του: το «Ενάντια στη μέρα». Πρόκειται για μια πολυρυθμική, πολυφωνική και πολυεθνική πανδαισία, που εκτυλίσσεται σε τρεις ηπείρους την εποχή που οι ΗΠΑ ζουν το καπιταλιστικό τους όνειρο, λίγο πριν από την κρίση του 1929, ενώ η Ευρώπη συγκλονίζεται από το Ανατολικό Ζήτημα και ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος βρίσκεται προ των πυλών.

Με το «Εμφυτο ελάττωμα» του 2009 –που γυρίστηκε και σε ταινία από τον Paul Thomas Anderson, με τον Joaquín Phoenix στον πρωταγωνιστικό ρόλο–, ο Pynchon επέστρεψε στην προσφιλή του καλιφορνέζικη αντικουλτούρα του '60, σκαρφίζοντας συγχρόνως και μια υπόθεση που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ψευδο-νουάρ. Με το τελευταίο του ως τώρα μυθιστόρημα, την «Υπεραιχμή» του 2013, επιχείρησε να εξερευνήσει τις πιο σκοτεινές πλευρές του Διαδικτύου και ασχολήθηκε επίσης με την κατάρρευση των μετοχών των εταιρειών πληροφορικής της Σίλικον Βάλεϊ, αλλά και με τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου. Πολυεπίπεδα, τα μυθιστορήματα του Thomas Pynchon καταπιάνονται με κάθε πτυχή της ανθρώπινης γνώσης, ιστορίας, επιστήμης και φιλοσοφίας. ●

ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΗΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ
PYNCHON

πόλις

Μια λάθος κίνηση σε μια παρτίδα σκάκι οδήγησε σε φόνο

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Είμαι άνθρωπος των θερμών κλιμάτων. Απεχθάνομαι το κρύο οριζοντίως και καθέτως. Θα μπορούσα να είχα γεννηθεί –και ανθίσει– στους τροπικούς. Στο σπίτι μου έχω βέβαια εγκαταστήσει κλιματιστικά μηχανήματα, αλλά κυρίως για τη μόστρα – γι' αυτό και έχουν επιφάνεια καθρέφτη (δεν αναφέρω τη μάρκα για ευνόητους λόγους). Στον εργασιακό μου χώρο κυνηγάω τους ψυκτικούς να ανεβάσουν τη θερμοκρασία γιατί διαφορετικά περιφέρονται με παλτό. Θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό επειδή η μέση θερμοκρασία του πλανήτη αυξάνεται – δεν μπορώ εγώ ουδενί να με φανταστώ να κυνηγώ πολιτικές αρκούδες για να επιβιώσω. Κοντολογίς, μου αρέσει το καλοκαίρι, το φλοίσβισμα του κύματος στην ακρογιαλιά, ο ήχος των τζιτζικιών, η Μύκονος... Όχι, σβήστε το τελευταίο, απεχθάνομαι τη Μύκονο.

Συμβαίνει, ωστόσο, αυτό το καλοκαίρι να έχω την εντύπωση ότι η ζέστη το έχει ελαφρώς παρακάνει. Τα κλιματιστικά μου βέβαια παραμένουν κλειστά, απλώς έχω φέρει έναν ανεμιστήρα δαπέδου για να με νανουρίζει γλυκά τα βράδια. Στον καύσωνα αυτόν, τον φετινό, που ενίοτε καταντά ενοχλητικός, βρήκα δροσερό καταφύγιο στο μυθιστόρημα του Γάλλου συγγραφέα (γεν. 1970) με τίτλο «Ανταρκτική».

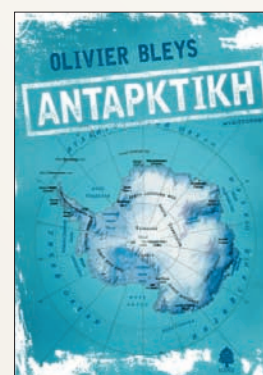
Στην Ανταρκτική δεν έχω πάει. Την έχω δει από απόσταση, αντά, στη θολή γραμμή των οριζόντων (που λέει κι ο ποιητής) ενώ περιδιάβαινα στο Ακρωτήριο της Καλής

Ελπίδας, κάπου τρεις ώρες απόσταση από το Κέιπ Τάουν της Νότιας Αφρικής.

Θα πήγαινα ποτέ στην Ανταρκτική – έστω με κρουαζιερόπλοιο; Ουχί. Ταξίδεψα, ωστόσο, νοερά με το βιβλίο του πολυβραβευμένου Γάλλου. Ο συγγραφέας μας εγκαθιστά, από την πρώτη κιόλας σκηνή, σε ένα Σοβιετικό σταθμό επιστημονικής έρευνας στην περιοχή εκείνη που οι γεωγράφοι αποκαλούν «πόλο απροσπελασιμότητας». Οι Σοβιετικές αρχές θέλουν να δηλώσουν την παρουσία τους στον Νότιο Πόλο κι έχουν στείλει μια ομάδα πέντε ανθρώπων να διεξάγουν μελέτες και πειράματα.

Έχουν περάσει μήνες κι ο σταθμός έχει χάσει την επικοινωνία με τη βάση του. Έξω το χιόνι βασιλεύει αδυσώπητα. Ριψοκινδυνεύει όποιος αποτολμήσει να βγει ακόμη και για να ξεμουδιάσει. Οι άντρες έχουν βαρεθεί το τοπίο, έχουν σιχαθεί το ίδιο φαγητό, έχουν αποδιάσει με την παρουσία των υπολοίπων. Αυτό οδηγεί, από την πρώτη κιόλας αράδα του βιβλίου, στον φόνο. Έναν φόνο δι' ασήμαντον αφορμή – μια λάθος κίνηση σε μια παρτίδα σκάκι. Ο φονιάς συλλαμβάνεται αμέσως από τον αρχηγό της αποστολής και απομονώνεται σε παρακείμενο παράπηγμα εν μέσω φρικτού ψύχους. Θα επιβιώσει; Και τι θα κάνουν οι υπόλοιποι της συντροφιάς; Θα θηλήσουν να τον περάσουν από δίκη; Θα επιδιώξουν να τον ξεκάνουν με συνοπτικές διαδικασίες; Θα αποφασίσουν να τον παραδώσουν στις Αρχές; Αλλά πώς; Ο ασύρματος δεν λειτουργεί, το αεροπλάνο ανεφοδιασμού έχει να φανεί καιρό και το όχημα διαφυγής έχει σκεπαστεί κάτω από ένα τύμβο χιονιού.

Η μετάφραση της **Κατερίνας Γουλά** βοηθάει να νιώσουμε το κρύο και την αγωνία, οι εκδόσεις Κέδρος συνεχίζουν την παράδοση που έχουν στην καλή λογοτεχνία, κι εγώ, ένας επίμονος αναγνώστης, εξακολουθώ να προτείνω βιβλία που πιστεύω ότι αξίζει να διαβαστούν.

Ολιβιέ Μπλες
Ανταρκτική
(εκδ. ΚΕΔΡΟΣ)

Η εμπειρία των ασκητών στην κουζίνα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

Υπάρχει ένα βιβλίο που φέρνει σε κάθε σπίτι την παράδοση της Μοναστηριακής Τράπεζας. «Τα μήλα του μάγιστρα» είναι γεμάτα εξαιρετικές συνταγές, αλλά και μικρές προσευχές. Η γνώση της ζωής παρακολουθεί τις εποχές και την πορεία του ανθρώπου στον βίο του. Ανάμεσα σε αγγυρνιές, ψαλμούς και αρτοκλασίες στήνεται ένα πολύ μεγαλύτερο τραπέζι.

Και ενώ η θερμοκρασία ανεβαίνει, θα επιχειρήσουμε νοντά να πάμε στο Άγιο Όρος με τη βοήθεια του βιβλίου, καθώς για τις γυναίκες είναι άβατο, ισχύει δηλαδή απαγόρευση πρόσβασης – αλλά έχω ακούσει από ανθρώπους που πήγαν και είδαν και κατάλαβαν. Θα ανέβουμε στο Μοναστήρι της Παναγίας για να δούμε αυτούς που καινε τα καλύβια από καυσόξυλα στα οποία μένουν, γιατί δεν θέλουν να έχουν περιουσία.

«Όλοι οι πατέρες στα Καυσοκαλύβια, γεμάτοι καλοσύνη, ζητούν αν ποιος να με πρωτοπάρε στην καλύβη του, ποιος να μου προσφέρει έστω και έναν καφέ. “Της φιλοξενίας, μη επιλανθάνεστε”. Αν αυτή η χριστιανική συνήθεια, αυτή η πολιτισμένη ζεστή, ανθρώπινη συμπεριφορά είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα όλων των Ελλήνων, στους αγιορείτες μοναχούς είναι πολύ περισσότερο έκδηλη», όπως διαβάζω στο βιβλίο.

Παραμένω, νοντά, στο Περιβόλι της Παναγίας και συνεχίζω την περιήγηση εξ αποστάσεως: «Η ουράνια εκείνη μυσταγωγία σε λίγο είχε τελειώσει. Κατόπιν προσφέρθη και καφές. Ενώ διακονούσα το κέρασμα, πρόσεχα τους ασκητές, με τη διάθεση του αρχαρίου. Θαύμαζα την τάξη που είχαν οι κινήσεις τους, τις συζητήσεις, την εν γένει συμπεριφορά τους. Πράγματι, σκεπτόμουν, η έρημος δεν δημιουργεί μόνο αγίους, αλλά και σταθερά πειθαρχημένους και ολοκληρωμένους ανθρώπους».

Ψάρι με μελισσόχορτο

Υλικά
1 κιλό ψάρι κομμένο σε φέτες (συναγρίδα ή σφυριδα)
6-7 κρεμμυδάκια
1/2 φλιτζάνι λευκό κρασί
3-4 κουταλιές μελισσόχορτο ψιλοκομμένο
χυμός 2 λεμονιών
2 κουταλιές αλεύρι
3/4 φλιτζανιού λάδι
Αλάτι, πιπέρι

Η συνταγή

Σοτάρουμε το ψάρι αλατισμένο στο λάδι. Όταν ροδίσει, ρίχνουμε τα κρεμμυδάκια για να σοταριστούν και αυτά. Τα σβήνουμε με κρασί, προσθέτουμε λίγο βραστό νερό και τα αφήνουμε μέχρι να βράσουν. Στο τέλος ρίχνουμε το πιπέρι. Έχουμε ετοιμάσει μια σάλτσα διαλύοντας το αλεύρι στον χυμό των λεμονιών και σε λίγο νερό. Στο

μείγμα αυτό προσθέτουμε το μελισσόχορτο και το ρίχνουμε στο ψάρι ανακινώντας την κατσαρόλα. Το αφήνουμε 5-10 λεπτά να βράσει. Το σερβίρουμε βραστό συνοδεύοντάς το με μικρά κολοκυθάκια.

Και... κανταΐφι

Υλικά
1/2 κιλό κανταΐφι
1/2 κιλό καρύδια
2 κουταλάκια κανέλα
1/4 κουταλάκι γαρύφαλλο
1/2 κιλό βούτυρο ή μαργαρίνη
Για το σιρόπι
3 φλιτζάνια ζάχαρη
2 φλιτζάνια νερό
1 ξύλο κανέλα

Η συνταγή

Ανακατεύουμε τα καρύδια με τα μυρωδικά. Χτενίζουμε το κανταΐφι και το χωρίζουμε σε 30-35 μέρη σχηματίζοντας μακρόστενες λωρίδες. Βάζουμε 1

κουταλιά μείγμα στην άκρη κάθε λωρίδας και τυλίγουμε απαλά σε ρολό. Τοποθετούμε τα ρολά σε βουτυρωμένο ταψί και με ένα κουτάλι τα περιχύνουμε με λιωμένο βούτυρο φροντίζοντας να βραχούν καλά. Ψήνουμε τα κανταΐφια στους 170°C για 30 λεπτά. Τα αφήνουμε να κρυώσουν και τα περιχύνουμε με καυτό σιρόπι.

Το βιβλίο

«Τα μήλα του μάγιστρα - Παράδοση της Μοναστηριακής Τράπεζας» Ιερά Μονή Μπούρα - Πάολα Ψαρρού, εκδόσεις Ίνδικτος

* Η Δήμητρα Κακαουνάκη είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα, στο *Kosmos* την εκπομπή «*Οίκος Αντοχής*» και το podcast της με τίτλο «*Οι συνταγές του Κόσμου*» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο *Ertecho*.

Ο Monsieur Minimal και το soundtrack της ζωής του

Ο γνωστός τραγουδοποιός απαντά στη στήλη του *ATHENS VOICE Radio 102.5*

Της ΛΙΑΝΑΣ ΜΑΣΤΑΘΗ

ΝΕΑ ΣΤΗΛΗ

τον τίτλο του indie-pop εστέτ στη χώρα. Αυτή την εποχή ετοιμάζεται για μια μίνι περιοδεία στην Ελλάδα με αφετηρία το Gazarte στις 20/7. Θα τον ακούσετε: 27 Ιουλίου στην Καλαμάτα, 4 και 18 Αυγούστου στα Κύθηρα και 10 Αυγούστου στη Λήμνο.

Το τελευταίο τραγούδι που έκανες Shazam; «*Taurus*» - Glass Beams. Θα μπορούσε να είναι και το νέο τραγούδι από Khruangbin. Και αυτό εδώ το αριστούργημα: «*Nu Genea*» - Bar Mediterraneo, αλλά και ολόκληρο το νέο άλμπουμ του Nu Genea, το οποίο θα είναι πιθανόν και το soundtrack για το φετινό μου καλοκαίρι.

Το τραγούδι που σε έκανε να μείνεις στο αυτοκίνητο ενώ είχες παρκάρις; «*Me and Magdalena*» - The Monkees. Το έπαθα ένα βράδυ μετά από πολλά ποτά και μου φάνηκε το πιο γλυκό τελείωμα της βραδιάς.

Το τραγούδι άλλου καλλιτέχνη που έχεις ζητήσει; «*Everloving*» - Moby. Αυτό είναι και το άλμπουμ που με έκανε να πάρω την απόφαση να ξεκινήσω το solo project ως Monsieur Minimal.

Το δικό σου τραγούδι/ σύνθεση που θα ήθελες να διασκευάσει κάποιος άλλος καλλιτέχνης και ποιος; Το «*Easteria*» από τους Altin Gun ή από τους Khruangbin. Είναι ο ήχος και οι μπάντες που αγαπώ τα τελευταία χρόνια.

Το guilty pleasure τραγούδι που σου φτιάχνει τη διάθεση; «*Careless whispers*» - George Michael. Αν και δεν νιώθω καμιά ενοχή για τη μουσική που επιλέγω

να ακούσω, ιδιαίτερα για αυτή την υπερκομματάρα.

Το τραγούδι/σύνθεσή σου που πήγε καλύτερα από ό,τι περίμενες; «*Πάστα Φλώρα*».

Το τραγούδι/σύνθεσή σου που δεν είχε την ανταπόκριση που περίμενες; Η «*Άγρια Ορχιδέα*» από το νέο side project μου Do Not Trust Robots.

Το πρώτο τραγούδι σου που άκουσες στο ραδιόφωνο; «*Love is a circle*» στον παλιό 88.5 της Θεσσαλονίκης από τον μεγάλο Απόστολο Βρανά.

Το τραγούδι που ήταν καθοριστικό για την καριέρα σου; «*Love story*», έγινε μεγάλη επιτυχία εντός κι εκτός Ελλάδος κι ακόμα συνεχίζει να παίζει ηχηράζοντας τα 4 εκατομμύρια στο Spotify.

Το τραγούδι που σε έχει σπασαδέψει; «*Pins and balls*» - Khruangbin.

Το αγαπημένο τραγούδι της μητέρας σου; Νομίζω το «*Δεν θα ξανά αγαπήσω*» του Καζαντζίδη. Τι θυμάμαι να σιγοτραγουδάει συχνά πυκνά τους στίχους του. Ήταν ο αγαπημένος του πατέρα της και ίσως ένας από τους λόγους που θέλησα να διασκευάσω και το «*Υπάρχω*» του ίδιου ερμηνευτή. Και του πατέρα μου, το «*Νύκτωσε χωρίς φεγγάρι*» – βαθιά πολιτικο-

ποιημένος και πάντα αινιγματικός ο πατέρας μου.

Το τραγούδι που δεν μπορείς πλέον να ακούσεις και γιατί; Όλα αυτά που άκουγα στα χρόνια της εφηβείας μου από την grunge σκηνή, δεν έχω πλέον οργή μέσα μου, όπως «*φυσιολογικά*», είχα στην εφηβεία μου, που να μπορεί να ταυτιστεί με αυτή την κατά τα άλλα πολύ σημαντική μουσική που με χαρακτήρισε για πολλά χρόνια.

Το τραγούδι που σου θυμίζει μια δύσκολη περίοδο της ζωής σου; «*Black*» - Pearl Jam, στον πρώτο μεγάλο χωρισμό.

Το τραγούδι που σου θυμίζει την πιο χαρούμενη περίοδο της ζωής σου; «*The boy with the arab strap*» - Belle and Sebastian, ήταν περίοδος που ήθελα να το ακούω και να τρέχω γυμνός στα λιβάδια.

Το τραγούδι που θα ήθελες να ακουστεί στην κηδεία σου; «*Ave Maria*» - G. Caccini / Brinums - Inessa Galante.

ATHENS
102.5
VOICE

Nick Cave: Τα 15 Τραγούδια Ενός (προσωπικού) Best of...

☞ Ο Nick Cave ζητά από τους φίλους του να φτιάξουν λίστες με ένα δικό του –δικό τους– «Best of». Ή αλλιώς, η τέλεια ευκαιρία να είσαι απόλυτα υποκειμενικός.

► Ο **Louis Theroux** είναι ένας δημοσιογράφος που ειδικεύεται στην παρατήρηση κοινωνικών φαινομένων – από alt-right κινήματα και μαύρους εθνικιστές μέχρι εγκληματικές συμμορίες στο Lagos και σαϊ-εντολόγους. Επίσης, έχει κάνει μερικές εκατοντάδες συνεντεύξεις στο ραδιόφωνο, στην τηλεόραση και σε podcast από κάθε είδος ανθρώπων που μπορεί να φανταστεί κάποιος, από σκηνοθέτες και μουσικούς μέχρι porn stars και κωμικούς. Μάλιστα, υπάρχει ένα μεγάλο κοινό που παρακολουθεί φανατικά τις συνεντεύξεις του, όχι εξαιτίας του καλεσμένου αλλά εξαιτίας του παρουσιαστή.

► Πρόσφατα, έκανε μια συνέντευξη με τον **Nick Cave**, με αποτέλεσμα ο Cave να λάβει μια σειρά από mail που του ζητούσαν να δώσει κάποιες γενικές κατευθύνσεις για το έργο του και να προτείνει μερικά τραγούδια με τα οποία ένας νέος ακροατής θα μπορούσε να ξεκινήσει. Στο τεύχος 243 των απαντήσεων στο κοινό των *Red Hand Files*, ο Nick Cave ζητάει από τους αναγνώστες-ακροατές του λίστες με τα κατά τη γνώμη τους «Best of» της καριέρας του.

► Στους Aotearoa, Adrian και Daphne, που τον ρωτούν, απαντά: «Φοβάμαι ότι δεν νομίζω ότι είμαι το σωστό άτομο για να σας βοηθήσω να περιηγηθείτε στη μουσική μου. Η σχέση μου με τα τραγούδια μου είναι υπερβολικά μπερδεμένη με την ιστορία τους και δεν καταλαβαίνω ποια είναι τα καλά και ποια όχι. Για παράδειγμα, νομίζω ότι το "Brompton Oratory", το οποίο ηχογραφήθηκε με τη μία σ' ένα Casio που βρήκα σε ένα κατάστημα με ελαττωματικά μηχανήματα, είναι πολύ καλύτερο τραγούδι από το "Mercy Seat", το οποίο πήρε μήνες για να γραφτεί, εβδομάδες για να ηχογραφηθεί και είχε άπειρους παραγωγούς για να κάνουν τη μίξη. Για πολλούς απελπισμένους λόγους, νομίζω ότι το "Ghosteen" είναι, από κάθε άποψη, ο καλύτερος δίσκος που έχουν κάνει ποτέ οι Bad Seeds, ωστόσο το τραγούδι που αγαπώ περισσότερο είναι πιθανώς το "Sad Waters" από "Your Funeral, My Trial". Νομίζω ότι πρόκειται ίσως για το καλύτερο πρώιμο τραγούδι των Bad Seeds, κυρίως λόγω του εξαιρετικά εκκεντρικού παιξίματος του Blixa Bargeld στην κιθάρα». Ο Cave φέρνει αρκετά ακόμα παραδείγματα τραγουδιών που θεωρεί σημαντικά και τραγούδια που δεν συνδέονται τόσο σπουδαία. Στο τέλος όμως, γράφει: «Αλλά όλα αυτά είναι άκρως υποκειμενικά, εξαιρετικά μπερδεμένα και εντελώς αμφισβητήσιμα. Ξέρω ότι πολλοί φανατικοί οπαδοί του Nick Cave εκεί έξω, που έχουν κατακτήσει μια σκληρά κερδισμένη κατανόηση της μουσικής μου, θα διαφωνούσαν με πολλά από αυτά τα πράγματα». Ο Cave κλείνει το θέμα ως εξής: «Αναρωτιέμαι αν οι φίλοι θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν γράφοντας μια λίστα με 15 τραγούδια ενός "Best of" για τον Nick Cave».

► Η λίστα που έφτιαξα δεν είναι ένα «Best of...» με την έννοια που θα ήθελε ο Cave. Δεν είναι μια μέθοδος για να γνωρίσει κάποιος τη μουσική του. Αντίθετα, είναι μια εντελώς υποκειμενική συλλογή τραγουδιών που συνδέονται με τη δική μου προσωπική συγκίνηση. Δεν όλα κάνει καμία απόπειρα να παρουσιάσω όλες τις πτυχές του έργου του Nick Cave. Αν έχω κάνει μια προσπάθεια, αυτή έγκειται στο να αποφύγω τα πιο γνωστά –στο ευρύτερο κοινό– τραγούδια του με εξαίρεση αυτά που στάθηκε autobiographically –όπως θα έλεγε και ο Rob από το «High Fidelity»– αδύνατο να μείνουν έξω.

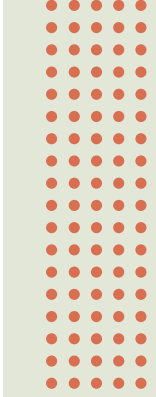
► Στο «Saint Huck» ο **Blixa** παίζει λες και βαράει για τους Neubauten, στο «Where The Wild Roses Grow» είναι για τα γούστα μου καλύτερος από την **Kylie** και στο δεύτερο μέρος του «Do You Love Me?» δίνει τις σωστές απαντήσεις («Yes, I love you, you are handsome»). Το «Knockin' On Joe» είναι ο ορισμός των σπασμένων σύγχρονων blues, το «The Sorrowful Wife» ένας ύμνος στη δύναμη της γυμνής, ολομόναχης, εμμονικής νότας. Το «Slowly Goes The Night» είναι το απόλυτο τραγούδι για τον χωρισμό, το «Jack The Ripper» για τη λύσσα και το «Lay Me Low» για την κηδεία, τη δική μου κηδεία ασ πούμε.

► Στο «Saint Huck» ο **Blixa** παίζει λες και βαράει για τους Neubauten, στο «Where The Wild Roses Grow» είναι για τα γούστα μου καλύτερος από την **Kylie** και στο δεύτερο μέρος του «Do You Love Me?» δίνει τις σωστές απαντήσεις («Yes, I love you, you are handsome»). Το «Knockin' On Joe» είναι ο ορισμός των σπασμένων σύγχρονων blues, το «The Sorrowful Wife» ένας ύμνος στη δύναμη της γυμνής, ολομόναχης, εμμονικής νότας. Το «Slowly Goes The Night» είναι το απόλυτο τραγούδι για τον χωρισμό, το «Jack The Ripper» για τη λύσσα και το «Lay Me Low» για την κηδεία, τη δική μου κηδεία ασ πούμε.

► Στο «Saint Huck» ο **Blixa** παίζει λες και βαράει για τους Neubauten, στο «Where The Wild Roses Grow» είναι για τα γούστα μου καλύτερος από την **Kylie** και στο δεύτερο μέρος του «Do You Love Me?» δίνει τις σωστές απαντήσεις («Yes, I love you, you are handsome»). Το «Knockin' On Joe» είναι ο ορισμός των σπασμένων σύγχρονων blues, το «The Sorrowful Wife» ένας ύμνος στη δύναμη της γυμνής, ολομόναχης, εμμονικής νότας. Το «Slowly Goes The Night» είναι το απόλυτο τραγούδι για τον χωρισμό, το «Jack The Ripper» για τη λύσσα και το «Lay Me Low» για την κηδεία, τη δική μου κηδεία ασ πούμε.

P.S.: «Black trees bent to the ground / their blossoms made such a sound / that I could not hear myself THINK, babe».

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CLXXXII Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Αχ, Τζέην-Τζέην, βρίσκομαι σε πολύ δύσκολη θέση. Ούτε στον εχθρό μου δεν θα το ευχόμουν κάτι τέτοιο! Μας έπιασε η μαμά του αγοριού μου στο κρεβάτι και θέλω να χωρίσω από την ντροπή μου! Το αγόρι μου, βέβαια, φταίει που έγινε όλο αυτό, γιατί εγώ τον είχα πρήξει να πάμε σε ξενοδοχείο και μου άρχισε τα μα και μου και με διαβεβαίωσε πως η μάνα του θα έλειπε από το σπίτι για εξωτερικές δουλειές. Πήγα στο σπίτι του, αρχίζουμε να κάνουμε τα δικά μας, ούτε που καταλάβαμε το κλειδί στην πόρτα, γιατί είχαμε βάλει και ρομαντική μουσική, τρομάρα μας, και μπαίνει στο δωμάτιο η γυναίκα, ξαφνιάστηκε που μας είδε –λογικό– και μετά γέλασε κάπως και βγήκε φυσικά. Μπήκα κάτω από τα σεντόνια και δεν ήθελα να βγω με τίποτα. Ευτυχώς, το σπίτι είναι ισόγειο και φυγαδεύτηκα από το παράθυρο του δωματίου. Τι θα νομίζει τώρα για μένα; Είμαι στα χάλια μου!

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Ε, τι θα νομίζει η γυναίκα; Ότι κάνατε αυτό που κάνατε. Χθесινή είναι; Δεν χρειάζεται να είσαι χάλια. Έχει συμβεί και στις καλύτερες οικογένειες. Δεν κάνατε και κανένα έγκλημα. Δες το σαν μια άβολη στιγμή που γλέντον δεν έχει κανένα νόημα να την αναπαράγεις στο μυαλό σου. Σιγά μη χωρίσεις το αμόρε γι' αυτό το λόγο. Πάτε και για καμιά εβδομάδα σε κανενός άλλου το σπίτι και είμαι σίγουρη ότι θα ξεμπλοκάρεis. Η όλη φάση θα μείνει μονάχα ως μία επικά αμήχανη ιστορία για να διηγείσαι εσύ στις φίλες σου και η μαμά του στις δικές της.

Έκανα σεξ με τον διαχειριστή της πολυκατοικίας μου και τώρα νιώθω κάπως. Αυτό μου άρεσε εξαρχής και είχα καταλάβει ότι κάτι έπαιζε και από την πλευρά του, και μια μέρα που πήγα να πληρώσω τα κοινόχρηστα το κάναμε. Το κακό είναι ότι το σεξ ήταν μάπα. Δηλαδή εμένα δεν μου άρεσε και δεν το ευχαριστήθηκα. Τώρα όποτε τον πετυχαίνω, νιώθω άβολα και μια μέρα μου έκλεισε το μάτι πονηρά και μου λέει «θα έρθεις για τα κοινόχρηστα;» Χαμογέλασα και δεν είπα τίποτα! Τι να του έλεγα;

Μάλιστα! Κάτι τέτοιες ιστορίες είναι που με τρελαίνουν! Το λοιπόν, έτσι όπως έγιναν τα πράγματα, είναι δύσκολο να τον αποφεύγεις εντελώς και διά παντός, να το ξέρεις. Σου συστήνω ανεπιφύλακτα να κάνεις την ξήγα σου έντιμα και ωραία, μεταφέροντάς του το μήνυμα πως δεν ψάχνεις κάτι παραπάνω και από εκεί και πέρα χωρίς πολλά πολλά να τα λέτε μόνο σε τυπικό επίπεδο. Θα το αποδεχτεί αργά ή γρήγορα. Πρόσεξε μόνο μη σου κάνει καμία αύξηση στις δαπάνες συντήρησης του ανεγκυστήρα.

Σε διαβάζω κάθε εβδομάδα και παίρνω το θάρρος να σου γράψω γιατί δεν έχω το κουράγιο να τα πω σε κανέναν άλλον. Μόλις εκλείσει πριν λίγες μέρες τα 42 και μένω ακόμη με τους γονείς μου. Δεν έχω σχέση, βασικά έχω να κάνω σχέση εδώ και πάρα πολλά χρόνια και αισθάνομαι ότι βρίσκομαι σε τέλμα και πως όλος ο κόσμος με κοιτάει περιέργα στη δουλειά. Θέλω να προχωρήσω στη ζωή μου, αλλά μάλλον φοβάμαι. Άσε που έχω βρει τη βολή μου στο πατρικό μου που μου τα έχουν όλα έτοιμα, μαγειρεμένα, σιδερωμένα και τακτοποιημένα. Έχω γνωρίσει διάφορους άντρες κατά καιρούς, αλλά δεν γίνεται κάτι συγκλονιστικό. Φοβάμαι να ξεβουλευτώ.

Το περιέγραψες άριστα. Φόβος είναι. Φόβος για το καινούργιο, το άγνωστο, για την επόμενη πίστα στη ζωή σου. Αν θες πραγματικά να προχωρήσεις, είτε με μια σχέση είτε με το να φύγεις από το πατρικό σου, είμαι σίγουρη ότι θα τα μεθοδεύσεις έτσι τα πράγματα ώστε αργά ή γρήγορα να συμβεί. Πιστεύω πολύ στο να βάζουμε συγκεκριμένους στόχους. Το μυαλό θα βρει μεθοδικά τους τρόπους για να τους πετύχει. Μη σε ρίχνει καθόλου το τι μπορεί να σκέφτονται οι άλλοι για σένα. Πάντα κάτι θα έχουν να πουν. Αν σταθείς εκεί, το παιχνίδι είναι χαμένο. Μείνε προσπλωμένη στα πράγματα, που θες εσύ να ενσωματώσεις στη νέα σου καθημερινότητα και κάνε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να γίνουν πραγματικότητα. Βγες με φίλους, μπες δυναμικά στα social, απέρσου στις διακοπές και από Σεπτέμβριο οργανώσου, και όλα θα γίνουν.

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μουσικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαρικό τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο athensvoice.gr/zodia

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Ξεκίνησε μια εβδομάδα με τη νέα σελήνη στον Καρκίνο, αυτό σημαίνει πως θα επικεντρωθείς σε θέματα σπιτιού και οικογένειας. Θα πρέπει όμως να λυθούν τα προβλήματα ή έστω να συζητηθούν. Προς το τέλος της εβδομάδας περνάει ανάδρομη η Αφροδίτη στον Λέοντα και θα σε ταράξει... Σίγουρα επιστρέφει κάποιος πρώην και αυτό δεν μπορείς να το διαχειριστείς. Ταυτόχρονα τα επαγγελματικά πάνε καλύτερα από ποτέ αφού κι εσύ αφοσιώνεσαι σ' αυτό το κομμάτι. Παρ' όλα αυτά επειδή η περίοδος είναι «νεκρή», κάποια πράγματα δεν πηγαίνουν όπως φανταζόσουν και ξενερώνεις. Το άγχος σιγά σιγά εγκαταλείπει τη σκηνή και θα αράξει!

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Η εβδομάδα ξεκινάει με εσένα πρωταγωνιστή καθώς η νέα σελήνη είναι πάνω σου! Νιώθεις απεριόριστη αγάπη για τα δικά σου άτομα και παίρνεις αντίστοιχα. Αλλά, επειδή είσαι Καρκίνος και τρώγεσαι με τα ρούχα σου, προς το τέλος της εβδομάδας δεν είναι απίθανο να θες κάποιο πρώην γκομενάκι... Βλέπεις η ανάδρομη Αφροδίτη δεν φέρνει μόνο παλιά περιστατικά στο προσκήνιο, φέρνει και παλιές σκέψεις... Το επαγγελματικό παιχνίδι φαίνεται εύκολο για εσένα αυτή την εβδομάδα. Μην το παρακάνεις όμως! Ίσως προκύψουν κάποια επιπόλαια έξοδα τα οποία δεν είχες υπολογίσει.

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εβδομάδα για τους Ζυγούς, η οποία ξεκινάει εστιάζοντας όλο το ενδιαφέρον στις ανθρώπινες σχέσεις. Στα ερωτικά σου είσαι κάπως εύφλεκτος, φρόντισε να είσαι λίγο πιο υπομονετικός! Στα επαγγελματικά συναντάς πολλά εμπόδια τα οποία δεν σ' αφήνουν να εξελιχθεί όπως είχες υπολογίσει και δεν έχεις χειρότερο από το να βγαίνεις απ' το πρόγραμμά σου. Οικονομικά σε καμία περίπτωση μην πάρεις ρίσκο. Ψυχολογικά αντιμετωπίζεις μια κούραση την οποία δεν μπορείς να διαχειριστείς εύκολα. Αν έχεις σκοπό να κάνεις κάποια αλλαγή επάνω σου προτείνω να την αφήσεις για Σεπτέμβρη.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Η εβδομάδα σου ξεκινάει με τη νέα σελήνη στον Καρκίνο κι εσύ αγχώνεσαι για τις ήδη υπάρχουσες σχέσεις σου. Είναι, λέει, πολύ καλή εβδομάδα για διακοπές, εν τω μεταξύ ενώ πνιγόμαστε από δουλειά τα άστρα λένε για διακοπές – έλα Χριστέ και Κύριε! Πέρα από την πλάκα, αυτή την εβδομάδα πρέπει να αφιερώσεις χρόνο να χαλαρώσεις ψυχική τε και σώματι. Στα ερωτικά κλείνεις επιτέλους τους κύκλους που έχεις αφήσει μισάνοιχτους και νιώθεις ανακουφισμένος. Στα επαγγελματικά τα κλασικά... άγχος, στρες, τα ξέρεις... Ένα καλό νέο αναμένεται όμως! Οικονομικά ισχύει ό,τι είπα για τα επαγγελματικά – εκτός από το καλό νέο.

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Η εβδομάδα μήκμε με πολλά συναισθήματα, αλλά θα πάει καλά! Ξεκινάς με μία νέα σελήνη η οποία σηματοδοτεί κάποια νέα ξεκινήματα που καιρό είχες στο μυαλό σου. Ταυτόχρονα ευνοούνται οι μετακινήσεις... διακοπές σαν να λέμε! Ωστόσο, τα πράγματα στο σπίτι είναι λίγο μετέωρα αφού ακούς διάφορα που δεν είχες καμία όρεξη να ακούσεις. Στα ερωτικά σε διακατέχει μια νοσταλγία για παλιές καταστάσεις. Μη μασάς, η ανάδρομη Αφροδίτη είναι. Στα επαγγελματικά η έμπνευση δεν είναι το δυνατό σου σημείο αυτή την εβδομάδα γι' αυτό καλό θα ήταν να δώσεις χρόνο στον εαυτό σου και να γεμίσεις τις μπαταρίες σου!

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Αυτή την εβδομάδα θα πρέπει να είσαι λογικός! Είσαι σίγουρα σε καλύτερη φάση ψυχολογικά από τις προηγούμενες εβδομάδες. Έχεις πολύ αυτοπεποίθηση και κερδίζεις το ενδιαφέρον πολλών ανθρώπων. Βέβαια, δεν θα σου κάνει καλό η αναζήτηση του χειροκροτήματος. Αν θες κάτι ή κάποιον καλό είναι να το ζητάς και όχι να το αποζητάς! Στα επαγγελματικά είσαι σε θέση να κλείσεις εκκρεμότητες τις οποίες είχες αφήσει πίσω πολύ καιρό και κάπως έτσι σου φεύγουν διάφορα άγχη... Επειδή ζορίζεσαι οικονομικά, σίγουρα θα στερθηθείς κάποιες πολυτέλειες αυτή την εβδομάδα.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Η εβδομάδα αυτή είναι πολλά υποσχόμενη για σένα καθώς έχεις πολλές ευκαιρίες να λύσεις θέματα οικονομικής φύσεως που σε ταλάνιζουν πολύ καιρό. Καλά, δεν το συζητώ για το πόσο περιζήτητο άτομο είσαι – πάντα ήσουν – περπατάς και τρίζουν τα πεζοδρόμια. Πρόσεξε μην μπλεχτείς σε κάποιο ερωτικό τρίγωνο γιατί σίγουρα δεν θα μπορέσεις να το διαχειριστείς με ωριμότητα. Εσένα που σε τυραννεί ακόμα η μοναξιά, έχω να πω ένα πράγμα: ποια μοναξιά ακριβώς; Επαγγελματικά, παρότι δεν είσαι συγκεντρωμένος και δεν έχεις καμία απολύτως διάθεση, σκίζεις! Έχεις τον νου σου στα οικονομικά και πολύ καλά κάνεις αυτή την εβδομάδα, αφού τα άστρα είναι με το μέρος σου.

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Κάποιος δεν έχει μάθει να λέει όχι και κάνει τα χατίρια όλου του κόσμου! Αυτός είναι ο λόγος που αυτή την εβδομάδα θα έχεις ένταση – δεν σου φταίνει τα άστρα, σου φταίει ο χαρακτήρας σου. Η νέα σελήνη σου φωτίζει κάποιες υποχρεώσεις τις οποίες θες να τακτοποιήσεις άμεσα. Στα ερωτικά εσύ που είσαι σε σχέση, μην προκαλεις τον σύντροφό σου για καβγά ώστε να ξεσπάσεις. Εσύ πάλι που είσαι μπάκο, να σου πω πως το να γυρίζεις σε κάποιον πρώην δεν είναι λύση, εκτός αν είναι μόνο σαρκικό το θέμα! Τα επαγγελματικά πάνε αναπάντεχα καλά – το άγχος παραμένει βέβαια. Προσοχή στα οικονομικά, δεν χρειάζεται τέταρτο μαγικό!

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Αλλαγές πλεύσης και κατεύθυνσης! Καταλαβαίνεις ότι τίποτα δεν είναι δεδομένο και πως πολλές φορές κάποια πράγματα αλλάζουν επειδή οι ίδιοι αλλάζουμε. Οικονομικά τα στάνταρτζ έχουν ανέβει και θέλεις να κάνεις κάτι γι' αυτό. Δεν αποκλείεται να θελήσεις να αλλάξεις δουλειά. Στα γκομενικά κάνεις κύκλους γύρω από τον εαυτό σου και καταλήγεις πάντα στο ίδιο σημείο – δεν υπάρχει λόγος να πιέξεις καταστάσεις όταν κι εσύ ο ίδιος είσαι στα χαμένα. Κάνε υπομονή! Στα οικονομικά είσαι ζορισμένος λόγω παλαιών χρεών. Δεν ξέρω τι παθαίνεις το καλοκαίρι, πάντως η αποδιοργάνωση αυτή την εβδομάδα είναι στο ζενίθ.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Ενώ έχεις πολλά στο κεφάλι σου, έχεις και τον καμμό να κάνεις κάτι καινούργιο σαν επιχειρηματικό πλάνο, Παρθένη! Εγώ θα σου έλεγα να βγεις και να διασκεδάσεις καθώς θα υπάρχουν απαιτήσεις στη συνέχεια. Η δουλειά θα χρειαστεί την απόλυτη προσοχή σου για να μη μείνεις πίσω! Δώσε και λίγο χώρο στη σχέση σου – τον έχεις πάρει μονόθερμα τον σύντροφο! Αν πάλι είσαι σόλο και αποφασίσεις να ανοίξεις τα μάτια σου, θα δεις ότι δέχεσαι φλερτ! Ε και μετά από αυτό θα περάσεις στη φάση της περισυλλογής και της αξιολόγησης των δεδομένων της εβδομάδας – παρθενίλα στο φουλ δηλαδή!

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Εσύ έτσι όπως το πας θα πάθεις νευρικό κλονισμό! Τη μία εβδομάδα είσαι τέλει και την άλλη υποφέρεις. Εκεί που όλοι απολαμβάνουν το καλοκαίρι, έχεις εστίασει στα επαγγελματικά σου, δεν σε αδικώ σε θέλουν πολύ το τελευταίο διάστημα! Δεν μπορώ να πω πως είσαι πολύ φαν των διακοπών φέτος. Η διάθεσή σου και το ένστικτό σου σου λένε να κάτσεις σπίτι κι αυτή την εβδομάδα. Επειδή πέρασες την προηγούμενη εβδομάδα μέσα στη μίρλα, αυτή η εβδομάδα είναι κοινωνικά ανερχόμενη στα τσαρτ σου! Και οι μετοχές σου στα γκομενικά έχουν ανέβει ραγδαία. Οικονομικά έχεις πολύ άγχος για τα έξοδα του καλοκαιριού, αλλά τι να κάνουμε τώρα. Έτσι είναι το καλοκαίρι, σπάταλο!

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Αυτή την εβδομάδα θα έχεις καλύτερη διάθεση! Βγαίνεις με φίλους, περνάς καλά, μεθάς και ξεχνάς. Είναι κάτι που χρειάζεσαι εφόσον έχεις φάει πολλή πίεση αυτό το διάστημα! Τα ερωτικά σου είναι σε κακή φάση, δεν έχεις όρεξη για σουξου μούξου. Εσύ που είσαι μόνιμα σε σχέση δεν έχεις όρεξη, αλλά αυτό δεν επηρεάζει κάπου τη σχέση σου. Στα επαγγελματικά είσαι πιο οργανωμένος και έχεις πιο καθαρό μυαλό. Υπάρχει κάποιο άγχος για θέματα που δεν σε αφορούν, αλλά κλασικά σου φορτώνουν... Θα έχεις καλά νέα μέσα στην εβδομάδα και πολλά από αυτά θα έχουν να κάνουν με τα επαγγελματικά αλλά και τα οικονομικά σου.

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

+

08.00 - 10.00
ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ -
ΓΙΩΒΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

10.00 - 12.00
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΜΟΥΧΤΑΡΙΔΗΣ

12.00 - 14.00
ΛΙΑΝΑ ΜΑΣΤΑΘΗ

14.00 - 16.00
ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

16.00 - 18.00
ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

18.00 - 20.00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

20.00 - 22.00
ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

22.00 - 02.00 Night Moves

 Late Night Tales 02.00 - 07.00

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
24.00 - 02.00
FLIPSIDE ΜΕ ΤΟΝ
ΝΙΚΟ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ
24.00 - 02.00
KEEP IT REAL ΜΕ ΤΟΝ
ΧΡΗΣΤΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ

10.00 - 12.00
ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ

12.00 - 14.00
ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

22.00 - 00.00
DJ SNATCH

To **soundtrack** της πόλης

ATHENS
102.5
VOICE

ΧΩΡΙΣ ΘΕΡΜΙΔΕΣ ✦ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ ✦ ΜΕ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΦΕΪΝΗ

**ΝΕΑ
ΓΕΥΣΗ**
ΠΙΟ ΑΠΟΛΑΥΣΤΙΚΗ
ΑΠΟ ΠΟΤΕ

THE GREEN SIDE OF COLA

green
cola